

RAPORT O STANIE GMINY ŚWIDNICA 2025

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

KIEROWNICY DZIAŁÓW
URZĘDU GMINY ŚWIDNICA
ORAZ DYREKTORZY I KIEROWNICY
JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH

Urząd Gminy Świdnica
ul. Głowackiego 4
58-100 Świdnica

tel. / fax +48 74 852 30 67

<http://www.gmina.swidnica.pl>
e-mail: urząd@gmina.swidnica.pl

RAPORT O STANIE GMINY ŚWIDNICA

WPROWADZENIE	3
1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	5
1.1. Położenie administracyjne.....	5
1.2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna.....	5
2. SYSTEM ZARZĄDZANIA STRUKTURAMI SAMORZĄDU	8
2.1. Organizacja systemu zarządzania gminą	8
2.2. Dokumenty strategiczne i programowe	9
2.3. Uchwały Rady Gminy	11
2.4. Promocja gminy.....	16
3. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	18
3.1. Tło geograficzne	18
3.2. Dokumenty.....	20
3.2. Inwestycje i działania 2025	20
4. DEMOGRAFIA I MIESZKALNICTWO	23
4.1. Ludność	23
4.2. Mieszkalnictwo	25
4.3. Depopulacja w Polsce i pow. świdnickim.....	26
4.4. Finansowanie	27
4.5. Inwestycje i działania 2025	27
5. GOSPODARKA I RYNEK PRACY	28
5.1. Bezrobocie	28
5.2. Przedsiębiorczość.....	29
5.3. Atrakcyjność inwestycyjna	31
6. OŚWIATA I WYCHOWANIE	33
6.1. Wychowanie przedszkolne	33
6.2. Szkolnictwo podstawowe	34
6.3. Finansowanie oświaty.....	37
6.4. Działania i projekty zrealizowane w gminnych placówkach oświatowych w 2025 r.....	40
6.5. Żłobek Gminny.....	43
7. KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO	44
7.1. Kultura	44
7.2. Zabytki.....	46
7.3. Finansowanie	48
7.4. Dokumenty.....	48
7.5. Inwestycje i działania 2025	48
8. TURYSTYKA, SPORT I REKREACJA	50
8.1. Atrakcyjność turystyczna	50
8.2. Szlaki turystyczne.....	51
8.3. Sport i rekreacja.....	52
8.4. Inwestycje i działania 2025	52
9. OCHRONA ZDROWIA	58
9.1. Infrastruktura ochrony zdrowia	58
9.2. Finansowanie	58
9.3. Dokumenty	58

10. POMOC SPOŁECZNA	59
10.1. Pomoc społeczna	59
10.2. Dokumenty	66
11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	67
11.1. Policja i Straż Pożarna	67
11.2. Finansowanie	68
12. TRANSPORT I KOMUNIKACJA	69
12.1. Transport drogowy	69
12.2. Transport kolejowy	70
12.3. Transport zbiorowy	70
12.4. Drogi rowerowe	70
12.5. Finansowanie	71
12.6. Inwestycje i działania 2025	72
13. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	75
13.1. Sieć wodociągowa	75
13.2. Sieć kanalizacyjna i oczyszczalnie ścieków	77
13.3. Sieć energetyczna i oświetlenia	78
13.4. Sieć gazowa	79
13.5. Sieć ciepłownicza	79
13.6. Odnawialne źródła energii	80
13.7. Gospodarka odpadami	80
13.8. Łączność	82
13.9. Dokumenty	82
13.10. Inwestycje i działania 2025	83
14. PLANOWANIE PRZESTRZENNE	84
14.1. Planowanie miejscowe	84
14.2. Dokumenty	84
14.3. Decyzje administracyjne	85
14.4. Inwestycje i działania 2025	91
15. WSPÓŁPRACA WEWNĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA	93
15.1. Współpraca wewnętrzna	93
15.2. Współpraca zewnętrzna	93
15.3. Dokumenty	97
16. BUDŻET GMINY	98
16.1. Budżet gminy	98
16.2. Wydatki	98
16.3. Budżet partycypacyjny	98
16.4. Stan mienia	98

WPROWADZENIE

Raport o stanie gminy Świdnica został sporządzony na podstawie art. 28 aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Obejmuje podsumowanie działalności Wójta Gminy Świdnica w 2025 roku. Stanowi kontynuację dokumentu z 2018 r., który był raportem otwarcia dla kolejnych raportów o stanie gminy, które rokrocznie będą przedstawiać podsumowanie działalności wójta, a w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu partycypacyjnego. Raport zawiera szczegółowe informacje o wielu dziedzinach ważnych dla funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego i w syntetycznym ujęciu wskazuje jej główne uwarunkowania przestrzenne oraz tendencje rozwojowe. Porównanie z latami poprzednimi daje natomiast możliwość analizy zmian społeczno-gospodarczych, które dokonały się na przestrzeni lat, oraz zachodzących tendencji rozwojowych. Prezentacja aktualnej, wewnętrznej i zewnętrznej, sytuacji gminy w poszczególnych dziedzinach funkcjonowania pozwala również wskazać wyzwania, jakie stoją przed jednostką w kolejnych latach.

Zakres tematyczny. Raport o stanie gminy Świdnica zawiera wielowymiarową analizę społeczną, ekonomiczną, przestrzenną, infrastrukturalną i instytucjonalną oraz szczegółowe informacje o wielu dziedzinach ważnych dla funkcjonowania gminy. Obejmuje między innymi prezentację procesów zachodzących w gospodarce narodowej z uwzględnieniem zjawisk istotnych z punktu widzenia rozwoju: procesów demograficznych, tendencji na rynku pracy i zachowań podmiotów gospodarczych. W 15 blokach tematycznych prezentuje on informacje o stanie zagospodarowania i trendach rozwojowych oraz porównuje je do wielkości powiatowych, regionalnych i krajowych. Informacje zostały podzielone na bloki tematyczne obejmujące takie obszary jak:

- środowisko przyrodnicze
- demografia i mieszkalnictwo
- gospodarka i rynek pracy
- oświata i wychowanie
- kultura i ochrona dziedzictwa narodowego
- turystyka, sport i rekreacja
- ochrona zdrowia
- pomoc społeczna
- bezpieczeństwo publiczne
- komunikacja i transport
- infrastruktura techniczna
- współpraca wewnętrzna i zewnętrzna
- planowanie przestrzenne
- budżet gminy
- system zarządzania strukturami samorządu

Analizowane obszary zawierają ponadto informację na temat ich finansowania. Statystyczny obraz gminy zaprezentowany został w oparciu o zestaw wskaźników zarówno w układzie tabelarycznym, jak i w postaci wykresów.

Zakres czasowy. Raport o stanie gminy został opracowany przy wykorzystaniu najbardziej aktualnych danych pochodzących ze statystyki publicznej (GUS, BDL) oraz w oparciu o informacje i materiały uzyskane z działów urzędu, gminnych jednostek organizacyjnych i innych instytucji działających na terenie gminy. Ocena zjawisk i zmian zagospodarowania dokonana została poprzez porównanie stanu obecnego, tj. głównie roku 2025 z rokiem 2024. Pozwoliło to na przedstawienie aktualnej informacji o stanie zagospodarowania i rozwoju społeczno-gospodarczym jednostki terytorialnej oraz wskazanie najistotniejszych tendencji zmian zachodzących na jej terenie.

Wykaz użytych skrótów:

GOKSiR	Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji	PIG	Państwowy Instytut Geologiczny
DWKZ	Dolnośląski Wojewódzki Konserwator Zabytków	RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
PGWWP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	RPOWD	Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego
GUS	Główny Urząd Statystyczny	RWD	Ramowa Dyrektywa Wodna
IUNG	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach	SUIKZP	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
JCWP	Jednolite Części Wód Powierzchniowych	UE	Unia Europejska
MPZP	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
AW	Aglomeracja Wałbrzyska	BDL	Bank Danych Lokalnych
ŚGKP	Świdnickie Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Bystrzycy Dolnej	GZO	Gminny Zespół Oświaty
GOPS	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	SSM	Szkolne Schronisko Młodzieżowe

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

1.1. Położenie administracyjne

Gmina Świdnica zlokalizowana jest w zachodniej Polsce, w południowej części województwa dolnośląskiego, na terenie powiatu świdnickiego. Położona jest wokół miasta Świdnica, będącego jej siedzibą administracyjną. Od północy graniczy z gminami Jaworzyna Śląska i Żarów, od wschodu z gminami Marcinowice i Dzierżonów, od południa z gminą Pieszycy i gminą Walim, natomiast od zachodu z miastem Wałbrzych i Świebodzice. Gmina położona jest około 53 km od stolicy regionu – Wrocławia, w pobliżu głównych miast: Dzierżonów 19 km, Wałbrzych 20 km, Legnica 58 km i Jelenia Góra 63 km.

POWIERZCHNIA: 20 784 ha

ODLEGŁOŚCI: 53 km Wrocław

63 km Jelenia Góra

58 km Legnica

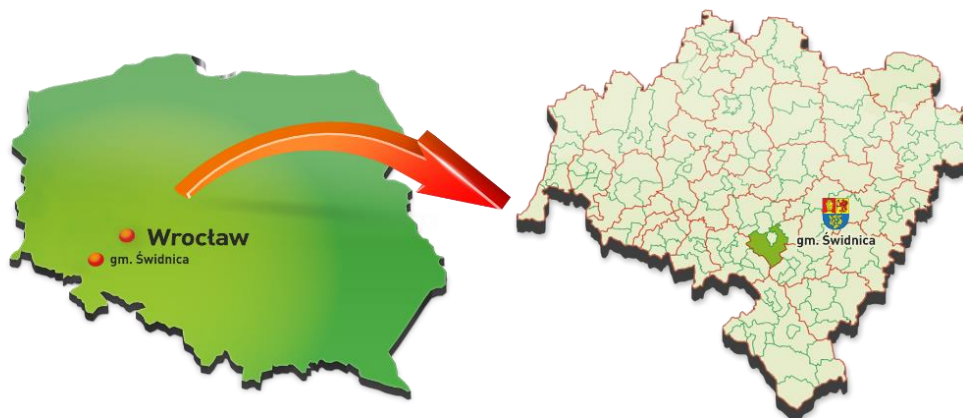
20 km Wałbrzych

19 km Dzierżonów

POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE:

50°51'N 16°30'E

SCHEMAT 1. Położenie gminy na tle Polski i woj. dolnośląskiego [2025]

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.gmina.swidnica.pl.

Zewnętrzne powiązania komunikacyjne gminy zapewnia droga krajowa nr 35 (relacji: Wrocław – Świdnica – Świebodzice – Wałbrzych – Mieroszów – granica państwa), drogi wojewódzkie nr: 379 (Wałbrzych – Świdnica) i 382 (Legnica – Nysa) oraz przebiegająca w odległości około 30 km autostrada A4, będąca częścią europejskiego szlaku komunikacyjnego E-40, a także duży węzeł kolejowy w Jaworzynie Śląskiej zlokalizowany w odległości około 10 km od gminy. Najbliższe lotnisko – w Mirosławicach – oddalone jest o około 25 km, natomiast Port lotniczy Wrocław-Strachowice o około 53 km.

1.2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna

Gmina Świdnica w swoich granicach administracyjnych zajmuje powierzchnię 20 784 ha, co stanowi 28% powiatu świdnickiego i zalicza ją do gmin dużej wielkości. Gmina Świdnica podzielona jest na 33 sołectwa, a ludność zamieszkuje w 35 wsiach: Bojanice, Boleścín, Burkatów, Bystrzyca Dolna, Bystrzyca Górna, Gogołów, Grodziszczce, Jagodnik, Jakubów, Komorów, Krzczonów, Krzyżowa, Lubachów, Lutomia Dolna, Lutomia Górna, Mała Lutomia, Makowice, Miłochów, Modliszów, Mokrzeszów, Niegoszów, Opoczka, Panków, Pogorzała, Pszenno, Słotwina, Stachowice, Stachowiczki, Sulistawice, Wieruszów, Wilków, Wiśniowa, Witoszów Dolny, Witoszów Górny i Zawiszów.

Największa liczba ludności zamieszkuje miejscowości sąsiadujące z miastem Świdnica: Pszenno (2,03 tys. osób; tj. 11,81% populacji gminy), Witoszów Dolny (1,73 tys. osób; 10,07%), Słotwina (1,16 tys. osób; 6,75 %) oraz miejscowości położone na obrzeżach gminy, takie jak: Lutomia Górna (0,99 tys. osób; 5,76%) i Mokreszów (0,97 tys. osób; 5,65 %). W roku 2025 w porównaniu do roku 2024 największy wzrost liczby mieszkańców odnotowano w Pszennie (+53 osób), Boleścinie (+18) i Witoszowie Dolnym (+10). Natomiast największy odpływ ludności nastąpił w miejscowościach: Lutomi Dolnej (-22 osoby), Mokreszowie (-12) oraz Bystrzycy Górnej (-11 osób).

TABELA 1. Wykaz miejscowości i liczba stałych mieszkańców [2024-2025].

Lp.	Nazwa miejscowości	2024	2025	Zmiana 2024-2025
1.	Bojanice	453	455	2
2.	Boleścin	690	708	18
3.	Burkatów	784	782	-2
4.	Bystrzyca Dolna	683	680	-3
5.	Bystrzyca Górna	677	666	-11
6.	Gogołów	318	317	-1
7.	Grodziszczce	860	851	-9
8.	Jagodnik	355	354	-1
9.	Jakubów	86	81	-5
10.	Komorów	759	762	3
11.	Krzczonów	298	292	-6
12.	Krzyżowa	223	218	-5
13.	Lubachów	386	385	-1
14.	Lutomia Dolna	805	783	-22
15.	Lutomia Górna	987	990	3
16.	Mała Lutomia	72	72	0
17.	Makowice	235	235	0
18.	Mitochów	222	218	-4
19.	Modliszów	176	184	8
20.	Mokreszów	982	970	-12
21.	Niegoszów	113	114	1
22.	Opoczka	260	265	5
23.	Panków	234	236	2
24.	Pogorzała	256	256	0
25.	Pszenno	1975	2028	53
26.	Słotwina	1150	1159	9
27.	Stachowice	181	182	1
28.	Stachowiczki	64	68	4
29.	Sulistawice	90	89	-1
30.	Wieruszów	138	129	-9
31.	Wilków	335	332	-3
32.	Wiśniowa	193	187	-6
33.	Witoszów Dolny	1720	1730	10
34.	Witoszów Górny	297	304	7
35.	Zawiszów	93	94	1
Ogółem:		17 150	17 176	26

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

Blisko ¼ obszaru gminy zajmują użytki rolne (14 574 ha; 70,1% powierzchni gminy). Znaczącą część powierzchni stanowią również grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione (4 909 ha; 23,6%). Tereny zabudowane i zurbanizowane zajmują 1 107 ha; 5,3%). Tereny mieszkaniowe to 189 ha (17,1%), natomiast tereny przemysłowe 58 ha (5,2%) oraz tereny rekreacji 49 ha (4,4%). Pozostałe tereny zabudowane stanowią (34 ha; 3,1%), to użytki kopalne (7 ha; 0,6%) oraz tereny niezabudowane (6 ha; 0,5%). Wśród użytków rolnych dominują grunty orne (11 899 ha; 81,6% powierzchni użytków rolnych).

Foto 1: Pszenno to największa miejscowość w gminie Świdnica. W 2025 roku odnotowano wzrost liczby mieszkańców w porównaniu z rokiem 2024 o 53 osoby. Nowe osiedle mieszkaniowe, foto z lotu ptaka

Foto 2: Boleścín w 2025 r. uplasował się na II miejscu pod względem przyrostu liczby mieszkańców (+18)

2. SYSTEM ZARZĄDZANIA STRUKTURAMI SAMORZĄDU

2.1. Organizacja systemu zarządzania gminą

Mieszkańcy gminy Świdnica tworzą z mocy prawa **lokalną wspólnotę samorządową**. Organami samorządu gminy jest **Rada Gminy** (15 Radnych) – organ stanowiący i kontrolny wykonujący swoje zadania przy pomocy 6 statutowych komisji oraz **Wójta gminy** pełniącego rolę organu wykonawczego. Kontakty władz samorządowych z mieszkańcami zapewniane są zarówno w sposób zinstytucjonalizowany, poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi, szkołami, m.in., jak również poprzez bezpośrednie spotkania władz z mieszkańcami, przyjmowanie wniosków i skarg, dyżury pełnione przez radnych oraz wyspecjalizowane służby Urzędu Gminy, a także za pośrednictwem mediów.

Organ uchwalodawczy. Rada Gminy jest organem stanowiącym i kontrolnym na terenie Gminy Świdnica. W ramach swoich kompetencji rada podejmuje uchwały o charakterze prawnym, w tym przepisy gminne, budżet gminy, uchwały o wyborze członków organów gminy. Do właściwości rady należą wszystkie sprawy będące w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej. Organizację wewnętrzną i tryb pracy rady i jej organów określa statut gminy. Rok 2024 to koniec VIII kadencji Rady Gminy Świdnica i inauguracja IX kadencji Rady Gminy Świdnica na lata 2024-2029.

Radni Gminy Świdnica IX kadencji 2024-2029:

1. Grzegorz Cisek	7. Władysława Pałkoń
2. Bronisław Dratwa	8. Arkadiusz Piaseczny
3. Stanisław Dubiel	9. Wiesław Rymarz
4. Paweł Dziurdzia	10. Edyta Sadowska
5. Dorota Köhler - zm. 19.10.2024 -
mandat wygasł. Mandat ten w
drodze wyborów uzupełniających
objął Włodzimierz Kotarski	11. Mateusz Szmigielski
6. Inga Kuc	12. Jakub Szczypiński
	13. Beata Szyszka
	14. Daniel Wieczorek
	15. Tadeusz Żuberek

Komisje Rady Gminy Świdnica: Komisja Rewizyjna, Komisja Skarg, Wniosków i Petycji, Komisja Budżetu i Finansów, Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki, Komisja Gospodarki Komunalnej, Przestrzennej i Budownictwa, Komisja Rolnictwa, Zdrowia i Ochrony Środowiska.

Organ wykonawczy. Wójt gminy stanowi organ wykonawczy Rady Gminy. Zgodnie z ustawą wykonuje on uchwały rady oraz zadania gminy określone przepisami prawa, m.in.: gospodarowanie mieniem gminy, wykonywanie budżetu, zatrudnianie i zwalnianie kierowników gminnych jednostek organizacyjnych.

Obecnie funkcję organu wykonawczego pełni wójt gminy – Bartłomiej Strózik, który nadzoruje zadania realizowane przez przydzielone działy Urzędu Gminy i pośrednio podporządkowane gminne jednostki organizacyjne oraz wydzielone stanowiska.

Jednostki organizacyjne Gminy Świdnica:

- Szkoła Podstawowa w Bystrzycy Górnej
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Grodziszczu
- Szkoła Podstawowa w Lutomi Dolnej im. Janusza Korczaka
- Szkoła Podstawowa w Mokrzeszowie
- Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Pszennie
- Szkoła Podstawowa im. Ludwiki Wawrzyńskiej w Witoszowie Dolnym
- Żłobek Gminny w Pszennie
- Przedszkole w Bystrzycy Dolnej
- Przedszkole „Bajkowa Dolinka” w Pszennie
- Przedszkole w Witoszowie Dolnym
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Lubachowie
- Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji
- Gminny Zespół Oświaty w Świdnicy
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Gminna Biblioteka Publiczna
- ŚGPK Sp. z o.o.

2.2. Dokumenty strategiczne i programowe

Zgodnie z przyjętą do realizacji w 2020 roku **Strategią Rozwoju Gminy Świdnica na lata 2020-2027**, rozwój gminy Świdnica koncentruje się na aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców w obszarze rolnictwa i turystyki. Z zachowaniem zasady lokalnego partnerstwa jego kierunki wyznaczają strategiczne wyzwania i priorytety oraz sposoby ich realizacji. Określają więc podstawowe wartości, na których opiera się polityka władz samorządowych gminy. Formułując wiązkę celów rozwojowych dla gminy Świdnica skoncentrowano się przede wszystkim na wskazaniu komplementarnych celów strategicznych, których realizacja zapewni harmonijny, długookresowy i zrównoważony rozwój.

W 2025 roku na obszarze gminy Świdnica obowiązywały następujące dokumenty strategiczne i programowe:

TABELA 1. Wykaz dokumentów strategicznych i programowych

OBSZAR	STRATEGIE, POLITYKI, PLANY, PROGRAMY		
	Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca	Realizacja 2025
DOKUMENTY STRATEGICZNE	Strategia Rozwoju Gminy Świdnica na lata 2020 – 2027	Uchwała nr XXVI/261/2020 Rady Gminy Świdnica z dnia 9 lipca 2020 r.	✓ Rozdziały 3-16, w tym inwestycje i działania
OCHRONA ŚRODOWISKA	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Świdnica	Uchwała na LXXIII/686/2022 Rady Gminy Świdnica z dnia 29 grudnia 2022 r.	✓ Rozdziały 5 i 6, w tym inwestycje i działania
	Program przydomowych oczyszczalni ścieków lub szczelnych zbiorników bezodpływowych na ścieki bytowo-gospodarcze	Uchwała nr LXI/ 601/2022 Rady Gminy Świdnica z dnia 31 maja 2022 r.	✓ Program przydomowych oczyszczalni ścieków lub szczelnych zbiorników bezodpływowych na ścieki bytowo-gospodarcze

OBSZAR	STRATEGIE, POLITYKI, PLANY, PROGRAMY		
	Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca	Realizacja 2025
	Program wymiany systemów ogrzewania starego typu wykorzystujących paliwo stałe na ekologiczne źródła ciepła w nieruchomości o charakterze mieszkalnym	Uchwała nr LIV/537/2022 Rady Gminy Świdnica z dnia 1 lutego 2022 r. oraz Uchwała nr XCII/913/2024 Rady Gminy Świdnica z dnia 27 marca 2024 r.	✓ Rozdział 3 i 12, w tym inwestycje i działania
	Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi na terenie gminy Świdnica na 2025	Uchwała nr XX/122/2025 Rady Gminy Świdnica z dnia 27 marca 2025 r.	✓ Rozdział 3, w tym inwestycje i zadania
OCHRONA ZDROWIA	Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2026	Uchwała nr XC/878/2023 Rady Gminy Świdnica z dnia 29 grudnia 2023 roku	✓ Rozdział 9, w tym inwestycje i zadania
POMOC SPOŁECZNA	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Świdnica na lata 2021-2027	Uchwała nr XXXVII/368/2021 Rady Gminy Świdnica z dnia 28 stycznia 2021 roku	✓ Rozdział 10, w tym inwestycje i zadania
	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie gminy Świdnica na lata 2024-2028	Uchwała nr XC/879/2023 Rady Gminy Świdnica z dnia 29 grudnia 2023 roku	✓ Rozdział 9 i 10, w tym inwestycje i zadania
PLANOWANIE PRZESTRZENNE	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świdnica	Uchwała nr LXXX/790/2023 Rady Gminy Świdnica z dnia 29 czerwca 2023 r.	✓ Rozdział 14, w tym inwestycje i zadania
WSPÓŁPRACA WEWNĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA	Program współpracy Gminy Świdnica z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w m.in. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2025 rok	Uchwała nr XII/59/2024 z dnia 26 listopada 2024 r.	✓ Rozdział 15, w tym inwestycje i zadania
GOSPODARKA FINANSOWA	Wieloletnia Prognoza Finansowa gminy Świdnica	Uchwała nr LI/469/2017 Rady Gminy Świdnica z dnia 14 grudnia 2017 r. z późn. zm.	✓ Rozdział 16, w tym inwestycje i zadania

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

2.3. Uchwały Rady Gminy

W roku 2025 Rada Gminy Świdnica odbyła 15 sesji (o 4 mniej w porównaniu z 2024 r.), w tym 3 w trybie nadzwyczajnym na których podjęto łącznie 144 uchwały (o 6 więcej niż w 2024 r.)

TABELA 2. Wykaz podjętych uchwał Rady Gminy Świdnica w 2025 r. wraz ze stanem realizacji

Lp.	Numer i nazwa uchwały	Stan realizacji 2025
1.	Uchwała nr XVII/85/2025 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świdnica	Wykonana
2.	Uchwała nr XVII/86/2025 zmieniająca uchwałę Rady Gminy Świdnica w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów	Wykonana Realizacja w toku
3.	Uchwała nr XVII/87/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej będącej własnością Gminy Świdnica położonej w Wieruszowie, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 28	Wykonana Realizacja w toku
4.	Uchwała nr XVII/88/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej będącej własnością Gminy Świdnica położonej w Wieruszowie, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 29	Wykonana Realizacja w toku
5.	Uchwała nr XVII/89/2025 w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej, położonej w Pszennie, stanowiącej działkę nr 90/1	Wykonana Realizacja w toku
6.	Uchwała nr XVII/90/2025 w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej, położonej w Pszennie, stanowiącej działkę nr 90/4	Wykonana Realizacja w toku
7.	Uchwała nr XVII/91/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie udziałów wynoszących 0,0792 w nieruchomości gruntowej położonej w Lubachowie na działce ewidencyjnej nr 131, będącej własnością gminy Świdnica	Wykonana Realizacja w toku
8.	Uchwała nr XVII/92/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej zabudowanej położonej w Modliszowie przy ul. Lipowej nr 30 na działce ewidencyjnej nr 11/1, będącej własnością gminy Świdnica	Wykonana
9.	Uchwała nr XVII/93/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej zabudowanej położonej w Modliszowie przy ul. Lipowej nr 30 na działce ewidencyjnej nr 15/1, będącej własnością gminy Świdnica	Wykonana
10.	Uchwała nr XVII/94/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej stanowiącej działkę nr 44/7 położoną w Witoszowie Górnym, będącej własnością gminy Świdnica	Wykonana
11.	Uchwała nr XVII/95/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie lokalu niemieszkalnego nr 01 w budynku nr 32 wraz z udziałem we wspólnych częściach budynku i prawie własności działki nr 201 położonego w Wilkowie, stanowiącego własność gminy Świdnica	Wykonana
12.	Uchwała nr XVII/96/2025 w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków	Wykonana
13.	Uchwała nr XVIII/97/2025 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świdnica	Wykonana
14.	Uchwała nr XVIII/98/2025 w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Świdnica na rok 2025	Wykonana
15.	Uchwała nr XVIII/99/2025 w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego prowadzonych na terenie Gminy Świdnica przez osoby fizyczne lub prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego oraz trybu kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystywania	Wykonana Realizacja w toku
16.	Uchwała nr XVIII/100/2025 w sprawie zmiany uchwały w sprawie utworzenia Spółdzielni Energetycznej Gminy Świdnica	Wykonana
17.	Uchwała nr XVIII/101/2025 w sprawie nadania nazwy ulicy „Modraszka” w obrębie Opoczka	Wykonana
18.	Uchwała nr XVIII/102/2025 w sprawie przyjęcia planów pracy stałych Komisji Rady Gminy Świdnica	Wykonana
19.	Uchwała nr XIX/103/2025 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świdnica	Wykonana
20.	Uchwała nr XIX/104/2025 w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Świdnica na rok 2025	Wykonana
21.	Uchwała nr XIX/105/2025 zmieniająca uchwałę w sprawie zasad udzielania i rozmiaru niżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze oraz w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli, zatrudnionych w placówkach oświatowych prowadzonych przez gminę Świdnica	Wykonana Realizacja w toku
22.	Uchwała nr XIX/106/2025 w sprawie udzielenia dotacji z budżetu Gminy Świdnica w 2025 roku na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków dla Parafii Rzymsko-Katolickiej pw. Najświętszej Maryi Panny Częstochowskiej w Bojanicach	Wykonana Realizacja w toku
23.	Uchwała nr XIX/107/2025 w sprawie udzielenia dotacji z budżetu Gminy Świdnica w 2025 roku na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do	Wykonana Realizacja w toku

	rejestr zabytków dla Parafii Rzymsko-Katolickiej pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Bystrzycy Górnej	
24.	Uchwała nr XIX/108/2025 w sprawie udzielenia dotacji z budżetu Gminy Świdnica w 2025 roku na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków dla Parafii Rzymsko-Katolickiej pw. św. Anny w Grodziszczu	Wykonana
25.	Uchwała nr XIX/109/2025 zmieniająca uchwałę nr LXXXVI/845/2023 Rady Gminy Świdnica z dnia 30 października 2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej będącej własnością Gminy Świdnica, stanowiącej działkę nr 153 położoną w Miłochowie	Wykonana
26.	Uchwała nr XIX/110/2025 zmieniająca uchwałę nr XVII/95/2025 Rady Gminy Świdnica z dnia 28 stycznia 2025 r. w sprawie wyrażenia zgody na zbycie lokalu niemieszkalnego nr 01 w budynku nr 32 wraz z udziałami we wspólnych częściach budynku i prawie własności działki nr 201 położonego w Wilkowie, stanowiącego własność gminy Świdnica	Wykonana
27.	Uchwała nr XIX/111/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej stanowiącej działkę nr 61/19 położoną w Bystrzycy Górnej, będącej własnością gminy Świdnica	Wykonana
28.	Uchwała nr XIX/112/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej stanowiącej działkę nr 224/2 położoną w Gogotowie, będącej własnością gminy Świdnica	Wykonana Realizacja w toku
29.	Uchwała nr XIX/113/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej stanowiącej działkę nr 1057/1 położoną w Witoszowie Dolnym, będącej własnością gminy Świdnica	Wykonana Realizacja w toku
30.	Uchwała nr XIX/114/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej stanowiącej działkę nr 1057/2 położoną w Witoszowie Dolnym, będącej własnością gminy Świdnica	Wykonana Realizacja w toku
31.	Uchwała nr XIX/115/2025 zmieniająca uchwałę w sprawie zasad, trybu udzielania oraz rozliczania dotacji celowych z budżetu Gminy Świdnica na dofinansowanie inwestycji związanych z podłączeniem nieruchomości do sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Świdnica	Wykonana Realizacja w toku
32.	Uchwała nr XX/116/2025 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świdnica	Wykonana
33.	Uchwała nr XX/117/2025 w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Świdnica na rok 2025	Wykonana
34.	Uchwała nr XX/118/2025 w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Świdnickiemu z przeznaczeniem na realizację zadania publicznego związanego z budową chodników przy drogach powiatowych na terenie gminy Świdnica	Wykonana
35.	Uchwała nr XX/119/2025 w sprawie celowości wniesienia przez Gminę Świdnica wkładu pieniężnego do Świdnickiego Gminnego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o. i objęcia udziałów	Wykonana
36.	Uchwała nr XX/120/2025 w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienia do Programu Odnowy Dolnośląskiej Wsi przez sołectwo Wieruszów	Wykonana
37.	Uchwała nr XX/121/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie udziału wynoszącego 0,2054 w nieruchomości zabudowanej stanowiącej działkę nr 129/1 położoną w obrębie Słotwina, której gmina Świdnica jest właścicielem	Wykonana
38.	Uchwała nr XX/122/2025 w sprawie uchwalenia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Świdnica w 2025r.”	Wykonana
39.	Uchwała nr XX/123/2025 zmieniająca uchwałę nr XCII/912/2024 Rady Gminy Świdnica w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie na okres 10 lat nieruchomości niezabudowanej stanowiącej własność Gminy Świdnica położonej w Bojanicach, stanowiącej działkę nr 224/3 oraz odstąpienia od przetargowego trybu zawarcia umowy dzierżawy	Wykonana
40.	Uchwała nr XX/124/2025 w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie na okres 10 lat nieruchomości niezabudowanych stanowiących własność Gminy Świdnica położonych w Witoszowie Dolnym, stanowiących działki nr 32/2, 32/3, i 32/4 oraz odstąpienia od przetargowego trybu zawarcia umowy dzierżawy	Wykonana
41.	Uchwała nr XX/125/2025 w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie na okres 10 lat nieruchomości niezabudowanej stanowiącej własność Gminy Świdnica położonej w Witoszowie Dolnym, stanowiącej działkę nr 618 oraz odstąpienie od przetargowego trybu zawarcia umowy dzierżawy	Wykonana
42.	Uchwała nr XX/126/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej będącej własnością Gminy Świdnica położonej w Makowicach, stanowiącej działkę nr 17/3	Wykonana Realizacja w toku
43.	Uchwała nr XX/127/2025 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych we wsi Bojanice, gmina Świdnica	Wykonana
44.	Uchwała nr XX/128/2025 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego we wsi Bystrzyca Górna, gmina Świdnica	Wykonana
45.	Uchwała nr XX/129/2025 sprawie zmiany w części tekstowej miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w obrębie wsi Grodziszczce, gmina Świdnica.	Wykonana
46.	Uchwała nr XX/130/2025 w sprawie uchwalenia planu zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych we wsi Krzczonów, gmina Świdnica	Wykonana

47.	Uchwała nr XX/131/2025 w sprawie uchwalenia zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego we wsi Modliszów, gmina Świdnica	Wykonana
48.	Uchwała nr XX/132/2025 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego we wsi Wiśniowa, gmina Świdnica	Wykonana
49.	Uchwała nr XX/133/2025 w sprawie zmiany w części tekstowej miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wsi Witoszów Dolny, gmina Świdnica	Wykonana
50.	Uchwała nr XX/134/2025 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego we wsi Witoszów Dolny, gmina Świdnica	Wykonana
51.	Uchwała nr XX/135/2025 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego we wsi Witoszów Górny, gmina Świdnica	Wykonana
52.	Uchwała nr XXI/136/2025 w sprawie przekazania petycji według właściwości	Wykonana
53.	Uchwała nr XXII/137/2025 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świdnica	Wykonana
54.	Uchwała nr XXII/138/2025 w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Świdnica na rok 2025	Wykonana
55.	Uchwała nr XXII/139/2025 zmieniająca uchwałę w sprawie określenia i powołania składów liczbowych i osobowych statych Komisji Rady Gminy Świdnica oraz określenia zadań i przedmiotu działania	Wykonana
56.	Uchwała nr XXII/140/2025 zmieniająca uchwałę nr IX/48/2015 Rady Gminy Świdnica z dnia 30 kwietnia 2015 r. w sprawie przystąpienia do Stowarzyszenia pod nazwą „Sudeckie Stowarzyszenie Inicjatyw Gospodarczych”	Wykonana
57.	Uchwała nr XXIII/141/2025 w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Świdnica wotum zaufania	Wykonana
58.	Uchwała nr XXIII/142/2025 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2024 rok	Wykonana
59.	Uchwała nr XXIII/143/2025 w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Świdnica absolutorium z tytułu wykonania budżetu gminy Świdnica za 2024 rok	Wykonana
60.	Uchwała nr XXIII/144/2025 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świdnica	Wykonana
61.	Uchwała nr XXIII/145/2025 w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Świdnica na rok 2025	Wykonana
62.	Uchwała nr XXIII/146/2025 w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie do Programu Odnowy Dolnośląskiej Wsi przez sołectwo Krzczonów	Wykonana
63.	Uchwała nr XXIII/147/2025 w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie do Programu Odnowy Dolnośląskiej Wsi przez sołectwo Krzyżowa	Wykonana
64.	Uchwała nr XXIII/148/2025 w sprawie rozpatrzenia skargi na Wójta gminy Świdnica	Wykonana
65.	Uchwała nr XXIV/149/2025 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świdnica	Wykonana
66.	Uchwała nr XXIV/150/2025 w sprawie zmiany uchwały budżetowej gminy Świdnica na rok 2025	Wykonana
67.	Uchwała nr XXIV/151/2025 w sprawie rozpatrzenia petycji w sprawie pomników przyrody	Wykonana
68.	Uchwała nr XXIV/152/2025 w sprawie rozpatrzenia petycji w sprawie podjęcia działań w zakresie zapobieżenia tworzenia na terenie gminy ośrodków dla nielegalnych imigrantów	Wykonana
69.	Uchwała nr XXIV/153/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie na wykonanie zadania pn. „Jabłoniec - konserwacja i utrzymanie koryta cieku w m. Słotwina, gm. Świdnica” i partycypacji w kosztach realizacji zadania w 2025 roku	Wykonana
70.	Uchwała nr XXIV/154/2025 w sprawie zmiany w części tekstowej miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wsi Witoszów Dolny, gmina Świdnica	Wykonana
71.	Uchwała nr XXIV/155/2025 w sprawie nadania nazwy ulicy „W Dolinie Jabłońca” w obrębie Słotwiny	Wykonana
72.	Uchwała nr XXIV/156/2025 zmieniająca uchwałę nr VII/33/2027 Rady Gminy Świdnica z dnia 2 marca 2007 r. w sprawie utworzenia samorządowej instytucji kultury pod nazwą Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Świdnicy i nadania jej statutu	Wykonana
73.	Uchwała nr XXIV/157/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia pomiędzy Gminą Świdnica, a Gminą Żarów w sprawie przekazania przez gminę Świdnica Gminie Żarów zadań w zakresie zapewnienia uczniowi niepełnosprawnemu, zamieszkałemu na terenie gminy Świdnica, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Nowym Siodle	Wykonana Realizacja w toku
74.	Uchwała nr XXIV/158/2025 w sprawie nadania imienia i prawa posiadania sztandaru Szkole Podstawowej w Lutomi Dolnej	Wykonana
75.	Uchwała nr XXIV/159/2025 w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości gruntowych niezabudowanych, położonych w obrębie Sulistawic, stanowiących działki nr: 57/4, 61, 66	Wykonana
76.	Uchwała nr XXIV/160/2025 w sprawie udzielenia pomocy finansowej Województwu Dolnośląskiemu w zakresie realizacji zadania pn. „Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 382 od m. Świdnica do m. Paczków odcinkami” związanej z budową zjazdu na boisko w km90+450 wraz z likwidacją zjazdu w km 90+438 w ciągu drogi wojewódzkiej nr 382	Wykonana
77.	Uchwała nr XXIV/161/2025 w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej Województwu Dolnośląskiemu w zakresie realizacji zadania pn. „Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 379 w zakresie budowy drogi rowerowej na odcinku Witoszów Dolny - Burkatów”	Wykonana
78.	Uchwała nr XXIV/162/2025 w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej Województwu Dolnośląskiemu w zakresie realizacji zadania pn. „Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 382 w zakresie budowy drogi rowerowej Świdnica - Jagodnik”	Wykonana
79.	Uchwała nr XXV/163/2025 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świdnica	Wykonana
80.	Uchwała nr XXV/164/2025 w sprawie zmiany uchwały budżetowej gminy Świdnica na rok 2025	Wykonana

81.	Uchwała nr XXV/165/2025 w sprawie celowości wniesienia przez Gminę Świdnica wkładu pieniężnego do Świdnickiego Gminnego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o. i objęcia udziałów	Wykonana
82.	Uchwała nr XXV/166/2025 zmieniająca uchwałę w sprawie inkasa podatków: rolnego, leśnego i od nieruchomości	Wykonana
83.	Uchwała nr XXV/167/2025 w sprawie rozpatrzenia skargi na Wójta gminy Świdnica	Wykonana
84.	Uchwała nr XXV/168/2025 zmieniająca uchwałę nr LXII/612/2022 w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty i ustalenia stawki opłaty za pojemnik	Wykonana Realizacja w toku
85.	Uchwała nr XXV/169/2025 w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy za rok 2024	Wykonana
86.	Uchwała nr XXV/170/2025 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego we wsi Mokreszów, gmina Świdnica	Wykonana
87.	Uchwała nr XXV/171/2025 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych we wsi Stotwina, gmina Świdnica	Wykonana
88.	Uchwała nr XXV/172/2025 w sprawie powierzenia Wójtowi Gminy Świdnica uprawnienia do ustalenia wysokości cen i opłat za korzystanie ze słupów oświetleniowych stanowiących własność gminy Świdnica	Wykonana
89.	Uchwała nr XXV/173/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej stanowiącej działki nr 217/13 położoną w Bystrzycy Górnej, będącej własnością gminy Świdnica	Wykonana
90.	Uchwała nr XXV/174/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej stanowiącej działkę nr 152 położoną w Miłochowie, będącej własnością Gminy Świdnica	Wykonana Realizacja w toku
91.	Uchwała nr XXV/175/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej niestanowiącej działkę nr 461/8 położoną w Stotwinie, będącej własnością gminy Świdnica	Wykonana Realizacja w toku
92.	Uchwała nr XXV/176/2025 zmieniająca uchwałę nr LXXXVIII/863/2023 Rady Gminy Świdnica w sprawie wyrażenia zgody na zbycie oraz na udzielenie bonifikaty od ceny sprzedaży dla nieruchomości gruntowych niezabudowanych, będących własnością Gminy Świdnica, stanowiących działki nr 188, 206, 207 położone w Krzyżowej	Wykonana Realizacja w toku
93.	Uchwała nr XXVI/177/2025 w sprawie zmiany uchwały budżetowej gminy Świdnica na rok 2025	Wykonana
94.	Uchwałę nr XXVI/178/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie na wykonanie zadania pn. „Ułożenie bruku na skarpie koryta rzeki Bystrzycy - brzeg lewy w rejonie mostu drogowego Pankowie” i partycypacji w kosztach realizacji zadania w 2025 r	Wykonana
95.	Uchwała nr XXVI/179/2025 zmieniająca uchwałę nr LXII/612/2022 w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty i ustalenia stawki opłaty za pojemnik	Wykonana Realizacja w toku
96.	Uchwała nr XXVII/180/2025 w sprawie zmiany uchwały budżetowej gminy Świdnica na rok 2025	Wykonana
97.	Uchwała nr XXVII/181/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zniesienie współwłasności w nieruchomości zabudowanej położonej w obrębie Mokreszów, stanowiącej działkę nr 2201	Wykonana Realizacja w toku
98.	Uchwała nr XXVII/182/2025 w sprawie wyrażenia zgody na odpłatne nabycie nieruchomości zabudowanej położonej przy ul. Wałbrzyskiej nr 18 na działce nr 1130 obręb 0005-Zachód w Świdnicy	Wykonana
99.	Uchwała nr XXVII/183/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie lokalu mieszkalnego nr 1 w budynku nr 37 wraz z udziałem we wspólnych częściach budynku i prawie własności działki nr 1469 położonego w Mokreszowie, stanowiącego własność gminy Świdnica	Wykonana
100.	Uchwała nr XXVII/184/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie lokalu niemieszkalnego nr 01 w budynku nr 37 wraz z udziałem we wspólnych częściach budynku i prawie własności działki nr 1469 położonego w Mokreszowie, stanowiącego własność gminy Świdnica	Wykonana Realizacja w toku
101.	Uchwała nr XXVII/185/2025 w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej, stanowiącej działkę nr 618/15 położoną w Pszennie	Wykonana Realizacja w toku
102.	Uchwała nr XXVII/186/2025 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany uchwały nr LIV/463/2014 Rady Gminy Świdnica z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Lutomia Dolna w gminie Świdnica, z wyłączeniem Stachowic i Stachowiczek	Wykonana Realizacja w toku
103.	Uchwała nr XXVII/187/2025 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego we wsi Bojanice, gmina Świdnica	Wykonana
104.	Uchwała nr XXVII/188/2025 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych we wsi Boleściny, gmina Świdnica	Wykonana
105.	Uchwała nr XXVII/189/2025 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych we wsi Komorów, gmina Świdnica	Wykonana
106.	Uchwała nr XXVII/190/2025 w sprawie zmiany w części tekstowej miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wsi Witoszów Dolny, gmina Świdnica	Wykonana
107.	Uchwała nr XXVIII/191/2025 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świdnica	Wykonana
108.	Uchwała nr XXVIII/192/2025 w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Świdnica na rok 2025	Wykonana

109.	Uchwała nr XXVIII/193/2025 w sprawie emisji obligacji	Wykonana
110.	Uchwała nr XXVIII/194/2025 w sprawie określenia stawek podatku od nieruchomości	Wykonana Realizacja w toku
111.	Uchwała nr XXVIII/195/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej będącej własnością gminy Świdnica położonej w Lutomi Górnej, stanowiącej działkę nr 301	Wykonana Realizacja w toku
112.	Uchwała nr XXVIII/196/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej będącej własnością gminy Świdnica położonej w Makowicach, stanowiącej działkę nr 17/2	Wykonana Realizacja w toku
113.	Uchwała nr XXVIII/197/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej będącej własnością gminy Świdnica położonej w Pogorzale, stanowiącej działkę nr 204/2	Wykonana Realizacja w toku
114.	Uchwała nr XXVIII/198/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowych niezabudowanych będących własnością gminy Świdnica położonych w Pogorzale, stanowiących działkę nr 202/2, nr 203, nr 205 i nr 201/9	Wykonana Realizacja w toku
115.	Uchwała nr XXVIII/199/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej będącej własnością gminy Świdnica położonej w Witoszowie Dolnym, stanowiącej działkę nr 616/2	Wykonana Realizacja w toku
116.	Uchwała nr XXVIII/200/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej będącej własnością gminy Świdnica położonej w Witoszowie Dolnym, stanowiącej działkę nr 617	Wykonana Realizacja w toku
117.	Uchwała nr XXVIII/201/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej będącej własnością gminy Świdnica położonej w Witoszowie Dolnym, stanowiącej działkę nr 649/4	Wykonana Realizacja w toku
118.	Uchwała nr XXVIII/202/2025 w sprawie nadania nazwy ulicy „Leśna” w obrębie Wiśniowa	Wykonana
119.	Uchwała nr XXVIII/203/2025 w sprawie wyboru opiekuna Młodzieżowej Rady Gminy Świdnica	Wykonana
120.	Uchwała nr XXVIII/204/2025 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego we wsi Mokreszów, gmina Świdnica	Wykonana Realizacja w toku
121.	Uchwała nr XXVIII/205/2025 w sprawie nadania tytułu „Honorowy Obywatel Gminy Świdnica”	Wykonana
122.	Uchwała nr XXVIII/206/2025 w sprawie nadania tytułu „Honorowy Obywatel Gminy Świdnica”	Wykonana
123.	Uchwała nr XXVIII/207/2025 w sprawie nadania tytułu „Zasłużony dla Gminy Świdnica”	Wykonana
124.	Uchwała nr XXVIII/208/2025 w sprawie nadania tytułu „Zasłużony dla Gminy Świdnica”	Wykonana
125.	Uchwała nr XXVIII/209/2025 w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy Świdnica	Wykonana
126.	Uchwała nr XXIX/210/2025 w sprawie rozpatrzenia petycji o zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	Wykonana
127.	Uchwała nr XXIX/211/2025 w sprawie przyjęcia „Programu współpracy Gminy Świdnica z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2026 rok”	Wykonana
128.	Uchwała nr XXIX/212/2025 zmieniająca uchwałę w sprawie określenia stawek podatku od nieruchomości	Wykonana Realizacja w toku
129.	Uchwała nr XXX/213/2025 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świdnica	Wykonana
130.	Uchwała nr XXX/214/2025 w sprawie zmiany uchwały budżetowej gminy Świdnica na rok 2025	Wykonana
131.	Uchwała nr XXX/215/2025 w sprawie określenia stawek podatku od nieruchomości	Wykonana Realizacja w toku
132.	Uchwała nr XXX/216/2025 w sprawie planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat w 2026 r. za ich kształcenie	Wykonana Realizacja w toku
133.	Uchwała nr XXX/217/2025 zmieniająca uchwałę nr XXVIII/209/2025 Rady Gminy Świdnica z dnia 30 października 2025 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Świdnica	Wykonana
134.	Uchwała nr XXX/218/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej stanowiącej działkę nr 261/3 położoną w Pankowie, będącej własnością gminy Świdnica	Wykonana Realizacja w toku
135.	Uchwała nr XXX/219/2025 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej stanowiącej działkę nr 261/4 położoną w Pankowie, będącej własnością gminy Świdnica	Wykonana Realizacja w toku
136.	Uchwała nr XXX/220/2025 w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie na okres 10 lat nieruchomości niezabudowanej będącej własnością Gminy Świdnica, stanowiącą fragment działki nr 217/21 położonej w Bystrzycy Górnej oraz odstąpienia od przetargowego trybu zawarcia umowy dzierżawy	Wykonana
137.	Uchwała nr XXXI/221/2025 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świdnica	Wykonana
138.	Uchwała nr XXXI/222/2025 w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Świdnica na rok 2025	Wykonana
139.	Uchwała nr XXXI/223/2025 w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świdnica	Wykonana
140.	Uchwała nr XXXI/224/2025 Uchwała Budżetowa gminy Świdnica na 2026 rok	Wykonana

141.	Uchwała nr XXXI/225/2025 w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	Wykonana Realizacja w toku
142.	Uchwała nr XXXI/226/2025 w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej utworzenia i prowadzenia ośrodka rehabilitacji dzikich zwierząt	Wykonana
143.	Uchwałą nr XXXI/227/2025 w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie do Pilotażowego Programu Wsparcia Spółdzielni Energetycznych	Wykonana Realizacja w toku
144.	Uchwała nr XXXI/228/2025 w sprawie rozpatrzenia skargi na działania Dyrektora Gminnego Zespołu Oświaty w Świdnicy	Wykonana

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Biura Rady Gminy Świdnica.

TABELA 3. Wykaz komisji stałych Rady Gminy Świdnica i ilość odbytych posiedzeń

Lp.	Nazwa Komisji	Ilość odbytych posiedzeń	
		2024 (VIII i IX kadencja łącznie)	2025
1.	Komisja Budżetu i Finansów	20 posiedzeń	19 posiedzeń
2.	Komisja Gospodarki Komunalnej, Przestrzennej i Budownictwa	19 posiedzeń	21 posiedzeń
3.	Komisja Rewizyjna	10 posiedzeń	8 posiedzeń
4.	Komisja Rolnictwa, Zdrowia i Ochrony Środowiska	12 posiedzeń	18 posiedzeń
5.	Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki	10 posiedzeń	11 posiedzeń
6.	Komisja, Skarg, Wniosków i Petycji	0 posiedzeń	12 posiedzeń
ŁĄCZNIE		71 posiedzeń	89 posiedzeń

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Biura Rady Gminy Świdnica.

W 2025 r. komisje Rady Gminy odbyły łącznie 89 posiedzeń. Najwięcej Komisja Gospodarki Komunalnej, Przestrzennej i Budownictwa 21 (+2 w porównaniu z 2024 rokiem). Komisja Budżetu i Finansów 19 (o 1 mniej w porównaniu z 2024 r.), Komisja Rewizyjna 8 (-2), Komisja Rolnictwa, Zdrowia i Ochrony Środowiska 18 (+7), Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki 10 (+1), Komisja Skarg, Wniosków, Petycji 12 (+12). Dla porównania w 2024 r. wszystkie komisje Rady Gminy odbyły łącznie 71 posiedzeń.

2.4. Promocja gminy

Promocja gminy Świdnica obejmuje m.in. rozpowszechnianie, propagowanie i reklamowanie walorów: turystycznych, gospodarczych, kulturalnych, oświatowych i społecznych poprzez podejmowanie takich aktywności jak:

- Publikacje własne: ulotki, plakaty informacyjne, ogłoszenia drukowane,
- Publikacje obce: słowo wstępne do albumów przewodników turystycznych, albumów poświęconych jubileuszowym wydarzeniom w gminie, regionie oraz w województwie, honorowe patronaty nad wydaniem okolicznościowych publikacji albumowych
- Prasa: dzienniki, tygodniki, miesięczniki
- Konkursy i rankingi gmin
- Media: lokalne i ogólnopolskie. Portale internetowe, portal facebook, radio, telewizja
- Komunikatory sms i aplikacje mobilne: SISMS, BLISKO
- Udział przedstawicieli mediów w uroczystych otwarciach zakończonych inwestycji, czy konferencji tematycznych
- Wydarzenia plenerowe: dożynki – Święto Plonów Gminy Świdnica, festyny rodzinne, jarmarki wielkanocne i bożonarodzeniowe, konferencje tematyczne, konferencje, wystawy
- Współpraca z sąsiednimi samorządami, organizacjami NGO, przedstawicielami duchowieństwa przy organizacji eventów, konferencji oraz badań profilaktycznych
- Koncerty muzyki organowej i poważnej na terenie obiektów sakralnych w gm. Świdnica

- Promocja lokalnych i ekologicznych wyrobów na EKO Targowisku w Pszennie, a także ich promocja podczas eventów i targów turystycznych na terenie powiatu i województwa.
- Promowanie zasług na rzecz gminy w postaci nadawania tytułów: Honorowy Obywatel Gminy Świdnica i Zasłużony dla Gminy Świdnica
- Członkostwo w stowarzyszeniach i LGD „Szlakiem Granitu”
- Organizacja i fotorelacje z gminnych wydarzeń
- Organizacja szkoleń dla grup tematycznych
- Rozwijanie współpracy partnerskiej i promocji turystycznej w ramach partnerstwa miast i gmin: Niemcy-Lampertheim, Belgia-Maldegem, Włochy – Adria, Francja – Ermont, Polska-Żukowo, gmina Świdnica –Polska, pow. lubuski
- Nośniki reklamy: gadżety promocyjne, banery, ulotki, bilbordy, prasa drukowana, media elektroniczne i społecznościowe
- Akcje promocyjne: pakiety powitalne dla nowo narodzonych dzieci „Największy Skarb Gminy to Ty!”, oraz listy gratulacyjne dla osiemnastoletnich mieszkańców gminy wchodzących w dorosłość
- Współpraca z gminami w powiecie świdnickim w ramach Regionalnej Koalicji Na Rzecz Zdrowego Starzenia Się i organizacja/ współorganizacja wydarzeń promujących profilaktykę zdrowotną
- Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Kultury Sportu i Rekreacji przy organizacji wydarzeń sportowych i kulturalnych
- Współpraca z grupami Odnowy Wsi Dolnośląskiej w sołectwach gminy Świdnica, współtworzenie strategii rozwoju sołectw.
- Uruchomienie loterii promocyjnej ROZLICZ PIT W GMINIE ŚWIDNICA

Większość działań promocyjnych w 2025 roku prowadzona była za pośrednictwem komunikatorów: SISMS, aplikacji BLSKO, portalu społecznościowego facebook oraz licznych portali internetowych, serwisów radiowych i tv. W 2025 roku wspólnie z Fundacją Dobrej Muzyki zorganizowano cykl Koncertów Ziemi Świdnickiej, promujących dostęp do muzyki poważnej dla społeczności gminy Świdnica, a tym samym promowano walory architektury sakralnej i obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie gminy Świdnica.

3. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

3.1. Tło geograficzne

Położenie geograficzne i budowa geologiczna. Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym¹ gmina Świdnica zlokalizowana jest u podnóża Sudetów. Środkowa i północna część gminy położona jest na Przedgórzu Sudetów Środkowych w obrębie Równiny Świdnickiej i Obniżenia Podsudeckiego, natomiast niewielka południowa część usytuowana jest w obrębie Sudetów, w części Pogórza Wałbrzyskiego i Gór Sowich. Podłoże terenu na przeważającym obszarze gminy, zlokalizowanym w obrębie Przedgórza Sudeckiego, pod grubym płaszczem osadów trzecio i czwartorzędnych (tzw. Wał Przedśudecki), odznacza się niezwykle skomplikowaną budową geologiczną, łączącą elementy różnowiekowych orogenez o zróżnicowanym składzie litologicznym. Z różnorodnością formacji geologicznych związane są występujące na terenie gminy surowce naturalne: kruszywa naturalne (piaski i żwiry), gnejs, kaolin i magnezyty, które w chwili obecnej nie są eksploatowane z uwagi na masowe ich wydobywanie na terenach ościennych gmin.

Wody podziemne i powierzchniowe. Gmina Świdnica leży na terenie potężnego, podziemnego systemu rzecznoego w kopalnej dolinie Bystrzycy. Wody te są odizolowane od wód powierzchniowych, dlatego też oznaczają się niezwykle dobrą jakością i korzystają z niej miejskie i wiejskie wodociągi. Ponadto w obszarach górskich występują wody szczelinowe i rumoszowe związane ze spękaniem krystalicznego podłoża i zwartych skał osadowych. Gmina położona jest w dorzeczu Odry, a głównym ciekim odwadniającym jej teren jest rzeka Bystrzyca, lewobrzeżny dopływ Odry, z największymi dopływami: Piławą, Bystrzycą i Witoszowskim Potokiem. Na obszarze gminy wyznaczone zostały obszary szczególnego i potencjalnego zagrożenia powodziowego, jako obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego, oraz obszary wymagające ochrony przed zalaniem wzdłuż rzek Bystrzycy i Piławy. Ochronie przed gwałtownymi przyborami wody służą zbiorniki retencyjne zlokalizowane w granicach gminy zbiornik Komorów na potoku Miła oraz poza granicami gminy: zbiorniki Witoszówka I i Witoszówka II na Witoszowskim Potoku, zbiornik Jezioro Mietkowskie i Jezioro Bystrzyckie na rzece Bystrzycy.

Środowisko przyrodnicze gminy Świdnica jest wyraźnie zróżnicowane z uwagi na jej usytuowanie w obrębie dwóch jednostek geograficznych: Podgórza Sudeckiego i Sudetów. Część środkowa i północna gminy, rozciągająca się w obrębie Równiny Świdnickiej i Obniżenia Podsudeckiego, stanowi rozległy areał terenów równinnych lub lekko pofalowanych, o wysokich walorach rolniczych z racji żyznych gleb. Część południowa, w granicach Pogórza Wałbrzyskiego i Gór Sowich, dysponuje atrakcyjnymi walorami naturalnego górskiego krajobrazu, dużymi obszarami leśnymi z okazami rzadkiego starodrzewu – pomnikami przyrody. Naturalne formacje na obszarze gminy Świdnica zostały radykalnie przekształcone w wyniku gospodarki rolnej i wielowiekowego osadnictwa, a struktura przyrodnicza uległa daleko posuniętemu uproszczeniu (przeważają pola rolne z jednorocznymi uprawami).

¹ Geografia regionalna Polski, J. Kondracki, Warszawa 2002.

Formami ochrony przyrody objęte jest około 15% powierzchni gminy (3 249 ha), w tym 2 610 ha stanowią obszary chronionego krajobrazu, a 639 ha parki krajobrazowe. Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody na terenie gminy ustanowiono: Rezerwat przyrody „Jeziorko Daisy” (1998), Książański Park Krajobrazowy (1981), Ślężański Park Krajobrazowy (1988), Obszar Chronionego Krajobrazu Gór Sowich i Bardzkich (1981) oraz: 18 pomników przyrody. Wśród nich jest 5 pojedynczych drzew, 6 alei, 4 grupy drzew i 3 pomniki przyrody nieożywionej.

Zlokalizowane są równomiernie na terenie gminy, w miejscowościach: Burkatów, Bystrzyca Dolna, Bystrzyca Górna, Gogołów, Grodziszczce, Komorów, Krzyżowa, Lubachów, Lutomia, Makowice, Mokry Las, i Mokreszów. Ponadto na obszarze gminy utworzone zostały obszary siedliskowe NATURA 2000: Ostoja nietoperzy Gór Sowich oraz Modraszki koło Opoczki.

Jakość powietrza.

Ocena jakości powietrza za rok 2025, podobnie jak w roku 2023, nie wykazała przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} dla fazy I (25 µg/m³) oraz fazy II (20 µg/m³). W latach wcześniejszych takie przekroczenia występowały. Oznacza to poprawę jakości powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM_{2,5} w porównaniu do lat wcześniejszych. Istotnym problemem, pomimo znacznego spadku stężeń, w skali województwa dolnośląskiego pozostają wysokie stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie wartości stężeń tego zanieczyszczenia rejestrowano w okresach grzewczych (styczeń – marzec, październik – grudzień). Problem ten nadal dotyczy wielu gmin Dolnego Śląska. Jako główną przyczynę przekroczeń wskazuje się emisję komunalno- bytową związaną z indywidualnym ogrzewaniem budynków. Na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat zauważalny jest spadek stężeń średniorocznych benzo(a)pirenu.

Na obszarze gminy przeważają indywidualne i tradycyjne systemy grzewcze, co w rezultacie powoduje zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego spowodowanego emisją pyłów wytwarzanych w procesie spalania paliw w paleniskach i kotłowniach domowych. W ramach realizacji ograniczania niskiej emisji na obszarze gminy w 2025 roku z budżetu gminy Świdnica zlikwidowanych zostało 20 sztuk wysokoemisyjnych źródeł ciepła, na to zadanie przeznaczono kwotę 139 862,38 zł. Od maja 2021 gmina Świdnica realizuje Porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w sprawie prowadzenia punktu konsultacyjno-informacyjnego Programu Czyste Powietrze od początku funkcjonowania punktu za pośrednictwem urzędu złożono 252 wnioski o dofinansowanie wymiany ogrzewania i termomodernizację. Ponadto w 2023 roku gmina Świdnica przystąpiła do realizacji programu „Ciepłe mieszkanie” w którym dofinansowaniu podlega wymiana wysokoemisyjnych źródeł ciepła w lokalach mieszkalnych. Od dnia rozpoczęcia naboru wniosków o dofinansowanie tj. od 7 sierpnia 2023 roku do dnia 31 grudnia 2025 r. wpłynęły łącznie 82 wnioski o dofinansowanie (z czego w roku 2025 – 15 wniosków).

TABELA 4. Realizacji programu ograniczania niskiej emisji [2023-2025].

Nazwa	Jednostka	2023	2024	2025
Likwidacja wysokoemisyjnych źródeł ciepła	szt.	46	23	20
Montaż odnawialnych źródeł energii	szt.	17	3	1
Wydatkowana kwota	PLN	1 237 160,63	157 500,00	139 862,38

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

Jakość wód. Zagrożenie dla stanu rzek stwarza prowadzona gospodarka rolna, która w znaczący sposób wpływa na stan sanitarny zarówno wód podziemnych jak i płynących. W granicach gminy znajduje się znacząca część zlewni Bystrzycy. Według danych WIOŚ w Wałbrzychu, jedynie powyżej Głuszycy (a więc poza terenami gminy), rzeka ta prowadzi wody czyste I i II klasy. Poniżej Lubachowa posiada już III klasę ze względu na zawartość fosforu i azotu azotynowego. Natomiast pod względem zanieczyszczeń biologicznych, już od oczyszczalni w Jugowicach prowadzi wody pozaklasowe. Również większe dopływy Bystrzycy, a szczególnie rzeka Piława wnoszą wody nieodpowiadające normom.

3.2. Dokumenty

Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Świdnica	Uchwała na LXXIII/686/2022 Rady Gminy Świdnica z dnia 29 grudnia 2022 roku w sprawie przyjęcia do realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Świdnica
Program wymiany systemów ogrzewania starego typu wykorzystujących paliwo stałe na ekologiczne źródła ciepła w nieruchomościach o charakterze mieszkalnym	Uchwała nr XCII/913/2024 Rady Gminy Świdnica z dnia 17 marca 2024 r w sprawie regulaminu udzielenia dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Świdnica na dofinansowanie wymiany systemów ogrzewania starego typu wykorzystujących paliwo stałe na ekologiczne źródła ciepła w nieruchomościach o charakterze mieszkalnym położonym na terenie gminy Świdnica.
Program przydomowych oczyszczalni ścieków lub szczelnych zbiorników bezodpływowych na ścieki bytowo-gospodarcze	Uchwała nr LXI/ 601/2022 Rady Gminy Świdnica z dnia 31 maja 2022 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania dotacji celowej z budżetu gminy Świdnica na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków lub szczelnych zbiorników bezodpływowych na ścieki bytowo-gospodarcze, w celu uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Świdnica

3.3. Inwestycje i działania 2025

W zakresie ochrony środowiska i edukacji ekologicznej w gminie w 2025 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania:

TABELA 5. Najważniejsze inwestycje w zakresie ochrony środowiska zrealizowane w 2025 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1	Przydomowe oczyszczalnie ścieków	Lutomia Górna, Lutomia Dolna, Lutomia Mała, Stachowiczki, Bojanice, Makowice 1-24, Modliszów i Pogorzała	Udzielenie 7 dotacji celowych na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.	77 392,45	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027 Program dofinansowania do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków lub szczelnych zbiorników bezodpływowych w miejscowościach, w których budowa zbiorczej kanalizacji sanitarnej jest technicznie lub ekonomicznie niezasadniona
2	Wymiana ogrzewania	Gmina Świdnica	Udzielenie 20 dotacji na dofinansowanie wymiany systemów ogrzewania starego typu wykorzystujących paliwo stałe na ekologiczne źródła ciepła w nieruchomościach o charakterze mieszkalnym z budżetu gminy Świdnica.	139 862,38	Uchwała nr XCII/913/2024 Rady Gminy Świdnica z dnia 17 marca 2024 r w sprawie regulaminu udzielenia dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Świdnica na dofinansowanie wymiany systemów ogrzewania starego typu wykorzystujących paliwo stałe na ekologiczne źródła ciepła w nieruchomościach o charakterze mieszkalnym położonym na terenie gminy Świdnica.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

TABELA 6. Najważniejsze działania w zakresie edukacji ekologicznej zrealizowane w 2025 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji działania
1	Akcja Eko edukacja	Gmina Świdnica	<p>W ramach akcji edukacyjnej zorganizowano warsztaty ekologiczne, na których omawiano aspekty prawidłowej segregacji odpadów, świadomego wyboru produktów, ponownego wykorzystania surowców a także ochrony powietrza atmosferycznego. W celu uatrakcyjnienia warsztatów zostały przeprowadzone zajęcia plastyczne w których wykorzystano drewniane elementy, bawełniane torby wielokrotnego użytku oraz artykuły plastyczne (warsztaty były realizowane podczas imprez gminnych).</p> <p>Powyższe zadania realizowane były ze środków własnych. Wydatkowana kwota to : 44 675,73 zł.</p>	Program ochrony środowiska dla gminy Świdnica
2	Ochrona zwierząt	Gmina Świdnica	<p>Działania związane z ochroną zwierząt na terenie gminy obejmowały m.in. wyłapywania bezpańskich psów, transport do schroniska, opieka nad bezpańskimi psami zgodnie z umową zawartą z Fundacją Mam Pomysł (96 000,00 zł), zakup karmy, sterylizacje i kastracje kotów, udzielanie pierwszej pomocy, całodobową opiekę weterynaryjną zwierzętom bezdomnym, wolnożyjącym oraz poszkodowanym w zdarzeniach komunikacyjnych (95 300,00 zł)</p>	Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi na terenie gminy Świdnica na 2024 rok

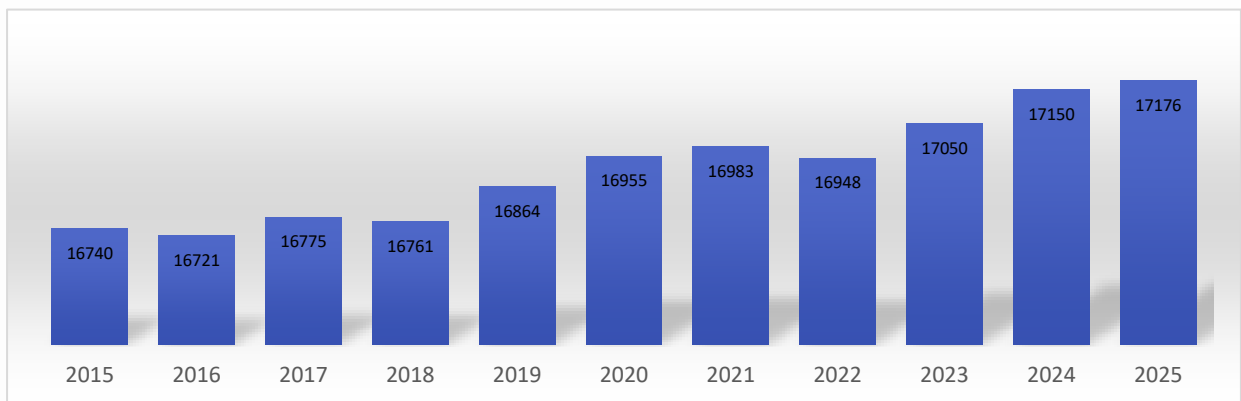
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

4. DEMOGRAFIA I MIESZKALNICTWO

4.1. Ludność

Liczba mieszkańców zameldowanych na stałe, względem roku poprzedniego, w roku 2025 wzrosła o 26. (w 2024 r. – 17 150 mieszkańców, w 2025 r. – 17 176 mieszkańców). Wśród w/w 17 176 osób zameldowanych w gminie Świdnica jest 8 735 kobiet (o 6 więcej niż w roku poprzednim) oraz 8 441 mężczyzn (o 64 więcej niż w roku poprzednim). Miejscowością, którą w 2025 roku najczęściej wybierano na miejsce swojego stałego zamieszkania, jest Pszenno (+53). Druga najchętniej zamieszkała miejscowość to Boleścín (tutaj przybyło 18 mieszkańców). Na trzecim miejscu znajdują się Witoszów Dolny (o 10 mieszkańców więcej). Największą zmianę ludności odnotowano w Lutomi Górnej (-22) następnie w Mokrzeszowie (-12) i Bystrzycy Górnej (-11).

WYKRES 1. Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały [2015-2025].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

TABELA 7. Liczba mieszkańców: pobyt stały i czasowy [2024-2025].

Pobyt [os.]:	2024	2025	Zmiana 2024-2025
stały	17 150	17 176	+26
czasowy	276	272	-4
ogółem	17 426	17 448	+22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

TABELA 8. Zmiana liczby stałych mieszkańców gminy na przestrzeni 10 i 20 lat [2005-2025].

Badany okres czasowy	Zmiana liczby mieszkańców w latach	Okres
Rok 2005-2015(15 505/ 16 740)	+1235	10 lat
Rok 2005-2025(15 505/ 17 176)	+1671	20 lat

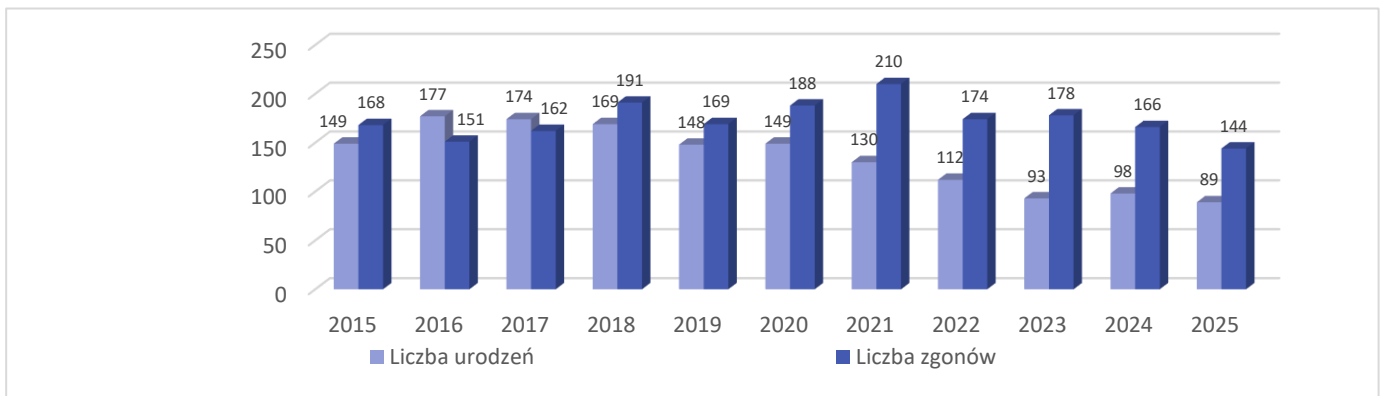
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

TABELA 9. Liczba urodzeń i zgonów w latach [2015-2025].

Rok	Liczba urodzeń	Liczba zgonów	Zmiana
2015	149	168	-19
2016	177	151	26
2017	174	162	12
2018	169	191	-22
2019	148	169	-21
2020	149	188	-39
2021	130	210	-80
2022	112	174	-62
2023	93	178	-85
2024	98	166	-68
2025	89	144	-55

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

WYKRES 2. Liczba urodzeń i zgonów [2015- 2025].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

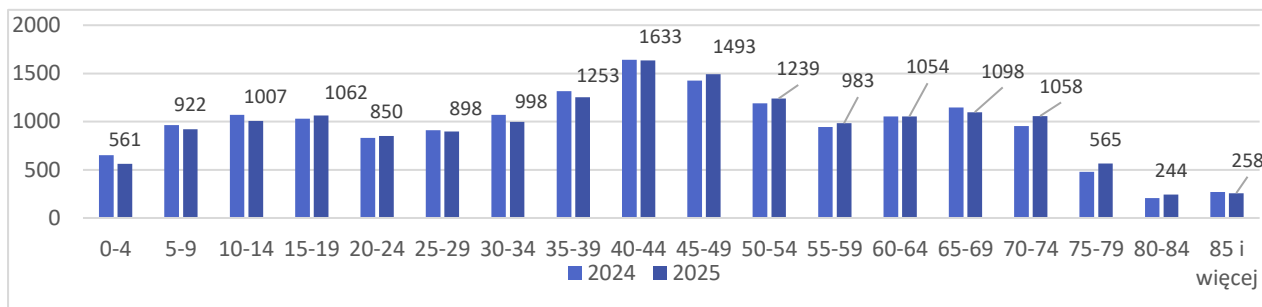
Pomimo wzrostu liczby zgonów w porównaniu do urodzeń w latach 2015-2025 w gminie Świdnica przybywa mieszkańców. Napływ nowych mieszkańców do gminy Świdnica związany jest przede wszystkim z nowym budownictwem mieszkaniowym, a także bliskim sąsiedztwem aglomeracji miejskiej. W 2025 roku, na świat przyszło 89 nowych mieszkańców gminy Świdnica. Największą liczbą urodzeń poszczycić się może Psenno (14 dzieci). Drugie miejsce na „podium” zajmuje Komorów (10 dzieci), a trzecie Witoszów Dolny (9 dzieci). Imionami, które były najczęściej nadawane niemowlakom w 2025 roku są wśród dziewcząt: Hanna, Milena, Agata; wśród chłopców: Mikołaj, Nikodem, Oskar. Również często występującymi imionami są Zofia, Liliana, Lena, Aleksander, Leon, Milan.

TABELA 10. Struktura wieku mieszkańców [2024 - 2025].

Rok	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85 i więcej
2024	652	964	1069	1031	831	910	1069	1317	1640	1424	1191	945	1054	1147	954	479	205	268
2025	561	922	1007	1062	850	898	998	1253	1633	1493	1239	983	1054	1098	1058	565	244	258

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy .

WYKRES 3. Struktura wieku mieszkańców [2024, 2025].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy .

W 2025 roku ludność w wieku produkcyjnym stanowiła 59,63% populacji gminy (spadek 0,05 % w porównaniu z rokiem 2024). Udział procentowy ludności w wieku przedprodukcyjnym 18,97 % spadek o 0,37% i poprodukcyjnym 21,40% (wzrost o 0,42%).

TABELA 11. Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym [2024, 2025].

Rok	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
2024	19,34%	59,68%	20,98%
2025	18,97%	59,63%	21,40%
Zmiana	-0,37%	-0,05%	+0,42%

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego.

4.2. Mieszkalnictwo

Komunalny zasób mieszkaniowy gminy Świdnica na koniec roku 2025 obejmował 142 mieszkania o powierzchni użytkowej 6 436 m². Gmina dysponowała 47 lokalami socjalnymi o powierzchni 1739 m². Nadmienić należy, że zdekapitalizowane zasoby gminne wymagają przeprowadzenia wielu remontów i modernizacji.

KOMUNALNE ZASOBY MIESZKANIOWE:

142 mieszkań o powierzchni **6 436 m²** w tym
47 lokali socjalnych o powierzchni **1 739 m²**

TABELA 12. Zasoby mieszkaniowe [2020-2025].

Mieszkania komunalne	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Zmiana 2024-2025
mieszkania	134	130	124	122	125	142	13,06%↑
powierzchnia użytkowa [m ²]	6003	5812	5569	5479	5594	6436	15,05%↑
пустostany	2	7	6	4	4	4	-
Lokale socjalne							Zmiana 2024-2025
lokale	41	43	48	47	47	47	-
powierzchnia użytkowa [m ²]	1619	1698	1776	1739	1739	1739	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy Świdnica.

4.3. Depopulacja w Polsce i powiecie świdnickim

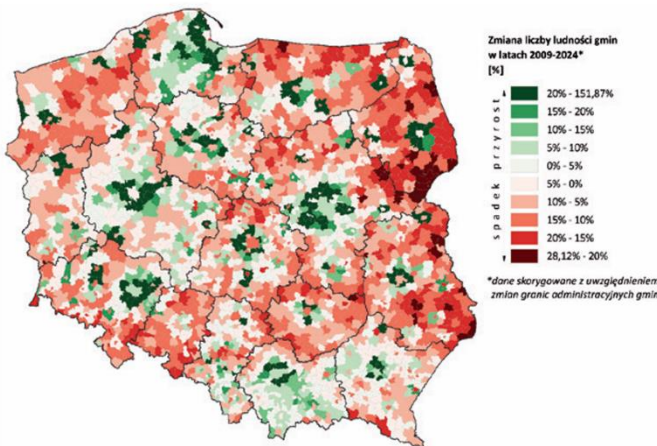
Z najnowszego rankingu depopulacji Polski, przygotowanego przez Pismo Samorządu Terytorialnego „Wspólnota” wynika, że część polskich miast i gmin traci mieszkańców w szybkim tempie, a lista samorządów dotkniętych depopulacją wydłuża się. Zestawienie obejmuje lata 2009–2024 i pokazuje procentową zmianę liczby ludności. Kryzys demograficzny w Polsce z roku na rok przybiera na sile. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na koniec 2025 roku liczba ludności Polski wyniosła 37 mln 332 tys. Spadek liczby ludności w Polsce utrzymuje się niemal nieprzerwanie od 2012 roku. Jeszcze w 2011 roku w Polsce mieszkało 38,538 mln osób.

Metoda obliczania wskaźnika wykorzystanego w rankingu.

Wskaźnik przedstawia procentową zmianę liczby ludności pomiędzy rokiem 2009 a 2024. Obliczany jest według wzoru: $(L_{2024} / L_{2009} - 1) \times 100$ gdzie L_{2009} – to liczba ludności na koniec 2009 roku, a L_{2024} – liczba ludności na koniec 2024 roku. Dane pochodzą z Banku Danych Lokalnych GUS i dotyczą ludności faktycznie zamieszkałej

Które miasta wojewódzkie w Polsce wyludniają się najszybciej? W zestawieniu pierwsze miejsce zajęła Łódź, która w latach 2009-2024 straciła 13,02% mieszkańców. Drugie miejsce przypadło Kielcom (-11,86%), a trzecie zajęła Zielona Góra (-9,97%). Odwrotny trend czyli wzrost populacji zanotowały takie miasta jak Wrocław (+6,44%), Gdańsk (+7,02%), Kraków (+7,16%), Warszawa (+8,71%) i Rzeszów (+9,15%).

Schemat 2 Zmiana liczby ludności gmin w latach 2009-2024

W przypadku miast na prawach powiatu najbardziej ucierpiały Bytom, który w latach 2009-2024 stracił 19,95% ludności. 2. Zabrze (-18,76%) 3. Wałbrzych (-18,63%). W powiecie wyludniają się także małe i średnie miasta. Świdnica straciła -12,7% ludności, Strzegom -10,03%. Świebodzice -5,43%, Jaworzyna Śląska -0,36%. Odptyw ludności odnotowują również gminy wiejskie w tym gmina Dobromierz -10,21%. W gminie Marcinowice wzrost liczby mieszkańców odnotowano zaledwie na poziomie 0,346%. Na uwagę zasługuje fakt, że w latach 2009-2024 tylko gmina Świdnica

może pochwalić się dodatnim wynikiem na poziomie +15,2% i liczby mieszkańców. Jest jedynym zielonym punktem na mapie Polski, patrząc na południowy zachód od Wrocławia.

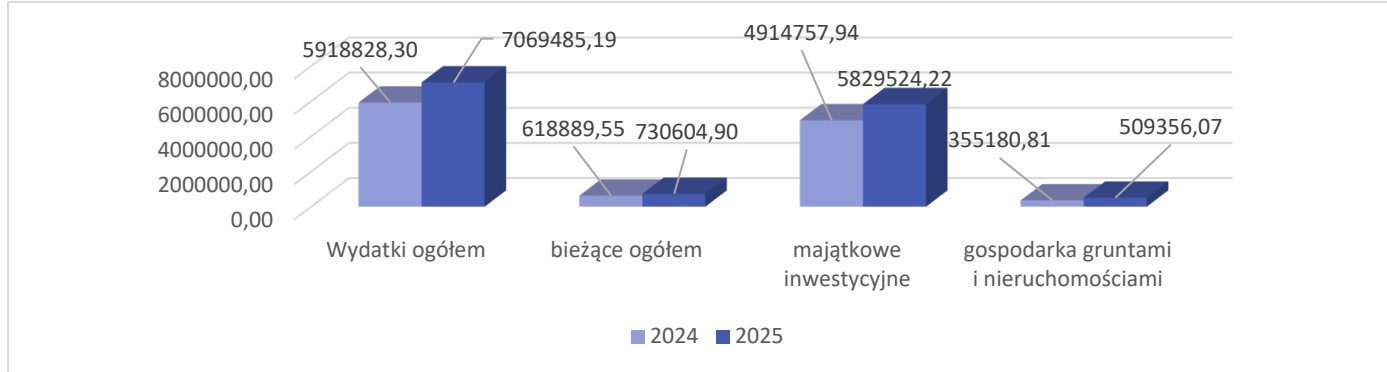
Jak zjawisko depopulacji może mieć wpływ na funkcjonowanie samorządu terytorialnego?

Depopulacja może mieć wpływ na koszty dostarczania oraz na dostępność lokalnych usług publicznych. Mniejsza gęstość zaludnienia, zmniejszająca się liczba odbiorców usług może skutkować wzrostem kosztów jednostkowych. Mniej mieszkańców to także mniejsze wpływy do budżetu, przy rosnących kosztach utrzymania infrastruktury. W dobie ogólnopolskich wyzwań demograficznych, gdy wiele samorządów mierzy się ze spadkiem liczby mieszkańców, gmina Świdnica stawia odważny krok naprzód, rozwijamy infrastrukturę drogową, edukacyjną, rekreacyjną i poszerzamy inwestycje społeczno-komunalne. Budujemy gminę przyjazną, bezpieczną i pełną perspektyw. Ważnym aspektem w gminie Świdnica, jest też świadome planowanie przestrzenne, kładące nacisk na rozwój terenów rekreacyjnych i infrastruktury pieszo-rowerowej, a także inicjatywy wzmacniające wspólnotę lokalną – od działań kulturalnych po regularny dialog z mieszkańcami.

4.4. Finansowanie

W 2025 roku wydatki na gospodarkę mieszkaniową wykonane zostały na kwotę 7 069 485,19 zł. Na obsługę gospodarki mieszkaniowej przeznaczono ogółem 6 560 129,12 zł, w tym na wydatki inwestycyjne 5 829 524,22 zł. Natomiast na gospodarkę gruntami i nieruchomościami zrealizowano wydatki bieżące w kwocie 509 356,07 zł.

WYKRES 4. Wydatki na gospodarkę mieszkaniową (dział 700) [2024-2025].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica

TABELA 13. Wydatki na gospodarkę mieszkaniową (dział 700) [2024-2025].

Wydatki [zł]:	2024	2025	Zmiana 2024-2025 w zł
ogółem	5 918 828,30	7 069 485,19	1 150 656,89
bieżące ogółem	618 889,55	730 604,90	111 715,35
majątkowe inwestycyjne	4 914 757,94	5 829 524,22	914 766,28
gospodarka gruntami i nieruchomościami	355 180,81	509 356,07	154 175,26

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy w Świdnicy

4.5. Inwestycje i działania 2025

W zakresie mieszkalnictwa, w tym komunalnego w gminie Świdnica w 2025 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania:

TABELA 14. Najważniejsze inwestycje w zakresie mieszkalnictwa, w tym komunalnego, zrealizowane w 2025 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1	Transformacja energetyczna budynków mieszkalnych w celu ograniczenia niskiej emisji w obszarze ZIT WOW – projekt partnerski – FST	Pszemno,	Termomodernizacji budynku mieszkalnego zlokalizowanego w Pszenniu przy ul. Wrocławskiej 1. Wykonano częściową termomodernizację ścian zewnętrznych.	168 154,93	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
2	Budowa budynku komunalnego w Pszenniu	Pszemno	Budowa dwóch budynków mieszkalnych - 2 x 16 lokali.	5 544 288,79 (Dotacja z BGK 4 255 319,14)	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy w Świdnicy

5. GOSPODARKA I RYNEK PRACY

5.1. Bezrobocie

Bezrobocie. Zgodnie z danymi GUS, w 2025 roku w gminie Świdnica zarejestrowanych było 390 osób bezrobotnych, a 51,3 % z nich stanowiły kobiety. Liczba osób pozostających bez pracy w gminie w porównaniu do 2024 roku zwiększyła się o 38 osób. Należy również podkreślić, że zarejestrowani bezrobotni stanowią jedynie 3,6 % ludności w wieku produkcyjnym w gminie. Na przestrzeni ostatnich 10 lat w gminie Świdnica odnotowano spadek liczby bezrobotnych do 25 roku życia – aż o 11 osób w porównaniu do 2015 roku. Obecnie ich liczba wynosi jedynie 58 osób. Znaczącą grupę wśród bezrobotnych stanowią osoby powyżej 50 roku życia, których udział w ogóle bezrobotnych wynosi 25,9% (101 os.). W przypadku osób pozostających dłużej bez pracy również odnotowano pozytywne tendencje. Ich liczba od 2015 roku zmniejszyła się o 108 osób, a obecnie ich udział w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych wynosi 35,38%.

BEZROBOTNI:

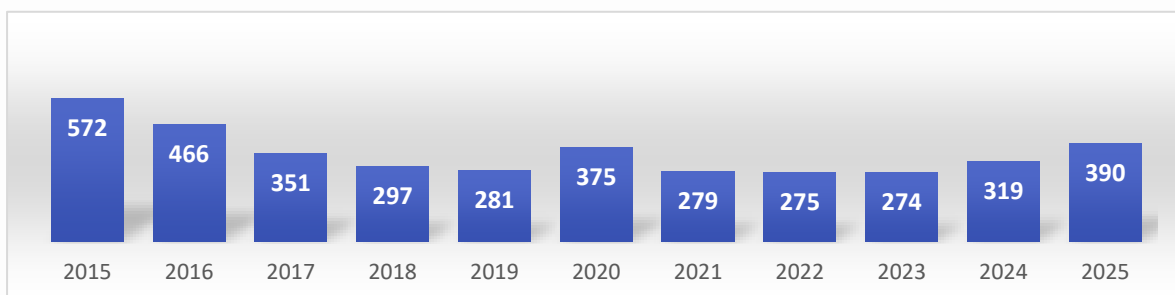
390 zarejestrowanych bezrobotnych, (wzrost o 71 osób w porównaniu do roku 2024) w tym: **200 to kobiety**

Z liczby ogółem

do 25 r. życia = 58 osób,
powyżej 50 r. życia 100 osób,
dłużej bezrobotni 138 osób.

Bezrobotni na 100 osób w wieku produkcyjnym =3,6, w tym kobiety 4,0

WYKRES 5. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem [2015-2025].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 15. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych [2015-2025].

Liczba bezrobotnych [osób]:	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Zmiana 2024-2025
ogółem	572	466	351	297	281	375	279	275	274	319	390	+71
kobiety	291	240	197	174	143	188	141	131	137	173	200	+27
do 25 roku życia	69	64	36	23	32	34	20	28	30	50	58	+8
powyżej 50 roku życia	206	175	137	93	89	98	81	85	85	78	101	+23
dłużej bezrobotni	246	186	150	126	117	152	137	105	104	100	138	+38
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]:												
ogółem	5,2	4,2	3,2	2,9	2,6	3,5	2,6	2,6	2,5	3,0	3,6	+0,6
kobiety	5,7	4,7	3,9	3,6	2,9	3,8	2,8	2,6	2,7	2,7	4,0	+1,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

5.2. Przedsiębiorczość

Poziom przedsiębiorczości. W 2025 roku do rejestru REGON w gminie Świdnica wpisanych było ponad 2,2 tys. podmiotów gospodarczych (wzrost o 80 w porównaniu z rokiem 2024). W przeliczeniu na 10 tys. ludności w gminie działalność prowadziło więc 1248 podmiotów gospodarczych (wzrost o 39,8 z rokiem 2024). W przypadku nowo zarejestrowanych jednostek w rejestrze REGON przypadająca na 10 tys. ludności odnotowano wzrost o 4,7 w porównaniu z rokiem 2024.

PODMIOTY GOSPODARCZE:

- 2270** podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON
- 1248,8** podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności
- 209,4** podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym
- 84,2** nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze na 10 tys. ludności

TABELA 16. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON [2024-2025].

	2024	2025	Zmiana 2024-2025
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	2190	2270	↑ 80,0
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	1209	1248,8	↑ 39,8
Podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	202,6	209,4	↑ 6,8
Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	79,5	84,2	↑ 4,7

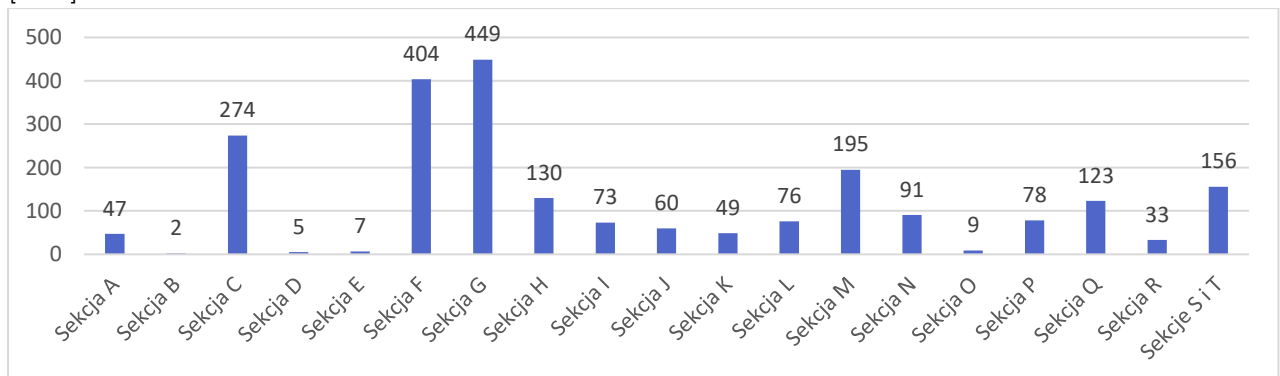
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Struktura branżowa. Pod względem rodzaju prowadzonej działalności wśród podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy Świdnica, podobnie jak w kraju, przeważają przedsiębiorstwa związane z handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów (sekcja G: 449 podmiotów gospodarczych, 19,78% podmiotów ogółem zarejestrowanych w gminie, rok wcześniej 446). Podmioty prowadzące działalność związaną z przetwórstwem przemysłowym stanowią **12,07%** (sekcja C: 274 podmiotów- rok wcześniej 282), a **17,8%** związane jest z budownictwem (sekcja F: 404 – rok wcześniej 380 podmiotów). Podmioty prowadzące działalność związaną z rolnictwem, w liczbie 47 (rok wcześniej 46), stanowią **2,07%** podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie. W gminie intensywnie rozwijają się również usługi związane z opieką zdrowotną i pomocą społeczną. W porównaniu z rokiem 2024 odnotowano wzrost z 117 do 123 podmiotów.

STRUKTURA BRANŻOWA:

- 19,78 %** handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych (sekcja G)
- 12,07%** przetwórstwo przemysłowe (sekcja C)
- 17,8 %** budownictwo (sekcja F)

WYKRES 6. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON wg rodzajów działalności (PKD) [2025].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 17. Struktura branżowa podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON [2024-2025].

Sekcja	Nazwa	Liczba podmiotów w 2025		Liczba podmiotów w 2024	Zmiana 2024-2025
		szt.	%	szt.	szt.
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	47	2,07%	46	+1
Sekcja B	Górnictwo i wydobywanie	2	0,09%	2	0
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	274	12,07%	282	-8
Sekcja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	5	0,22%	4	+1
Sekcja E	Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	7	0,31%	7	0
Sekcja F	Budownictwo	404	17,80%	380	+24
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych	449	19,78%	449	0
Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa	130	5,73%	127	+7
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	73	3,22%	72	+1
Sekcja J	Informacja i komunikacja	60	2,64%	59	+1
Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	49	2,16%	47	+2
Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	76	3,35%	72	+4
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	195	8,59%	178	+17
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	91	4,01%	75	+16
Sekcja O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	9	0,40%	9	0
Sekcja P	Edukacja	78	3,44%	71	+7
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	123	5,42%	117	+6
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	33	1,45%	34	+1
Sekcje S i T	Pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	156	6,87%	152	+4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wielkość przedsiębiorstw. Pod względem wielkości przedsiębiorstw na terenie gminy Świdnica, podobnie jak w całym kraju, w 2025 roku dominowały mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników – 2214 podmiotów gospodarczych stanowiących 97,53% przedsiębiorstw zarejestrowanych w gminie. Działalność prowadziło tu również 53 podmioty gospodarcze zatrudniające od 10 do 49 osób (2,33% podmiotów ogółem) oraz 3 przedsiębiorstwa zatrudniające od 50 do 249 pracowników.

KLASY WIELKOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW:

97,53% do 9 pracowników
(ROK 2024 = 97,44%)

2,33 % od 10 do 49 pracowników
(ROK 2024 = 2,42%)

0,14% od 50 do 249 pracowników
(ROK 2024 = 0,14%)

TABELA 18. Podmioty gospodarcze wg klas wielkości [2024-2025].

Zatrudnienie:	2024	2025	Zmiana 2024-2025
0 – 9	2 190	2214	↑ 24
10 – 49	53	53	0
50 – 249	3	3	0
250 – 999	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Indywidualną działalność gospodarczą na terenie gminy prowadzą 1855 osoby (wzrost o 66 osób w odniesieniu do roku 2024).

Indywidualna działalność gospodarcza w gminie Świdnica prowadzona była najczęściej w zakresie handlu i naprawy pojazdów (19,78%), budownictwa (17,8%) oraz przetwórstwa przemysłowego (12,07%). Działalność związaną z rolnictwem prowadziło 2,07% jednoosobowych przedsiębiorstw.

INDYWIDUALNA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA:

1 855 osoby prowadzące indywidualną działalność gospodarczą, związaną z:
19,78 % handlem i naprawą pojazdów samochodowych
17,8 % budownictwem
12,07 % przetwórstwem przemysłowym

TABELA 19. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą [2024-2025].

	2024	2025	Zmiana 2024-2025
ogółem	1789	1855	↑ 66
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	98,8	102,0	↑ 3,2
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	16,5	17,1	↑ 0,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

5.3. Atrakcyjność inwestycyjna

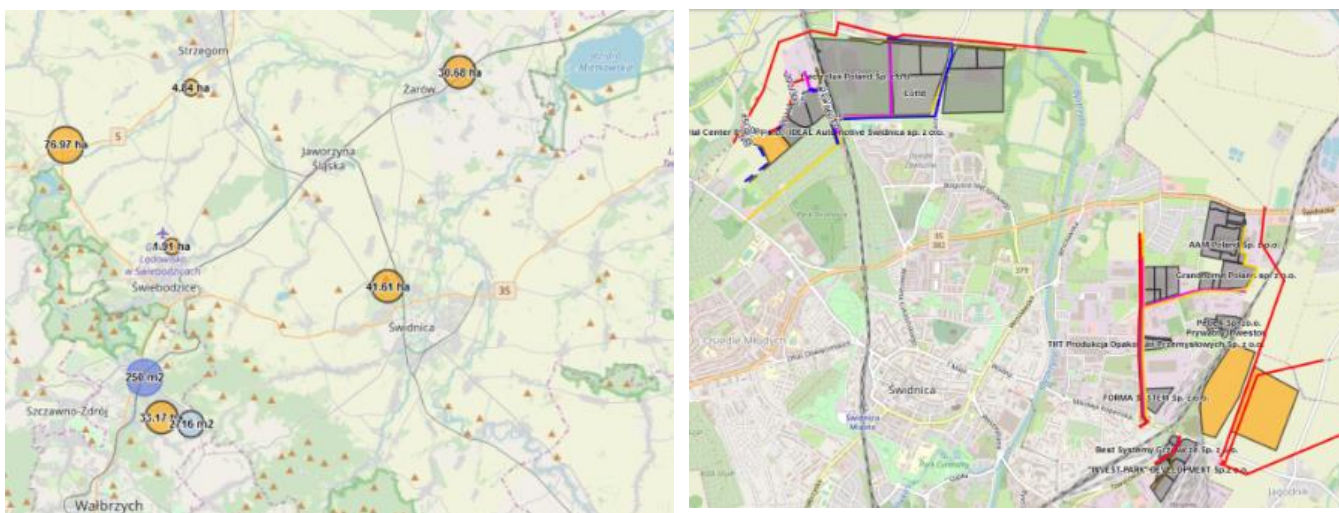
Instytucje otoczenia biznesu. Przedsiębiorcy na terenie gminy Świdnica mogą korzystać z usług Instytucji Otoczenia Biznesu (IOB), prowadzących działalność na terenie miasta Świdnica i zapewniających wsparcie w początkowych stadiach działalności gospodarczej. Ponadto usługi inwestycyjne pełni INVEST-PARK Development Sp. z o. o. (IPD), spółka której celem statutowym jest działanie na rzecz rozwoju regionalnego, m.in. poprzez stwarzanie korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości. Głównym obszarem działalności spółki jest m.in. tworzenie atrakcyjnej oferty przestrzeni produkcyjno-magazynowych i biurowych w formie parków przemysłowych i inkubatorów przedsiębiorczości uzupełniających tereny typu greenfield. Na terenie miasta Świdnica funkcjonuje również Inkubator Przedsiębiorczości Regionu Sudeckiego działający przy Sudeckiej Izbie Przemysłowo-Handlowej w Świdnicy. Jego głównym celem jest wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw oraz osób chcących założyć działalność gospodarczą.

Przedsiębiorcy mogą również korzystać z usług innych instytucji biznesowych i około biznesowych na terenie miasta, które zapewniają dostęp do wiedzy i umiejętności poprzez doradztwo, szkolenia oraz przekazywanie informacji². Ich działalność obejmuje między innymi organizację szkoleń, warsztatów i doradztwa, m.in. z zakresu prawa, finansów i rachunkowości, funduszy unijnych. Dzięki nim przedsiębiorcy mają również ułatwiony dostęp do środków finansowania działalności nowo powstających oraz już działającym firm oraz usług finansowych.

Klastry. W powiecie świdnickim działalność prowadzi Klaster Świdnicka Energia Odnawialna, którego celem jest stworzenie ekologicznego i stabilnego środowiska energetycznego, sprzyjającego zrównoważonemu rozwojowi oraz efektywnej współpracy pomiędzy uczestnikami klastra.

Strefy aktywności gospodarczej. Potencjalną atrakcyjność inwestycyjną gminy Świdnica zwiększają również funkcjonujące w jej sąsiedztwie podstrefy Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej INVEST-PARK, w tym przede wszystkim podstrefa Świdnica.

SCHEMAT 2. Podstrefy Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej INVEST-PARK, w tym podstrefa Świdnica.

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.invest-park.com.pl

² Do instytucji tych zaliczyć należy między innymi takie organizacje gospodarcze jak: Sudeckie Stowarzyszenie Inicjatyw Gospodarczych (SSIG), Sudecka Izba Przemysłowo-Handlowa w Świdnicy (SIPH), Stowarzyszenie Przedsiębiorców i Kupców Świdnickich (SPIKŚ), Stowarzyszenie Unia Przedsiębiorców Dolnego Śląska, Świdnicka Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej (ŚR FSNT NOT), Cech Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości, Stowarzyszenie Wolna Przedsiębiorczość (SWP) – Centrum Wspierania Biznesu, Polsko-Czeska Izba Przemysłowo-Handlowa, Świdnickie Stowarzyszenie Kupców, Restauratorów i Przedsiębiorców „KADUCEUSZ, Dolnośląskie Stowarzyszenie Ochrony Bezrobotnych, Klub Rotary Świdnica – Wałbrzych.

6. OŚWIATA I WYCHOWANIE

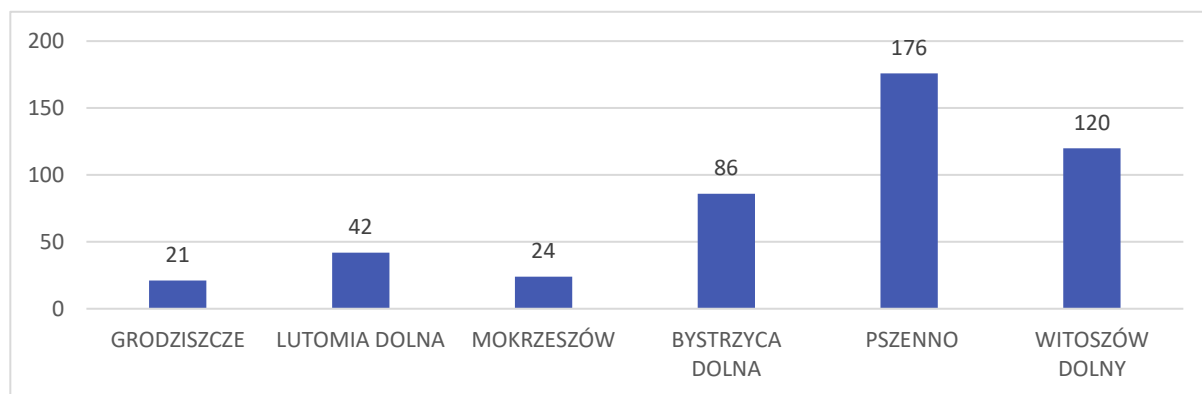
6.1. Wychowanie przedszkolne

W 2025 roku na terenie gminy Świdnica działały 3 przedszkola samorządowe: Publiczne Przedszkole w Bystrzycy Dolnej, Przedszkole Bajkowa Dolinka w Pszennie i Przedszkole w Witoszowie Dolnym (łącznie dysponują 390 miejscami), 2 przedszkola niepubliczne w Boleścinie i Krzyżowej (60 miejsc) oraz 4 oddziały przedszkolne w trzech szkołach podstawowych: w SP im. Jana Pawła II w Grodziszczu, SP im. J. Korczaka w Lutomi Dolnej, SP w Mokrzyszowie (100 miejsc).

Wychowaniem przedszkolnym na obszarze gminy w 2025 roku w placówkach samorządowych oraz niepublicznych objętych było ogółem ok. 505 dzieci, z tego 469 w placówkach gminnych oraz 21 dzieci w Przedszkolu Niepublicznym „Zielona Kraina” w Krzyżowej prowadzonym przez Fundację Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego i ok. 15 dzieci w Niepublicznym Przedszkolu Integracyjnym „Akademia Przedszkolaka” w Boleścinie prowadzonym przez Fundację Infitum.

Do przedszkoli gminnych w roku szk. 2024/2025 ogółem uczęszczało 382 wychowanków w wieku od 3 do 6 lat (o 10 dzieci mniej niż w roku poprzednim), a do oddziałów przedszkolnych w trzech szkołach podstawowych uczęszczało 87 dzieci (o 6 dzieci mniej niż w roku poprzednim), głównie sześciolatków, realizujących obowiązkowe przygotowanie do nauki w szkole.

WYKRES 7. Liczba dzieci w gminnych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w roku szk. 2024/2025

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Zespołu Oświaty

Ogółem w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych prowadzonych przez gminę Świdnica w roku szkolnym 2023/2024 wychowaniem przedszkolnym objętych było 485 wychowanków, o 7 dzieci więcej, niż w poprzednim roku szkolnym (w tym średniorocznie ok. 3 dzieci z Ukrainy).

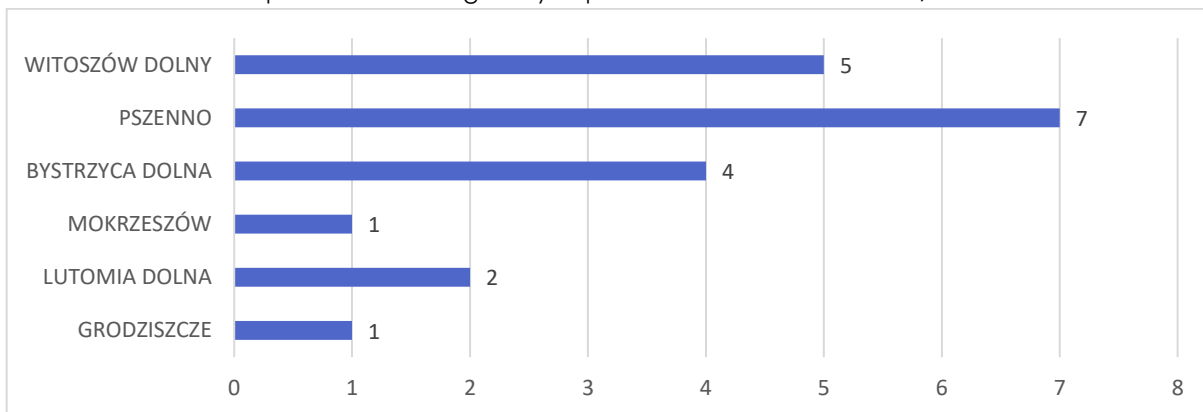
Na terenie gminy Świdnica działają dwa niepubliczne przedszkola (Boleścin i Krzyżowa), do których ogółem w roku szkolny 2023/2024 uczęszczało średnio ok. 30 dzieci.

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE W GMINIE:

5 przedszkoli, w tym 2 niepubliczne
(450 miejsc)

4 oddziały przedszkolne w 3 szkołach
podstawowych (100 miejsc)

WYKRES 8. Liczba oddziałów przedszkolach w gminnych placówkach w roku szk. 2024/2025

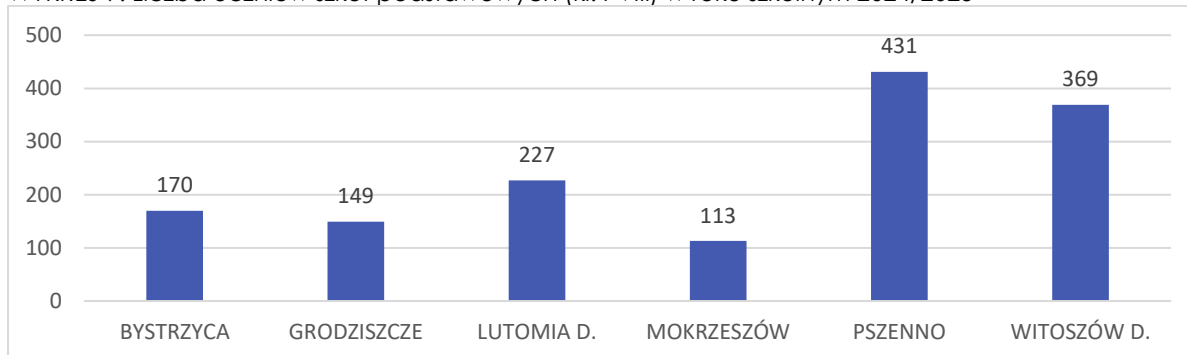
Źródło: opracowanie własne Gminnego Zespołu Oświaty

6.2. Szkolnictwo podstawowe

Szkoły podstawowe

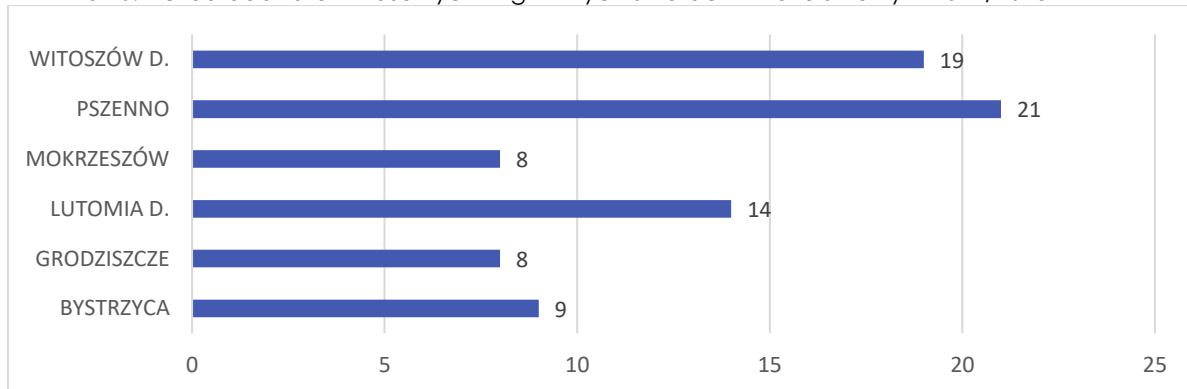
Gmina Świdnica jest organem prowadzącym dla sześciu szkół podstawowych. Zgodnie z zapisami art. 39 ust. 2 i 3 ustawy Prawo oświatowe, sieć publicznych szkół podstawowych została ustalona w sposób umożliwiający spełnianie każdemu dziecku obowiązku szkolnego. Ogółem w roku szkolnym 2024/2025 do szkół podstawowych uczęszczało 1 459 uczniów (o 91 dzieci więcej niż w roku poprzednim) w podziale na 79 oddziałów klasowych (o 6 oddziały więcej w stosunku do roku poprzedniego).

WYKRES 9. Liczba uczniów szkół podstawowych (kl. I-VIII) w roku szkolnym 2024/2025

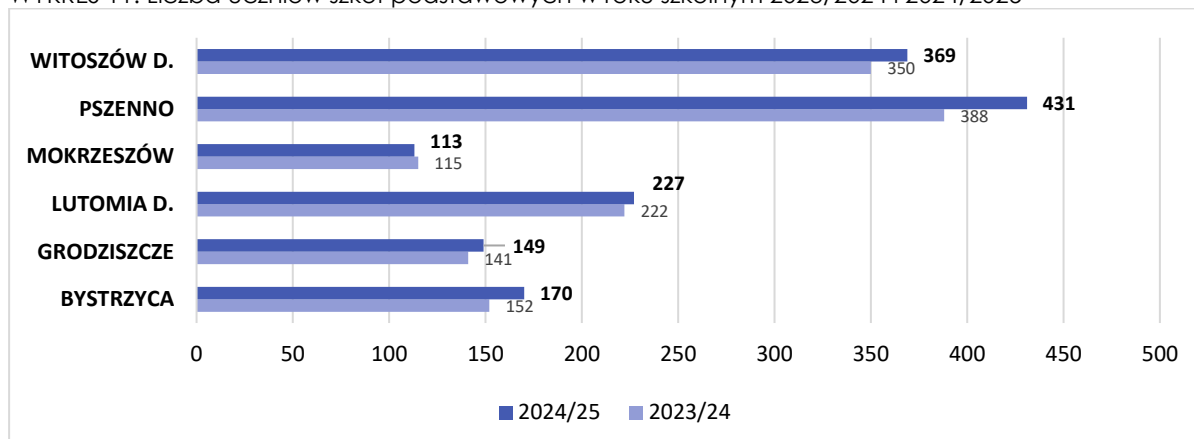
Źródło: opracowanie własne Gminnego Zespołu Oświaty

WYKRES 10. Liczba oddziałów klasowych w gminnych szkołach w roku szkolnym 2024/2025

Źródło: opracowanie własne Gminnego Zespołu Oświaty

WYKRES 11. Liczba uczniów szkół podstawowych w roku szkolnym 2023/2024 i 2024/2025

Źródło: opracowanie własne Gminnego Zespołu Oświaty

Największy wzrost liczby uczniów nastąpił w SP Pzenno – przybyło 43 uczniów oraz w SP Witoszów (19 uczniów) i SP Bystrzyca Górna (18 uczniów).

Wyniki egzaminów uczniów klas ósmych:

Każdy uczeń klasy VIII musi przystąpić do egzaminu, aby ukończyć szkołę. Egzamin ósmoklasistów sprawdza wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej w odniesieniu do przedmiotów egzaminacyjnych nauczanych w klasach I–VIII szkoły podstawowej. Egzamin jest przeprowadzany w formie pisemnej. Nie jest określony minimalny wynik, jaki uczeń powinien uzyskać, dlatego egzaminu ósmoklasisty nie można nie zdać.

Ósmoklasista przystępuje do egzaminu z trzech przedmiotów obowiązkowych, tj.: z języka polskiego, matematyki i języka obcego nowożytnego (angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, rosyjskiego lub włoskiego). Uczeń może wybrać tylko ten język, którego uczył się w szkole w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych. Wyniki egzaminu są brane pod uwagę podczas rekrutacji do szkół średnich. Do egzaminu ósmoklasisty w terminie dodatkowym mógł przystąpić uczeń, który z przyczyn losowych lub zdrowotnych nie przystąpił do egzaminu ósmoklasisty z danego przedmiotu lub przedmiotów w terminie głównym, albo przerwał lub któremu przerwano i unieważniono egzamin ósmoklasisty z danego przedmiotu lub przedmiotów w terminie głównym.

Egzamin ósmoklasisty był przeprowadzany przez trzy kolejne dni:

- pierwszego dnia – egzamin z języka polskiego, który trwa 150 minut
- drugiego dnia – egzamin z matematyki, który trwa 125 minut
- trzeciego dnia – egzamin z języka obcego nowożytnego, który trwa 110 minut.

W arkuszu egzaminacyjnym z każdego przedmiotu znajdowały się zarówno zadania zamknięte (tj. takie, w których uczeń wybierał jedną odpowiedź z kilku podanych), jak i zadania otwarte (tj. takie, w których uczeń samodzielnie formułował odpowiedź).

Uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym uczniowie niepełnosprawni, niedostosowani społecznie oraz zagrożeni niedostosowaniem społecznym, cudzoziemcy oraz uczniowie – obywatele Ukrainy, przystąpili do egzaminu ósmoklasisty w warunkach i/lub formach dostosowanych do ich potrzeb, np.: pisali w oddzielnych salach, na innych arkuszach egzaminacyjnych oraz w wydłużonym czasie.

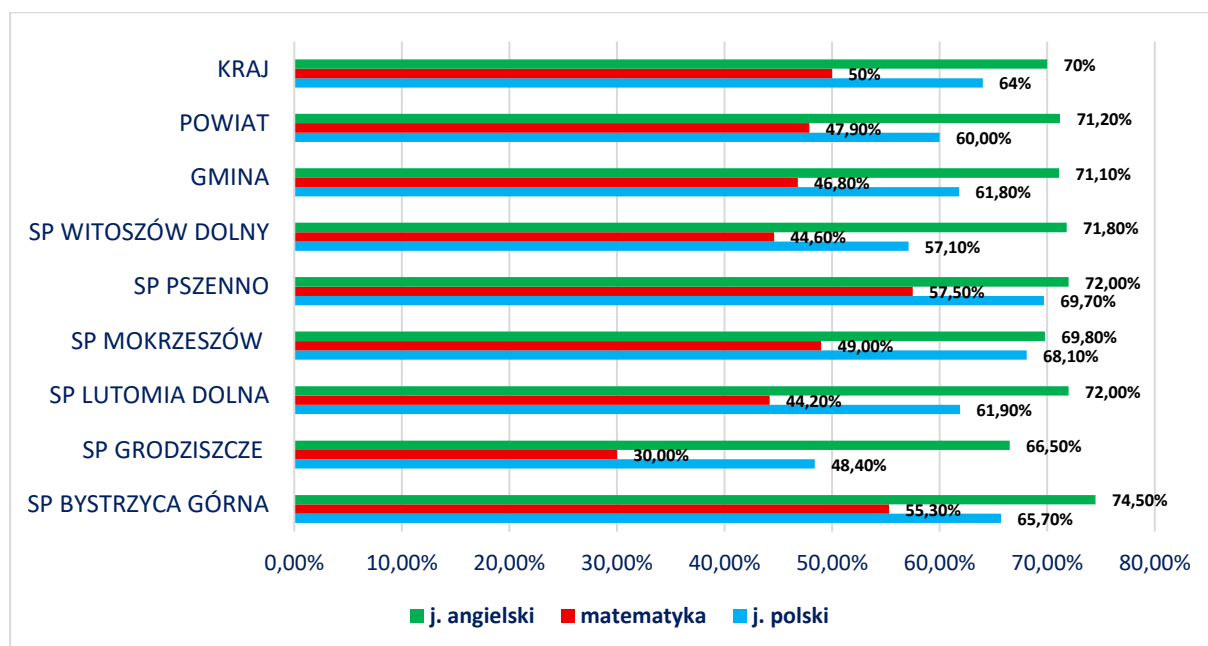
Ósmoklasiści z gminnych szkół podstawowych osiągnęli wyniki porównywalne, a w niektórych szkołach wyższe, niż średnie wyniki w kraju, czy w województwie dolnośląskim. Indywidualnie niektórzy uczniowie osiągnęli wyniki ok. 100%, ale byli także uczniowie, których wyniki oscylowały na poziomie kilku lub kilkunastu procent, co miało bardzo duży wpływ na średnie wyniki szkół i średnią gminną.

TABELA 20. Wyniki egzaminów klas ósmych w Gminie Świdnica za rok szk. 2024-2025

PLACÓWKA	j. polski	matematyka	j. angielski	j. niemiecki
SP BYSTRZYCA GÓRNA	65,7%	55,3%	74,5%	-
SP GRODZISZCZE	48,4%	30,0%	66,5%	%
SP LUTOMIA DOLNA	61,9%	44,2%	72,0%	-
SP MOKRZESZÓW	68,1%	49,0%	69,8%	%
SP PSZENNO	69,7%	57,5%	72,0%	%
SP WITOSZÓW DOLNY	57,1%	44,6%	71,8%	-
GMINA	61,8%	46,8%	71,1%	%
POWIAT	60,0%	47,9%	71,2%	%
KRAJ	64%	50%	70%	%

Źródło: opracowanie własne Gminnego Zespołu Oświaty

WYKRES 12. Wyniki egzaminów klas ósmych w roku szkolnym 2024/2025

Źródło: opracowanie własne Gminnego Zespołu Oświaty

Uczniowie, którzy podczas roku szkolnego osiągają wysokie wyniki w nauce oraz zdobywają najwyższe lokaty w zawodach sportowych na poziomie ponadgminnym, otrzymują stypendia.

TABELA 21. Stypendia za osiągnięcia w nauce i sporcie w roku szk. 2024/2025

Nazwa placówki	Stypendia naukowe I semestr	Stypendia sportowe I semestr	Stypendia naukowe II semestr	Stypendia sportowe II semestr	Razem
SP Bystrzyca Górna	22	1	36	1	60
SP Grodziszczce	12	3	15	5	35
SP Lutomia Dolna	18	5	34	4	61
SP Mokrzeszów	7	-	10	8	25
SP Pszenno	58	3	94	13	168
SP Witoszów Dolny	40	8	89	17	154
Razem	157	20	278	48	503

Źródło: opracowanie własne Gminnego Zespołu Oświaty

W minionym roku szkolnym ogółem przyznano o 82 stypendia więcej niż w roku poprzednim (z tego 69 stypendiów za wyniki w nauce i 13 za osiągnięcia sportowe).

6.3. Finansowanie oświaty

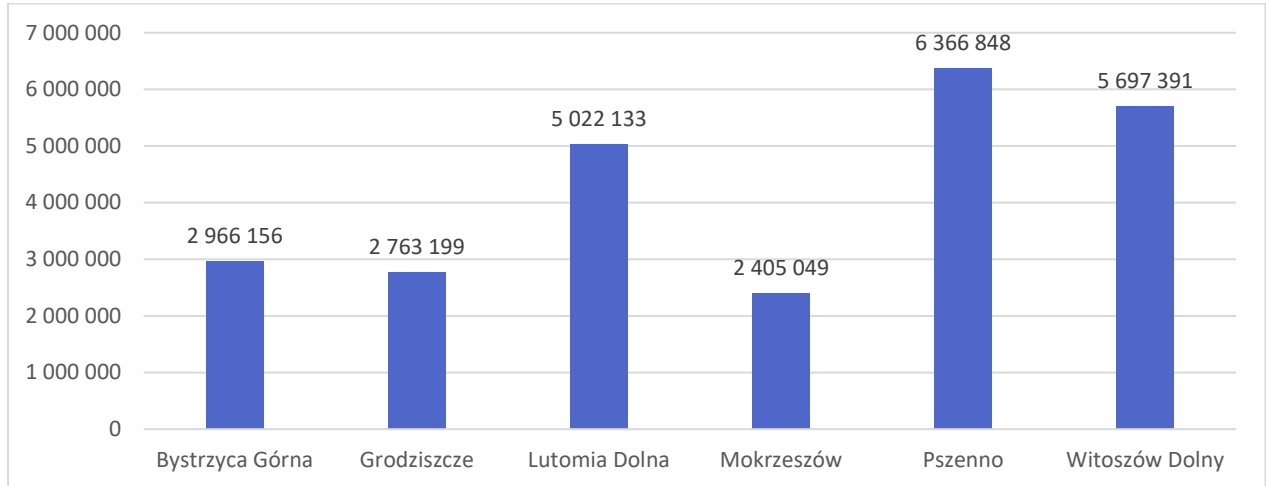
Wydatki budżetowe w dziale 801 na oświatę i wychowanie w roku 2025 wyniosły 59 569 335,75 zł (o 13 935 336,88 zł więcej niż w roku 2024), z tego wydatki bieżące wyniosły 44 560 879,85 zł, a wydatki inwestycyjne 15 008 455,90 zł. W ramach wydatków bieżących sfinansowano wynagrodzenia osobowe nauczycieli i pracowników szkół i przedszkoli wraz z pochodnymi, dodatkowe wynagrodzenie roczne, wynagrodzenia bezosobowe, dotacje dla przedszkoli niepublicznych oraz zwroty dla innych j.s.t. za pobyt dzieci z gminy Świdnica w przedszkolach poza naszą gminą, a także na zakup materiałów i wyposażenia, zakup pomocy dydaktycznych, energii elektrycznej, gazu, wody, usług remontowych, wywóz nieczystości, naprawy bieżące, usługi bhp, monitoring obiektów szkolnych, kursy i szkolenia, podróże służbowe, odpisy na ZFŚS.

W ramach wydatków inwestycyjnych środki przeznaczone na zadania pn.:

- Przebudowa i modernizacja obiektów szkolnych na terenie Gminy Świdnica – 13 655 zł,
- Poprawa efektywności energetycznej w obiektach oświaty – 10 904 zł,
- Poprawa efektywności energetycznej budynku Szkoły Podstawowej w Pszenniu w ramach FST – 2 865 100 zł,
- Poprawa efektywności energetycznej budynku Szkoły Podstawowej w Lutomi Dolnej w ramach FST – 7 634 120 zł,
- Przebudowa wewnętrznego układu funkcjonalnego części budynku szkoły podstawowej wraz z dobudową klatki schodowej oraz łącznika komunikacyjnego do budynku zlokalizowanego w miejscowości Bystrzyca Górna 64 w ramach zadania "Modernizacja infrastruktury drogowej i edukacyjnej na terenie gminy Świdnica" – 2 299 969 zł,
- Roboty budowlane dostosowujące pomieszczenia użytkowe w tym pomieszczenia higieniczno-sanitarne Szkoły Podstawowej w Grodziszczcu do aktualnych potrzeb funkcjonalnych w ramach zadania "Modernizacja infrastruktury drogowej i edukacyjnej na terenie Gminy Świdnica" – 1 100 953 zł,
- Poprawa efektywności energetycznej budynku przedszkola gminnego w Pszenniu przy ul. Wrocławskiej 15 – FST – 881 096 zł,

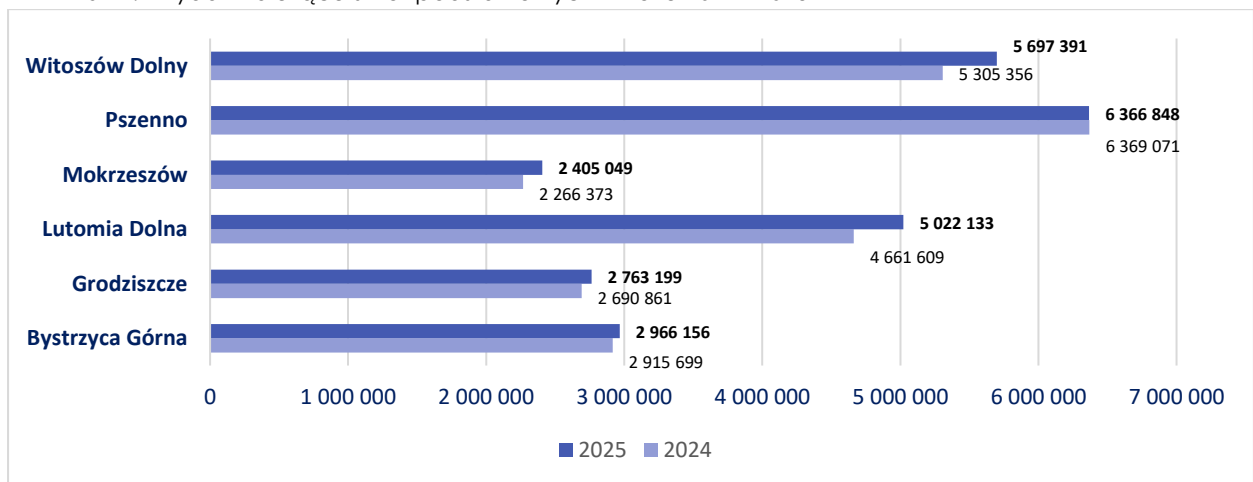
- Budowa przedszkola o znacznie podwyższonych parametrach charakterystyki energetycznej w Witoszowie Dolnym - obiekt demonstracyjny – FST – 161 550 zł,
- Modernizacja kotłowni w Przedszkolu w Pszennie – 22 810 zł,
- Zakupy inwestycyjne SP w Lutomi Dolnej (wykładzinę ochronna na salę gimnastyczną) – 18 500 zł,
- Zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych (Przedszkole w Pszennie- dokumentacja placu zabaw) – 5 535 zł.

WYKRES 13. Wydatki bieżące szkół podstawowych w roku 2025

Źródło: opracowanie własne Gminnego Zespołu Oświaty

WYKRES 14. Wydatki bieżące szkół podstawowych w roku 2024 i 2025

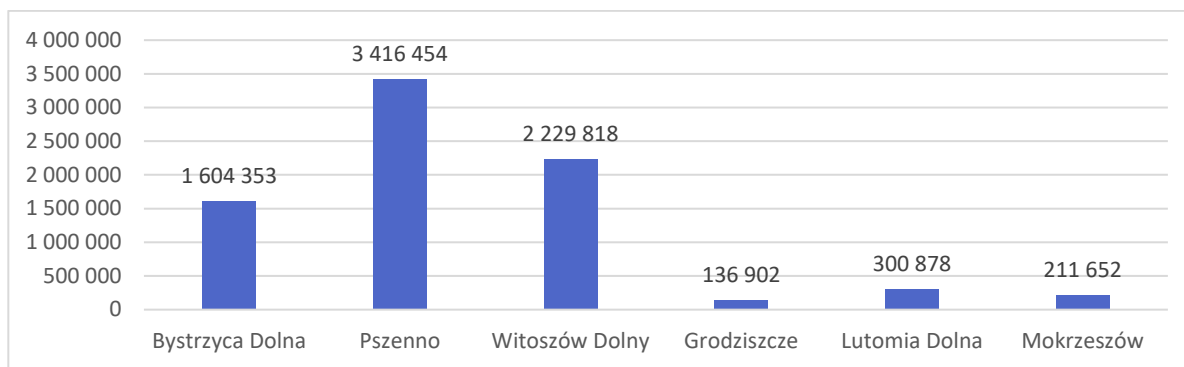

Źródło: opracowanie własne Gminnego Zespołu Oświaty

Wzrost wydatków bieżących na szkoły podstawowe w roku 2025 w stosunku do roku 2024 wynikał przede wszystkim z wzrostu wynagrodzeń nauczycieli (wynikające m.in. ze zwiększenia zatrudnienia nauczycieli z uwagi na większą liczbę oddziałów klasowych), a także wzrostu wynagrodzeń pracowników obsługi i administracji. Na wzrost wydatków bieżących wpływ miał także wzrost kosztów opłat za media, szczególnie za gaz, opał i energię elektryczną.

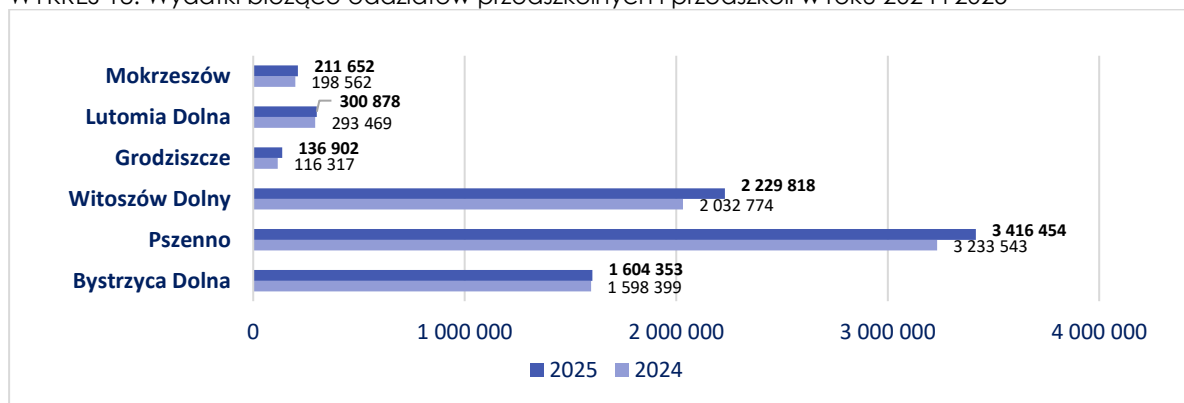
Wydatki bieżące trzech gminnych przedszkoli w 2025 roku to kwota 7 240 625 zł 6 832 965 zł (o 407 660 zł więcej niż w roku 2024), a wydatki na oddziały przedszkolne w trzech szkołach podstawowych wyniosły 649 432 zł (o 41 084 zł więcej, niż w poprzednim roku budżetowym). Podobnie jak w przypadku szkół również w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych na wzrost wydatków wpłynęły podwyżki wynagrodzeń oraz głównie wysokie koszty opłat za media.

WYKRES 18. Wydatki bieżące oddziałów przedszkolnych w szkołach i przedszkoli w roku 2025

Źródło: opracowanie własne Gminnego Zespołu Oświaty

WYKRES 18. Wydatki bieżące oddziałów przedszkolnych i przedszkoli w roku 2024 i 2025

Źródło: opracowanie własne Gminnego Zespołu Oświaty

Do niepublicznych przedszkoli na terenie gminy oraz poza gminą, a także do przedszkoli publicznych w innych gminach uczęszczało łącznie średniorocznie ok. 150 dzieci będących mieszkańcami Gminy Świdnica. Wydatki poniesione na dotacje udzielane niepublicznym przedszkolom działającym na terenie gminy Świdnica (w tym na specjalne potrzeby edukacyjne) wyniosły łącznie 1 233 364 zł, a na zwroty dotacji, którą na dzieci będące mieszkańcami Gminy Świdnica udzielały inne samorządy, a także zwroty kosztów pobytu naszych dzieci w przedszkolach publicznych prowadzonych przez inne gminy łącznie wydatkowano kwotę 1 061 236 zł.

W ramach wydatków na oświatę na dowożenie uczniów do szkół w 2025 roku przeznaczono kwotę 1 424 198 zł (o 80 049 zł więcej niż w roku 2024) - wzrost kosztów dowozów wynikał z wyższej stawki za wozokilometr oraz wzrostu kosztów wynagrodzeń opiekunów dowozu.

Znaczącą kwotę w wydatkach oświatowych stanowią wydatki na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych – w roku 2025 była to kwota 1 355 088 zł, więcej niż w roku 2024 o 469 815 zł (w tym dotacje dla przedszkoli niepublicznych stanowiły kwotę na kwotę 737 279 zł, o 360 155 zł więcej niż w roku 2024). Wydatki na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych wyniosły 3 978 446 zł (o 624 796 zł więcej niż w roku 2024) – w ramach tych środków w placówkach zatrudnieni są pedagodzy, psychologowie, logopedzi, pedagodzy specjaliści, nauczyciele wspomagający, pomoce nauczycieli, a także realizowane są zajęcia indywidualne, zajęcia rewalidacyjne oraz zajęcia specjalistyczne z uczniami posiadającymi orzeczenia o niepełnosprawności oraz zajęcia specjalistyczne zgodnie z zaleceniami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

Wydatki na oświatę obejmują także nakłady na dodatkowe zadania oświatowe na rzecz dzieci i uczniów z Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa – łącznie wydatkowano kwotę 461 486 zł w szkołach i 24 288 zł w przedszkolach – środki na ten

cel w całości pochodziły z Funduszu Pomocy. Przeznaczono je na organizację nauki j. polskiego dla dzieci z Ukrainy, zakup podręczników i niezbędnych materiałów edukacyjnych, a także zakup pomocy dydaktycznych.

Inne wydatki oświatowe, w tym wydatki w ramach edukacyjnej opieki wychowawczej, przeznaczono na:

- świetlice szkolne – 1 222 630 zł,
- doszkąlanie i doskonalenie nauczycieli – 128 395 zł,
- stołówki szkolne – 422 133 zł,
- pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym – 24 951 zł,
- pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym 107 800 zł,
- pomoc zdrowotna dla nauczycieli – 35 000 zł,
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Lubachowie – 930 874 zł.

6.4. Działania i projekty zrealizowane w gminnych placówkach oświatowych w 2025 r.

W zakresie edukacji i wychowania w gminie w 2025 roku zrealizowane zostały m.in. następujące projekty i działania:

TABELA 22. Zrealizowane projekty i działania w gminnych placówkach oświatowych w 2025 roku

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis
1.	Zapewnienie uczniom dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych	Gmina Świdnica	Wydatki w tym rozdziale sfinansowane w całości z dotacji celowej otrzymanej z budżetu państwa (zadanie zlecone) przeznaczono na zakup podręczników, materiałów ćwiczeniowych i edukacyjnych dla uczniów szkół podstawowych. Wydatkowano w 2025 roku na ten cel 138 164 zł.
2.	Poznaj Dolny Śląsk	Gmina Świdnica/ Dolny Śląsk	W ramach programu Województwa Dolnośląskiego uczniowie wszystkich gminnych szkół zrealizowali wycieczki szkolne do wybranych miejsc umożliwiając uczniom poznanie Dolnego Śląska, jego środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii. Koszt całkowity realizacji programu 44 642 zł, w tym z dotacji 24 000 zł.
3.	Dobry start przedszkolaków w Gminie Świdnica	Gmina Świdnica	Projekt finansowany w ramach środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (Priorytet 8. Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku, Działanie 8.1. Dostęp do edukacji). W ramach projektu realizowanego przez Gminę Świdnica w partnerstwie z Fundacją Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego w gminnych przedszkolach realizowane były zajęcia rozwijające umiejętności kluczowe, działania z zakresu edukacji ekologicznej oraz działania wspierające dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także zakup wyposażenia dla przedszkoli i kursy oraz studia podyplomowe dla nauczycieli. Całkowity koszt projektu: 2 080 722,00 zł, wysokość dofinansowania z Funduszy Europejskich: 1 637 081,00 zł. W roku 2025 wydatkowano 346 822 zł.
4.	Misja - działamy EKO	Gmina Świdnica	Projekt finansowany w ramach środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (Priorytet 8. Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku, Działanie 8.1. Dostęp do edukacji). W ramach projektu realizowanego przez Gminę Świdnica w partnerstwie z Gminą Walim i Fundacją Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego w klasach I-III i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych realizowane są warsztaty proekologiczne w Centrach Edukacji Ekologicznej, zajęcia pozalekcyjne z edukacji ekologicznej, zajęcia terenowe realizowane w środowisku lokalnym, zielone lekcje wyjazdowe oraz szkolenia dla kadry nauczycielskiej dot. nowoczesnych narzędzi edukacji ekologicznej. Całkowita wartość projektu: 836 210,63 zł, wysokość dofinansowania z Funduszy UE - 585 347 zł. W roku 2025 wydatkowano 238 502 zł.

Źródło: opracowanie własne Gminnego Zespołu Oświaty

Inne działania i projekty realizowane przez gminne placówki oświatowe w roku 2025:

- ABC pływania - dla uczniów klas I-III - nauka pływania na basenie w Witoszowie Dolnym – program finansowany w ramach środków Ministerstwa Sportu – udział uczniów z SP Lutomia Dolna, SP Pszenno i SP Witoszów Dolny – łącznie 8 grup po 15 uczniów;
- Nauka pływania dla wszystkich chętnych uczniów w ramach realizacji zajęć pozalekcyjnych SKS na basenie w Witoszowie Dolnym - finansowany w ramach środków własnych gminy;
- Program „Sprawny Dolnoślązaczek” – doskonalenie sprawności ruchowej w zakresie sześciu dyscyplin: lekkoatlety, gimnastyka, badmintonisty, koszykarza, pływaką i rowerzysty - program finansowany w ramach środków Województwa Dolnośląskiego;
- Program SKS - ogólnopolski program upowszechniania sportu wśród dzieci i młodzież - program finansowany w ramach środków Ministerstwa Sportu;
- Uczestnictwo uczniów w zajęciach pozalekcyjnych „Aktywny do kwadratu”;
- Udział uczniów w XI edycji "Biegu pojednania" w Krzyżowej oraz w międzyszkolnych zawodach sportowych w ramach Gminnej Ligi Szkół;
- Realizacja programów zdrowotnych, m.in.: Mleko z klasą, Owoce i warzywa w szkole, Śniadanie daje moc, 5 porcji warzyw i owoców, Trzymaj formę, bądź aktywny, Ruch to zdrowie, Żyj smacznie i zdrowo, Zdrowo jem, więcej wiem, 5 porcji zdrowia w szkole, Zdrowa przyszłość w moich rękach, Na sportowo - bardzo zdrowo, Bieg po zdrowie, Zdrowo i sportowo;
- Udział w IX Wojewódzkiej Konferencji ds. Promocji Zdrowia – „Jemy, aby żyć, nie żyjemy, aby jeść” oraz X Wojewódzkiej Konferencji ds. Promocji Zdrowia – „Młody organizm, mądre żywienie” w ramach Dolnośląskiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie;
- Udział uczniów w warsztatach z pierwszej pomocy oraz w spotkaniach z pracownikami Policji i GOPR dotyczącymi zasad bezpieczeństwa w czasie zabaw zimowych;
- Zajęcia warsztatowe z policjantami na temat bezpieczeństwa cyfrowego i odpowiedzialności za aktywność w Internecie, a w ramach programu Bezpieczny Puchatek zagadnienia te omawiano w klasach I- III;
- Realizacja działań i programów ekologicznych, m. in.: Sprzątanie świata, Tydzień Edukacji Globalnej, Kubusiowi Przyjaciele Natury, Akademia bezpiecznego Puchatka;
- Uczestnictwo w akcji „Świąteczna Paczka” zbiórka żywności i środków higieny dla potrzebujących;
- Udział przedszkolaków w akcjach: Pola Nadziei, Tu rozkwita dobro, zbiórka karmy dla bezdomnych zwierząt, Herbatka dla Seniora, zbiórka zabawek i materiałów plastycznych dla pacjentów oddziałów szpitalnych, sprzątanie świata;
- Wyjazdy uczniów na warsztaty ekologiczne do Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa w Myśliborzu;
- Udział uczniów w ogólnopolskiej akcji ekologicznej – Kwiaty zamiast śmieci. Pomagamy pszczołom;
- Udział uczniów w programie edukacyjno-obronnym „Edukacja z wojskiem. Edycja II”, którego celem jest popularyzowanie bezpieczeństwa, cyberbezpieczeństwa, obrony cywilnej oraz zachowań w sytuacjach kryzysowych;
- Organizowanie grup wolontariackich do kontaktu z osobami starszymi i niepełnosprawnymi – cykliczne spotkania w Domu Seniora w Dzierżonowie i w Świdnicy;
- Realizacja Programu „Laboratoria Przyszłości” - systematyczne korzystanie przez nauczycieli i uczniów ze sprzętu zakupionego w ramach projektu „Laboratoria Przyszłości” na zajęciach dydaktycznych jak i na kótkach zainteresowań;
- Udział uczniów SP Mokrzeszów w międzynarodowym projekcie edukacyjnym w ramach eTwinning: New Year greetings from around the World (Noworoczne życzenia z całego świata) we współpracy z Bułgarią, Francją, Grecją, Hiszpanią, Rumunią, Portugalią i Turcją.

- „Mała książka – wielki człowiek” - udział w projekcie ogólnopolskim finansowanym ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
- Uczniowie brali udział w licznych konkursach, np.: Międzynarodowy Konkurs Matematyczny Kangur, zDolny Ślązak: matematyka, biologia, j. polski, fizyka, j. niemiecki, historia;
- Uczniowie klas starszych uczestniczyli w wyjeździe do Parlamentu RP oraz w spotkaniu z Marszałkiem Sejmu;
- Przedszkolaki uczestniczyły w projektach i programach: Międzynarodowy Projekt Czytelniczy „Magiczna Moc Bajek”, Projekt Edukacyjny „#20 minut dla matematyki”, Ogólnopolski Program Edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne” organizowany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Program Edukacyjny „Czyste powietrze wokół nas” organizowany przez Państwową Inspekcję Sanitarną- program całoroczny, Ogólnopolska Akcja Pola Nadziei.

TABELA 23. Najważniejsze inwestycje w zakresie edukacji i wychowania zrealizowane w 2025 roku

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1.	Poprawa efektywności energetycznej budynku Szkoły Podstawowej w Pszenniu w ramach FST	Pszemno	Modernizacja budynku byłego gimnazjum polegająca m.in. na dociepleniu stropodachów, ścian zewnętrznych, piwnic, wykonaniu tynków i opaski wokół budynku, remoncie toalet na parterze, wymianie instalacji centralnego ogrzewania, wymiany oświetlenia, remoncie kotłowni, montażu 2 pomp ciepła i 2 kotłów gazowych.	2 868 099,53 zł (w tym 1 776 692,92 UE i 253 813,29 BP)	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
2.	Poprawa efektywności energetycznej budynku Szkoły Podstawowej w Lutomii Dolnej w ramach FST	Lutomia Dolna	Roboty rozbiórkowe w budynku oraz dostawa i montaż grzejników we wszystkich budynkach szkoły. Dostawa i montaż stolarki okiennej. Przebudowa sali gimnastycznej wraz z zapleczem sanitarnym. Wykonanie sufitu akustycznego i podłogi sportowej. Rozpoczęto docieplenie elewacji.	7 634 120,08 zł (w tym 4 822 812,23 UE i 688 966,38 BP)	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
3.	Przebudowa wewnętrznego układu funkcjonalnego części budynku szkoły podstawowej wraz z dobudową klatki schodowej oraz łącznika komunikacyjnego do budynku zlokalizowanego w miejscowości Bystrzyca Góra 64 w ramach zadania "Modernizacja infrastruktury drogowej i edukacyjnej na terenie gminy Świdnica"	Bystrzyca Góra	Zakres robót obejmował: dobudowę klatki schodowej wraz z łącznikiem do sali gimnastycznej oraz przebudowę wraz ze zmianą układu funkcjonalnego jednego z budynków dydaktycznych wraz z wymianą pokrycia dachowego, okien na I piętrze, wymianą instalacji elektrycznej, oświetlenia, niskoprądowej, sanitarnej, wodociągowej i centralnego ogrzewania.	2 299 968,54 zł (w tym 1 826 129,52 z Polskiego Ładu)	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
4.	Roboty budowlane dostosowujące pomieszczenia użytkowe w tym pomieszczenia higieniczno-sanitarne Szkoły Podstawowej w Grodziszczu do aktualnych potrzeb funkcjonalnych w ramach zadania "Modernizacja infrastruktury drogowej i edukacyjnej na terenie gminy Świdnica"	Grodziszczce	Modernizacja węzłów sanitarnych. Roboty rozbiórkowe i ogólnobudowlane w komunikacji, zapleczu kuchennym, pomieszczeniu porządkowym i sekretariacie.	1 100 953,44 zł (w tym 661 051,17 Polski Ład)	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
5.	Poprawa efektywności energetycznej budynku przedszkola gminnego w Pszenniu przy ul. Wrocławskiej 15 – FST	Pszemno	Modernizacja budynku polegająca m.in. na dociepleniu stropodachów, ścian zewnętrznych, piwnic, remoncie schodów, toalety, wykonaniu tynków i opaski wokół budynku. Montaż 1 pompy ciepła.	881 096,29 zł (w tym 539 860,75 UE i 77 122,97 BP)	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
6.	Budowa przedszkola o znacznie podwyższonych parametrach charakterystyki energetycznej w Witoszowie Dolnym - obiekt demonstracyjny – FST	Witoszów Dolny	Wykonanie dokumentacji projektowej budowy przedszkola o znacznie podwyższonych parametrach charakterystyki energetycznej w Witoszowie Dolnym	169 087,55zł	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GZO

6.5. Żłobek Gminny w Pszennie w 2025 r.

Żłobek Gminny w Pszennie sprawuje opiekę nad dziećmi od godziny 6.00 do godziny 17.00. Placówka dysponuje 96 miejscami dla dzieci w wieku od 1 roku do 3 lat. Do żłobka uczęszczało w 2025 roku średniorocznie ok. 80 dzieci. W żłobku zatrudnionych jest 14 wykwalifikowanych opiekunek, 3 pokojowe, woźna, konserwator oraz pielęgniarka, a także intendientka i 4-osobowy personel kuchni, który przygotowuje posiłki dla dzieci uczęszczających do żłobka oraz dla dzieci z Przedszkola Bajkowa Dolinka w Pszennie (przy ul. Słonecznej i przy ul. Wrocławskiej).

Wydatki bieżące żłobka w 2025 roku to kwota 3 092 443 zł 2 770 075 zł (o 322 368 zł więcej niż w roku 2024) z przeznaczeniem m.in. na wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi, materiały i wyposażenia, zakup artykułów żywnościowych, artykułów gospodarczych i środków czystości, zakup gazu, odpisy na ZFŚS. Wydatki na funkcjonowanie placówki wzrosły z uwagi na wzrost wynagrodzeń pracowników, wzrost kosztów eksploatacyjnych, a także w związku ze zwiększeniem liczby dzieci korzystających z posiłków przygotowywanych przez kuchnię żłobkową (dla dzieci przedszkolnych). Na wypłatę dodatku motywacyjnego (po 1 000 zł/miesiąc/etat) dla pracowników żłobka gmina otrzymała z budżetu państwa kwotę 308 107 zł.

W roku 2025 zrealizowano przy Żłobku Gminnym w Pszennie zadania inwestycyjne pn.: Przebudowa i doposażenie placu zabaw przy żłobku w Pszennie na kwotę 247 018 zł (w ramach resortowego programu "Aktywne Place Zabaw" 2025 zamontowano urządzenia placu zabaw i pozostałe elementy małej architektury, po uprzednim wykonaniu robót ziemnych i fundamentowych, zamontowano tablice informacyjną i regulaminową) oraz wykonano Modernizację kotłowni w żłobku w Pszennie o wartości 22 310 zł (montaż wymiennika ciepła).

7. KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO

7.1. Kultura

Jednostkami prowadzącymi działalność na terenie gminy w zakresie kultury jest **Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji** oraz **Gminna Biblioteka Publiczna**. Aktywność ośrodka przyczynia się do poszerzenia zainteresowań mieszkańców gminy kulturą, sztuką profesjonalną i amatorską, tradycjami i obrzędami, ułatwiła również rozwój ich talentów i uzdolnień. Ma również na celu umożliwić też ciekawe zorganizowanie czasu wolnego dzieci, młodzieży czy dorosłych, poprzez zajęcia zespołów pieśni i tańca, formacji tanecznych czy grup śpiewających. Biblioteka Publiczna Gminy Świdnica składa się z siedziby głównej znajdującej się w Pszenniu oraz 3 filii: w Lutomi Dolnej, w Bystrzycy Górnej oraz w Grodziszczu.

Stan księgozbioru Biblioteki na koniec 2025 r. wynosił 26 505 woluminów. W roku 2025 zakupiono 1426 nowości wydawniczych. Koszt zakupu – 40 752 zł. W roku sprawozdawczym ubytkowano 0 egz. zbiorów nieaktualnych i zniszczonych. W 2025 r. Biblioteka udostępniła 4 tytuły czasopism (Mam Ogród, Życie na Gorąco, Pani Domu itp.). Wśród nich również numery archiwalne. Czytelników aktywnych, zarejestrowanych w Bibliotece w roku 2025 było 692 osoby, odwiedzin – 10 843 razy a liczba wypożyczeń książek, wewnętrznych i na zewnątrz, wyniosła 15 932 egzemplarzy.

Biblioteka Publiczna Gminy Świdnica w roku 2025 prowadziła działalność kulturalną, edukacyjną i społeczną, podejmując liczne działania na rzecz aktywizacji oraz integracji mieszkańców gminy. Pomimo utrudnień związanych z remontami budynków szkolnych, w których funkcjonują filie biblioteczne, biblioteka starała się systematycznie organizować wydarzenia, spotkania i inicjatywy skierowane do różnych grup odbiorców. Do najważniejszych przedsięwzięć Biblioteki Publicznej Gminy Świdnica należały:

- Konkurs literacki „Baśń o Bibliotece”
- „Noc Bibliotek” w stylu bajek Disneya
- Wieczór poezji „Jesień zadumy”
- „Spotkanie z Afryką” - spotkanie z podróżnikiem Robertem Gondkiem
- Spotkanie z Sybirakami
- Dzień Głośnego Czytania
- Dekoracje tematyczne – m.in. zimowe, walentynkowe, wiosenne, wakacyjne, jesienne, bożonarodzeniowe itp.
- Warsztaty i spotkania – m.in. Warsztaty wykonywania kartek walentynkowych, Warsztaty wielkanocne, nauka malowania farbami akrylowymi, Halloween w bibliotece, Warsztaty robienia kotylionów patriotycznych, Wróżby andrzejkowe, Warsztaty dla młodzieży na temat przeciwdziałania hejtowi
- Drzwi do biblioteki – wybór wzoru malunku na drzwi biblioteczne
- Biblioteczny kalendarz adwentowy
- Lekcje biblioteczne i spotkania – m.in. Lekcja biblioteczna wraz z warsztatami plastycznymi dla przedszkolaków, Lekcja biblioteczna dla młodszych dzieci na temat literatury, czytelnictwa, biblioteki wraz z zapoznaniem się z księgozbiorem i możliwością zapisu do Biblioteki, Lekcja biblioteczna na temat podstaw pierwszej pomocy przedmedycznej i bezpieczeństwa, Lekcja biblioteczna na temat bezpieczeństwa i prawa polskiego w stosunku do osób nieletnich, Wspólne czytanie bajek z dziećmi

W 2025 r. w Bibliotece Publicznej Gminy Świdnica odbyło się 49 spotkań/imprez oraz 37 godzin zajęć edukacyjnych/lekcji bibliotecznych dla czytelników .

Istotną rolę w życiu kulturalnym pełni również **Fundacja „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego** – organizacja promująca działalność międzynarodowego centrum spotkań i wymiany młodzieżowej oraz popularyzację dziedzictwa z Kręgu Krzyżowej, mająca swoją siedzibę na terenie gminy Świdnica. Prowadzone przez nią Międzynarodowe Centrum Spotkań Młodzieży organizuje spotkania młodzieży, seminaria historyczne oraz imprezy kulturalne

Foto 3: Fundacja „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego

W 2025 roku w gminie Świdnica zorganizowanych zostało **20 imprez kulturalnych**, w tym:

- koncerty Ziemi Świdnickiej (w kościele w Grodziszczu, w Witoszowie Dolnym),
- Dożynki Gminne (w tym: program artystyczny „Misterium Chleba” w wykonaniu Ludowo - Estradowego Zespołu Mokrzeszów, koncert zespołu Lombard),
- VI Gminna Senioriada (w tym: Rajd Turystyczny w Masywie Śnieżnika i zwiedzanie Jaskini Niedźwiedziej - z Gminnym Kołem PTTK Teraz Sudety),
- przegląd kolędniczy,
- spotkanie noworoczne połączone z kolędowaniem i koncertem Grzegorza Wilka wraz z zespołem,
- śpiewanie kolęd w Witoszowie Dolnym w „Leśniczówce” wraz z uczniami SP,
- gminne obchody święta odzyskania niepodległości w dniu 11 listopada (w tym: koncert pieśni patriotycznych „Kobiety o niepodległości” w wykonaniu Doroty Kołodziej & Golden Gate Sting Quartet, a także rajd turystyczny – Góry Suche i Kamienne, Śniadanie Patriotyczne w Bystrzycy Górnej),
- IV Gminny Turniej Kół Gospodyń Wiejskich w Witoszowie Dolnym (gospodarzem było KGW Gogołów),

- Wielkie Gminne Kiszzenie Kapusty,
- Festyn rodzinny i Gminny Dzień Dziecka w Bystrzycy Górnej,
- Jarmark wielkanocny w Pszennie,
- Koncert pn. „Dla Ciebie Mamo” w Bystrzycy Górnej,
- VI Śpiewanie przy fladze w Lutomi Górnej,
- Warsztaty artystyczne dla dzieci i dorosłych organizowane w obiektach gminnych (taneczne, plastyczne, kulinarne, rękodzielnicze),
- Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy (w tym koncerty zespołu SILENTlive i Maja Klasik, Daro RBC, Koła Czasu ONA Coverband),
- koncert na Dzień Kobiet pt. „Muzyka, kobiety, humor i śpiew” w wykonaniu Kwartetu Obsession,
- Jarmark bożonarodzeniowy – w tym. Parada ciągników i koncert Doroty Kołodziej wraz z zespołem.

TABELA 24. Imprezy kulturalne zorganizowane na terenie gminy [2017-2025]

Nazwa	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba imprez kulturalnych zorganizowanych na terenie gminy [szt.]	7	9	11	12	8	25	30	17	20

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji.

Na terenie gminy Świdnica działa szereg zespołów ludowych, śpiewaczych oraz pieśni i tańca m.in.: zespół śpiewaczy „Ale Babki”, zespół śpiewaczy „Kądziołeczka”, Pszennowskie Trele, teatrzyk obrzędowy „Pogwarki”, Ludowo Estradowy Zespół „Mokrzyszów”. W gminie działa również formacja taneczna „Mażorettek” w Witoszowie Dolnym.

Koła Gospodyń Wiejskich prowadzą swoją aktywność w: Bojanicach, Boleścinie, Burkatowie, Bystrzycy Dolnej, Gogołowie, Grodziszczu, Komorowie, Krzyżowej, Lutomi Dolnej, Makowicach, Miłochowie, Mokrzyszowie, Pogorzale, Pszennie, Witoszowie Dolnym, Wilkowie, Wiśniowej, Zawiszowie, Krzczonowie, Słotwinie i w Opoczce. Kluby Seniora funkcjonują w: Bystrzycy Górnej, Bystrzycy Dolnej, Pszennie, Grodziszczu, Lutomi Dolnej oraz w Makowicach i Opoczce jako Koło Przyjaciół Makowice – Opoczka.

Zabytki

Na obszarze gminy zlokalizowane są liczne zespoły i obiekty zabytkowe oraz stanowiska archeologiczne. Wśród obiektów zabytkowych w gminie Świdnica wymienić należy przede wszystkim zespoły pałacowe:

- Boleścin – zespół pałacowy wybudowany na przełomie XVIII i XIX wieku,
- Burkatów – zespół pałacowy wzniesiony w latach 40. XIX wieku oraz w roku 1895 roku, wraz z parkiem o charakterze krajobrazowym,
- Bystrzyca Dolna – zespół pałacowo-parkowy z XVI wieku,
- Bystrzyca Górna – pałac oraz zabudowania folwarczne z początku XIX wieku,
- Gogołów – zespół dworski składający się z dworu, folwarku oraz niewielkiego krajobrazowego parku,
- Grodziszczce – zespół pałacowy,
- Jakubów – pałac,
- Komorów – pałac,

- Krzyżowa – neobarokowy zespół pałacowo-folwarczny z XVII-XIX w., wielokrotnie przebudowywany, odbudowany w latach 1990–1998, od 11 czerwca 1998 teren pałacu jest wykorzystywany przez „Fundację Krzyżowa” jako Międzynarodowy Dom Spotkań Młodzieży, na terenie Fundacji znajduje się fragment sławnego Muru Berlińskiego,
- Makowice – zespół pałacowy,
- Mokrzeszów – zespół pałacowo-parkowy z drugiej połowy XIX wieku, na starszych fundamentach, prawdopodobnie z przełomu XVII i XVIII wieku, przebudowany w latach 60. XX wieku,
- Wilków – wzniesiony w XVIII w., przebudowany w latach 70. lub 80. XIX wieku,
- Wiśniowa – pałac z XIX w., wzniesiony w stylu neorenesansu francuskiego, przebudowany w latach 1874 i 1899,
- Witoszów Dolny – zespół pałacowy.

Wśród ważniejszych obiektów sakralnych na obszarze gminy wymienić należy przede wszystkim:

- Bojanice – najwcześniejsze informacje o kościele w Bojanicach, obecnie p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej, pochodzą z listu czynszowego z 1370 roku. Kościół wymieniony został przez Georgius, aitarista in Ludwici villa w 1514 roku,
- Boleścín – obecna budowla Kościoła filialny pw. Św. Józefa w Bolesćinie wzniesiona została w 1909 roku w miejscu ewangelickiego, drewnianego kościoła,
- Bystrzyca Górna – kościół parafialny Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, wzmiankowany po raz pierwszy w źródłach w 1376 roku,
- Gogołów – kościół p.w. św. Marcina wymieniony w 1219 roku w rejestrze nuncjusza Gotharda.
- Grodziszczce – wieś łańcuchowa nad Piławą, zaliczana do najstarszych na Śląsku, w XI-XII w. istniała tu kasztelania (przeniesiona później do Świdnicy), wymieniana w słynnej „srebrnej bulli” papieża Hadriana IV w 1155 roku, zachowane pozostałości grodziska w zakolu rzeki niedaleko centrum wsi,
- Krzyżowa – kościół filialny pw. Św. Michała Kościół w Krzyżowej wzmiankowany był po raz pierwszy w 1335 roku w rejestrze dziesięcin nuncjusza Gallhardusa de Caecenbus jako Capella Crissoviensis,
- Lutomia Dolna – Kościół parafialny Przemienienia Pańskiego, wzmiankowany w 1318 roku w rejestrze czynszowym Gabriela z Rimini,
- Lutomia Górna – kościół odebrany ewangelikom w 1654 roku. Lutomia,
- Makowice – kościół filialny Św. Katarzyny (dawniej parafialny Św. Marcina) wzmiankowany po raz pierwszy w 1372 roku, obecna budowla obecna wzniesiona została na przełomie XV i XVI wieku,
- Modliszów – kościół Św. Bartłomieja, wzniesiony w XIV w., przebudowany XVI w., restaurowany w XIX w., i remontowany w latach 1966-1968 r.,
- Mokrzeszów – kościół filialny p.w. Św. Jadwigi-Kapelle wzmiankowany po raz pierwszy w 1268 roku jako filialny kościoła w Pełcznicy,
- Pszenno – kościół parafialny p.w. Św. Mikołaja wzmiankowany w rejestrze nuncjusza Galharda w 1243 roku, najstarsze fragmenty budowli pochodzą z około połowy XIV w. (1335 r.), w 1491 roku kościół został przebudowany,
- Witoszów Dolny – najwcześniejsza informacja dotycząca kościoła parafialnego p.w. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny (wcześniej pod wezwaniem św. Mikołaja i Katarzyny) w Witoszowie Dolnym pochodzi z 1268 roku, kiedy to książę Władysław podarował zakonowi klarysek z Wrocławia między innymi kościół w Witoszowie wraz z przyległościami. Na obszarze gminy zlokalizowane są również liczne krzyże pokutne. Natomiast spośród zabytków architektury przemysłowej na uwagę zasługują również zespół cukrowni w Pszennie- z Muzeum Cukru przy Cukrowni Świdnica, zespół elektrowni wodnej w Lubachowie oraz linia kolejowa Świdnica Kraszowice – Jedlina Zdrój.

7.2. Finansowanie

W 2025 roku wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego wyniosły 4 403 140,16 zł. Na działalność ośrodków kultury, świetlic i klubów wydatkowano kwotę 3 841 566,16 i obejmowały one m.in. wydatki inwestycyjne w wysokości 13 586,00 zł. Kwotę 495 744,00 zł przekazano dotacją podmiotową na działalność bibliotek na terenie gminy, natomiast na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami poniesiono wydatki w kwocie 65 830,00 zł.

TABELA 25. Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa (dział 921) [2024-2025].

Wydatki [zł]:	2024	2025	Zmiana 2024-2025
ogółem	4 391 383,02	4 403 140,16	↓ 11 757,14
bieżące ogółem	4 261 386,08	4 389 554,16	↑ 128 168,08
majątkowe inwestycyjne	129 996,94	13 586,00	↓ 116 410,94

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji.

7.3. Dokumenty

Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
Zasady i tryb udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz sposobu ich rozliczania i kontroli	Uchwała nr XV/79/2024 Rady Gminy Świdnica z dnia 30 grudnia 2024 roku w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz sposobu ich rozliczania i kontroli

7.4. Inwestycje i działania 2025

W zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w gminie w 2025 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania:

TABELA 26. Najważniejsze inwestycje w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego zrealizowane w 2025 r.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1	Budowa świetlicy wiejskiej w Jagodniku w ramach zadania „Budowa świetlicy wiejskiej w Jagodniku oraz budowa szatni sportowej w Lutomi Górnej” – w ramach Polskiego Ładu	Jagodnik	Przebudowa istniejącej wiaty oraz dobudowanie części socjalno-sanitarnej.	707 108,12zł Polski Ład 103 672,69 Wkład własny	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica.

TABELA 27. Najważniejsze działania w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego zrealizowane w 2025 roku.

Lp.	Nazwa	Opis
1	Koncerty Ziemi Świdnickiej	koncerty organizowane w kościołach, z tego 2 w gminie Świdnica – Grodziszczu i Witoszowie Dolnym, popularyzujące muzykę klasyczną i organową
2	Dożynki Gminne w Pszennie	Plenerowa impreza o charakterze obrzędowym, połączona z misterium chleba w wykonaniu Ludowo Estradowego Zespołu Mokrzeszów, korowodem dożynkowym oraz występami zespołów dziecięcych, śpiewaczych, pieśni i tańca, koncertem zespołu Lombard,
3	Gminna Senioriada	Impreza organizowana dla seniorów z gminy oraz ich rodzin,
4	Spotkanie noworoczne	Impreza połączona z koncertem kolęd i pastorałek w wykonaniu Grzegorza Wilka wraz z zespołem
5	Wspólne kolędowanie	Cykliczna impreza – wspólne kolędowanie w „Leśniczówce” wraz z uczniami gminnych Szkół Podstawowych
6	Gminne obchody święta odzyskania niepodległości 11 listopada	Koncert pieśni patriotycznych „Kobiety o niepodległości” w wykonaniu Doroty Kołodziej & Golden Gate Sting Quartet
7	Śniadanie Patriotyczne w Bystrzycy Górnej	Spotkanie mieszkańców gminy przy śniadaniu patriotycznym połączone z programem artystycznym (teatralnym) przygotowanym przez lokalnych artystów
8	Koncert „Dla Ciebie Mamo”	Występy artystyczne lokalnych artystów
9	Śpiewanie przy fladze	Cykliczna impreza, w której udział biorą zespoły ludowe (repertuar to pieśni patriotyczne i ludowe)
10	Gminny Turniej Kół Gospodyń Wiejskich	Impreza integrująca KGW z różnych miejscowości, podczas której pielęgnuje się i przypomina o tradycjach wsi
11	Jarmark wielkanocny	Prezentacja tradycyjnych potraw wielkanocnych, ozdób połączone z występami zespołów ludowych
12	Warsztaty dla dzieci i dorosłych	Wydarzenia organizowane cyklicznie dla wszystkich grup wiekowych. M.in. warsztaty kulinarne, plastyczne, rękodzielnicze
13	Jarmark bożonarodzeniowy	Kultywowanie tradycji bożonarodzeniowych, prezentacja ozdób i potraw świątecznych, parada ciągników, połączone z koncertem kolęd i pastorałek w wykonaniu Doroty Kołodziej z zespołem

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOKSiR.

8. TURYSTYKA, SPORT I REKREACJA

8.1. Atrakcyjność turystyczna

Dogodna lokalizacja u podnóża Gór Sowich i Gór Wałbrzyskich, dobra dostępność komunikacyjna oraz sąsiedztwo miasta Świdnica, oraz liczne szlaki turystyczne sprawiają, że na obszarze gminy Świdnica istnieją warunki do rozwoju usług turystycznych i rekreacyjnych. Wschodnia strona gminy graniczy ze Ślęzańskim Parkiem Krajobrazowym, natomiast zachodnia z Książańskim Parkiem Krajobrazowym. Przez gminę przebiegają ważne szlaki komunikacyjne: droga krajowa nr 35 (Wrocław – Świdnica – Świebodzice – Wałbrzych – Mieroszów – granica państwa), droga nr 382 (Legnica – Nysa) oraz droga nr 379 (Wałbrzych – Świdnica). Położona o około 10 km od gminy Świdnica Jaworzyna Śląska stanowi duży węzeł kolejowy na trasie Wrocław – Wałbrzych i dalej do Pragi Czeskiej, czy Wrocław – Jelenia Góra i dalej do Berlina. Przez gminę przebiegają również liczne trasy rowerowe i piesze stanowiące oraz zrewitalizowany szlak kolejowy o walorach turystycznych: Świdnica – Jedlina Zdrój – Nowa Ruda – Kłodzko. Także sąsiedztwo miasta Świdnica – miasta o bogatych zasobach dziedzictwa kulturowego, powinno sprzyjać rozwojowi usług turystycznych na terenie gminy Świdnica.

BAZA NOCLEGOWA:

5 całorocznych obiektów noclegowych

Baza noclegowa. W 2025 roku na terenie gminy Świdnica funkcjonowało 5 całorocznych obiektów noclegowych. Miejsca noclegowe na terenie gminy stanowiły 21,8% miejsc noclegowych w powiecie świdnickim. Należy jednak zwrócić uwagę, że 51,6% miejsc noclegowych na terenie gminy stanowią miejsca w schronisku młodzieżowym.

Ruch turystyczny. Dane Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące liczby turystów ogółem wskazują, że w **2025** roku gminę Świdnica odwiedziło 14 127 turystów (spadek o 492 osób w porównaniu z rokiem 2024). Ujemną wartość odnotowano w przypadku turystów zagranicznych, nie rezydentów (+256 osób w porównaniu z rokiem 2024). Spadek odnotowano w przypadku udzielonych noclegów ogółem z 44620 w roku 2024 do 43 438 w roku 2025.

TABELA 28. Liczba turystów ogółem i zagranicznych i udzielone noclegi [2015-2025].

Liczba turystów	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Zmiana 2024-2025
ogółem	9219	9494	12061	12723	13055	4582	6457	11 173	12 599	14619	14127	-492
zagranicznych	4 366	4 020	4 344	4895	3527	905	789	2 764	3 493	4053	3797	-256
Udzielone noclegi ogółem	32708	33988	41161	41597	40919	14881	19524	43 364	40 324	47620	43438	- 4182
W tym turystom zagranicznym	18 378	16 934	18 603	16844	15470	4318	4679	14 221	14 695	18903	16349	- 2554

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

8.2. Szlaki turystyczne

Przez obszar gminy prowadzą liczne piesze i rowerowe szlaki turystyczne, stanowiące potencjalny zasób generowania ruchu turystycznego. Przez geologiczno-leśny rezerwat przyrody nieożywionej – Jeziorko Daisy, wchodzący w skład Książańskiego Parku Krajobrazowego leżący na Pogórzu Wałbrzyskim, wiodą 2 piesze szlaki turystyczne:

- Szlak Zamków Piastowskich – (długość: 146 km, Zamek Grodno – Zamek Grodziec³), na trasie znajduje się 15 zamków i grodów piastowskich,
- Szlak turystyczny żółto-niebieski Szlak Ułanów Legii Nadwiślańskiej – (długość: 53,3 km, Świdnica – Strzegom⁴), szlak pieszy, górski.

Na terenie rezerwatu przebiega również trasa ścieżki przyrodniczo-dydaktycznej „Jeziorko Daisy” (długość: 5,5 km, czas przejścia ok.: 2 h), która wytyczona została w celu zaprezentowania cennych pod względem przyrodniczym i historycznym walorów Książańskiego Parku Krajobrazowego oraz zachowania dziedzictwa kulturowo-przyrodniczego regionu. Miejsca przystankowe na ścieżce lokalizowane są przy obiektach przyrodniczych, historycznych i kulturowych.

Ponadto na terenie gminy Świdnica w 2022 r. wyznaczono nowy odcinek szlaku turystycznego zielonego z miejscowości Krzyżowa w kierunku Świdnicy, przez najwyższe wzniesienie Równiny Świdnickiej – górę Popiel o wysokości 228 m. n.p.m.

W 2025 r. na terenie gminy powstał QUEST - edukacyjna gra terenowa, łącząca w sobie elementy zabawy i nauki, poszukiwań skarbu i radości odkrywania „Znane i nieznanne Bojanice”. Od początku trwania akcji, tj. od 2019 roku w gminie Świdnica powstało 18 gier terenowych. Pełny wykaz dostępny jest na <https://questy.org.pl>

1. Strażacki quest w Burkatowie
2. Wyprawa nad Jeziorko Daisy
3. Tajemnice Śląskiej Doliny w Lubachowie
4. Perełki Grodziszczka – najstarszej dolnośląskiej wsi
5. Z nurtem Bystrzycy
6. Śladami Emila Krebsa – śląskiego geniusza z Opoczki
7. Ścieżkami historii w Komorowie
8. Historyczna wyprawa po Mokreszowie
9. Ekologiczna wyprawa w Boleściniu
10. Malarskie impresje w Makowicach
11. Malarskie pejzaże w Makowicach
12. Szlakiem Bitwy pod Lutomią
13. W cieniu holenderskiego wiatraka w Gogołowie
14. Szlak lutomskich smaków
15. Śladami Cukrownika
16. O walecznych pod Burkatowem
17. Z historycznymi opowieściami wzdłuż Witoszowskiego Potoku
18. Znane i nieznanne Bojanice

³ Szlak rozpoczyna się w Zamku Grodno w Zagórzu Śląskim (w którym znajduje się Muzeum Regionalne PTTK Zamek Grodno), następnie przechodzi przez największy zespół parkowo-zamkowy Zamek Książ, Zamek w Bolkowie – piastowski zamek Książąt Świdnicko-Jaworskich z XIII w., Zamek Bolców (ruiny zamku z XIV w.), Jelenią Górę, Siedlęcina (książęca wieża mieszkalna z XIV w.), Wleń i kończy się na Pogórzu Kaczawskim, u podnóża góry Grodziec, gdzie usytuowany jest pochodzący z XV w. zamek Grodziec oraz gotycki kościół.

⁴ Szlak przebiega w okolicach Wałbrzycha, od strony Świdnicy prowadzi przez Witoszów, okolice Jeziorka Daisy, Lubiechów, Książ, Szczawienko (przy Kościele Św. Anny, gdzie znajduje się grób generała Józefa Benedykta Łączyńskiego), Podzamcze, Piaskową Górę, Szczawno-Zdrój, Czerwone Wzgórze (Pomnik ku czci Ułanów Legii Nadwiślańskiej), Strugę, Chwaliszów, Dobromierz i dalej w kierunku Strzegomia.

Przez obszar gminy przebiegają również rowerowe szlaki turystyczne, w tym międzynarodowy szlak rowerowy EV 9 Euro-Velo Bałtyk-Adriatyk⁵, stanowiące potencjalny zasób generowania ruchu turystycznego. W 2023 r. w ramach Strefy MTB Sudety na terenie Gminy wyznaczono trasę „Niebieska Świdnica” o długości ok 31 km i przewyższeniach ok 1000m (trasa przebiega szlakami głównie leśnymi i można się na nią dostać z miejscowości: Bystrzyca Górna, Modliszów, Pogorzała, Witoszów Górny, Mokrzeszów), a w 2024 trasę „Czarna Świdnica” o całkowitej długości ok 32 km i przewyższeniach ok 1000m (trasa przebiega głównie szlakami leśnymi pomiędzy miejscowościami Lubachów, Bojanice, Lutomia Górna do gminy Walim). Ponadto w ramach projektu „Rozbudowa infrastruktury turystycznej w dolinie rzeki Bystrzycy i Piławy” zrealizowano 3 trasy rowerowe typu singieltrack: Cynkowa (zielona), Srebrna (niebieska) i Ołowiana (czerwona).

W 2021 r. uchwałą Zarządu Oddziału PTTK w Świdnicy nr XXI/64/4/2021 (z 12.05.2021) wprowadzono odznakę turystyczno-krajoznawczą „Znam gminę Świdnica”, składającą się z 3 stopni. Uzyskanie odznaki możliwe jest dla każdego, kto poznał walory krajoznawcze, turystyczne i historyczne gminy Świdnica, udokumentował to w formie kroniki, która została pozytywnie zweryfikowana przez kadrę PTTK.

8.3. Sport i rekreacja

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna. Mieszkańcy gminy Świdnica mają możliwość korzystania z kompleksu boisk sportowych „ORLIK” w Lutomi Górnej, hali sportowej oraz basenu w Witoszowie Dolnym, 25 boisk sportowych zlokalizowanych w miejscowościach: Bojanice, Boleścín, Burkatów, Bystrzyca Dolna, Bystrzyca Górna, Gogołów, Grodziszczce, Jagodnik, Komorów, Krzczonów, Lutomia Górna, Makowice, Modliszów, Mokrzeszów, Niegoszów, Opoczka, Panków, Pogorzała, Pszenno, Słotwina, Stachowice, Wieruszów, Wilków, Wiśniowa i Witoszów Dolny oraz 4 sal gimnastycznych w miejscowościach: Bystrzyca Górna, Grodziszczce, Lutomia Dolna i Pszenno.

TABELA 29. Wykaz obiektów sportowych na terenie gminy [2025]

Lp.	Rodzaj	Lokalizacja	Opis
1	Basen	Witoszów Dolny	Kryty basen przyszkolny potoczony z torami do pływania, strefa do rekreacji wodnej oraz strefą saun
2	Hala Sportowa	Witoszów Dolny	Hala sportowa z boiskami do piłki nożnej, siatkowej, koszykowej posiada również ściankę wspinaczkową, kort do squash, salą do zajęć fitness i siłownię
3	Sala gimnastyczna	Lutomia Dolna	Sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej w Lutomi Dolnej
4	Sala gimnastyczna	Pszenno	Sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej w Pszenniu
5	Sala gimnastyczna	Bystrzyca Górna	Sala gimnastyczna przy szkole Podstawowej w Bystrzycy Górnej
6	Sala gimnastyczna	Grodziszczce	Sala gimnastyczna przy szkole Podstawowej w Grodziszczcu
7	Kompleks boisk sportowych	Witoszów Dolny	Kompleks boisk sportowych ze sztuczna nawierzchnią przy Szkole Podstawowej w Witoszowie Dolnym
8	Boisko sportowe	Bojanice	Boisko do piłki nożnej
9	Boisko sportowe	Boleścín	Boisko do piłki nożnej oraz boisko do piłki plażowej
10	Boisko sportowe	Burkatów	Boisko do piłki nożnej

⁵ Przez obszar gminy Świdnica szlak przebiega na odcinku 17,7 km: granica gminy – Gogołów – Miłochów – Jagodnik – granica gminy; granica miasta – Makowice – Krzyżowa – Wieruszów – Lutomia Mała – Lutomia Dolna – Stachowice – granica gminy (powiatu).

Lp.	Rodzaj	Lokalizacja	Opis
11	Boisko sportowe	Bystrzyca Dolna	Boisko do piłki nożnej oraz boisko do piłki plażowej
12	Boisko sportowe	Bystrzyca Górna	Boisko do piłki nożnej oraz boisko do piłki plażowej
13	Boisko sportowe	Gogołów	Boisko do piłki nożnej
14	Boisko sportowe	Grodziszczce	Boisko do piłki nożnej oraz boisko do piłki plażowej
15	Boisko sportowe	Jagodnik	Boisko do piłki nożnej
16	Boisko sportowe	Komorów	Boisko do piłki nożnej oraz boisko do piłki plażowej
17	Boisko sportowe	Krzczonów	Boisko do piłki nożnej
18	Boisko sportowe	Lutomia Górna	Boisko do piłki nożnej oraz kompleks sportowy „ORLIK”
19	Boisko sportowe	Makowice	Boisko do piłki nożnej
20	Boisko sportowe	Modliszów	Boisko do piłki nożnej
21	Boisko sportowe	Mokrzyszów	Boisko do piłki nożnej
22	Boisko sportowe	Opoczka	Boisko do piłki nożnej
23	Boisko sportowe	Panków	Boisko do piłki nożnej
24	Boisko sportowe	Pogorzała	Boisko do piłki nożnej oraz do piłki plażowej
25	Boisko sportowe	Pszенno	Boisko do piłki nożnej
26	Boisko sportowe	Słotwina	Boisko do piłki nożnej
27	Boisko sportowe	Stachowice	Boisko do piłki nożnej
28	Boisko sportowe	Wieruszów	Boisko do piłki nożnej
29	Boisko sportowe	Wilków	Boisko do piłki nożnej
30	Boisko sportowe	Wiśniowa	Boisko do piłki nożnej
31	Boisko sportowe	Witoszów Dolny	Boisko do piłki nożnej
32	Boisko sportowe	Niegoszów	Boisko do piłki nożnej

Źródło: Urząd Gminy Świdnica.

Imprezy sportowe i rekreacyjne. W 2025 roku na terenie gminy zorganizowane zostały 32 imprezy sportowe i rekreacyjnych:

- Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy: maraton zumby, turniej w badmintona, wspinamy się dla WOŚP, 33 minuty na maxa na 33 finał WOŚP, Aquaerobik dla WOŚP, turniej w piłkarzyki, turniej tenisa stołowego,
- Festiwal Halowej Piłki Nożnej dzieci do lat 13,
- IV Memoriał Ryszarda Dudkowskiego, Turniej Tenisa Stołowego w Makowicach,
- Otwarte treningi siatkówki ze Świdnickim Gminnym Stowarzyszeniem Siatkarskim,
- Sprzątanie Gór Sowich w ramach Światowego Dnia Ziemi z Gminnym Kołem PTTK Teraz Sudety,
- Mistrzostwa Indywidualne w Pływaniu o puchar Wójta Gminy Świdnica dla uczniów szkół podstawowych,
- Spacer rodzinny z flagą na Dzikowiec Wielki,
- współorganizacja zawodów VI Marconi Duathlon Świdnica,
- Zawody Sportowo-Pożarnicze w Bystrzycy Górnej z piknikiem rodzinnym i obchodami Dnia Dziecka,
- objazd nowej trasy rowerowej Strefy MTB Sudety w Gminie Świdnica,

- Bieg Spryciarza w Grodziszczu
- wycieczki dla dzieci w ramach Wakacji z gminą Świdnica (Zagroda Edukacyjna w Dobkowie, Serowarnia w Lutomerzu, Chickenland w Borównie, Pałacowa Bawialnia w Kowarach, Lawendowa Sowa w Lutomi Górnej),
- gminne gry terenowe „EKO-wyzwania” w Pszennie i w Lutomi Górnej,
- Miasteczko Sportowe podczas Dożynek Gminnych w Pszennie,
- IV Otwarty Turniej Piłki Nożnej Dzieci ku pamięci Ryszarda Dudkowskiego w Burkatowie,
- XII Przetajowe Międzypokoleniowe Biegi Pojednania w Krzyżowej,
- Światowy Dzień Turystyki oraz wielkie otwarcie winobrania (z koncertem zespołu „Dom o Zielonych Progach”)
- sołecki dwubój strzelecki w Makowicach,
- Mistrzostwa Strefy Wałbrzyskiej w warcabach 100-polowych w ramach XXV Dolnośląskich Igrzysk LSZ Mieszkańców Wsi i Miast (w Burkatowie)
- współorganizacja X RST Półmaratonu Świdnickiego,
- IV Gminny Rajd Niepodległości z Gminnym Kołem PTTK Teraz Sudety – Góry Suche i Góry Kamienne,
- sołecki turniej kręgli amatorskich,
- strażacki turniej kręgli amatorskich,
- Gminna Liga Szkół – cykl rozgrywek międzyszkolnych chłopców i dziewcząt w różnych grupach wiekowych (turnieje siatkówki, koszykówki, piłki nożnej, tenisa stołowego, halowa piłka nożna, piłka ręczna);
- regularne zajęcia sportowe organizowane w obiektach gminnych (m.in. fitness, joga, pilates, zumba, treningi gier zespołowych).

TABELA 30. Imprezy sportowe i rekreacyjne zorganizowane na terenie gminy [2025].

Nazwa	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba imprez sportowych i rekreacyjnych zorganizowanych na terenie gminy [szt.]	9	8	8	20	26	30	32	31

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

W 2025 roku na kulturę fizyczną wydatkowano 2 564 861,93 zł. Na obiekty sportowe przeznaczono 2 325 261,93 zł, w tym na:

- Zabiegi agrotechniczne boisko sportowe w Mokreszowie
- Dosiew trawy na boisku w Makowicach
- Usunięcie awarii pompy w szatni sportowej w Pszennie
- Wymiana kompresora w szatni sportowej w Pszennie
- Przyłącze do sieci energetycznej na boisku w Witoszowie Dolnym
- Usługę koparko – ładowarką na boisku w Grodziszczu
- Rekultywację boiska sportowego w Bystrzycy Dolnej
- System nawodnienia boiska sportowego w Opoczce
- Nawożenie boiska sportowego w Mokreszowie
- Renowację płyty boiska w Pszennie
- Zabiegi pielęgnacyjne na boisku sportowym w Burkatowie
- Naprawę oświetlenia awaryjnego w Hali Sportowej w Witoszowie Dolnym

Zadania w zakresie kultury fizycznej obejmują również wydatki w wysokości 230 000,00 zł przeznaczone na dotację celową dla GLKS-u realizującego zadanie gminy w zakresie sportu pn. „Rozwój kultury fizycznej i sportu w gminie w roku 2025”, oraz „kręgle strażackie i sołeckie w kwocie 9 600,00 zł.

TABELA 31. Wydatki na kulturę fizyczną (dział 926) [2024-2025].

Wydatki (zł)	2024	2025	Zmiana 2024-2025
ogółem	2 640 520,00	2 564 861,93	- 75 658,07
bieżące ogółem	2 510 723,75	2 537 181,97	+ 26 458,22
majątkowe inwestycyjne	129 796,25	27 679,96	- 102 116,29

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOKSiR.

8.4. Inwestycje i działania 2025

W zakresie turystyki, sportu i rekreacji w gminie w 2025 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania:

TABELA 32. Najważniejsze inwestycje w zakresie turystyki, sportu i rekreacji zrealizowane w 2025 roku.

Lp.	Nazwa zadania	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1	Budowa kompleksu sportowego Orlik w Grodziszczu	Grodziszcze	<p>Budowa kompleksu sportowego ORLIK na działce nr 262/1 w Grodziszczu:</p> <ul style="list-style-type: none"> -budowa boiska piłkarskiego o wymiarach 56,0 m x 30,0 m i nawierzchni z trawy syntetycznej, - budowa boiska wielofunkcyjnego o wymiarach 17,7 m x 29,7 m i nawierzchni poliuretanowej, - budowa oświetlenia obiektu, - budowa ogrodzenia kompleksu i piłkochwyłów, - zagospodarowanie terenu, - budowa sprawnościowego placu zabaw. <p>Inwestycja zrealizowana w ramach zamówienia pn. "Budowa kompleksu sportowego ORLIK 2024 w Grodziszczu" dofinansowanie ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej zadania inwestycyjnego w ramach Programu budowy kompleksów sportowych Orlik – edycja 2024.</p>	<p>1 140 172,66 zł wkład własny 1173751,65 zł FRKF</p>	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 - 2027
2	Budowa obiektu turystyczno-rekreacyjnego w Niegoszowie	Niegoszów	Wykonanie dokumentacji projektowo w branży architektonicznej budowy obiektu turystyczno-rekreacyjnego w Niegoszowie	22 140 zł	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 - 2027
3	Budowa obiektu turystyczno – rekreacyjnego w Wiśniowej	Wiśniowa	Wykonanie dokumentacji projektowo kosztorysowej budowy obiektu turystyczno – rekreacyjnego w Wiśniowej	20 950 zł	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 - 2027

Lp.	Nazwa zadania	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
4	Rozwój ogólnodostępnych terenów zielonych w Aglomeracji Wałbrzyskiej w gminie Świdnica	stawy Grodziszczce, Gogołów, Burkatów	Wykonanie dokumentacji dla rozwoju ogólnodostępnych terenów zielonych w tym rewitalizacja terenu parku wiejskiego w tym stawu w Gogołowie.	60 397,73zł	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 - 2027
5	Budowa miejsc obsługi rowerów na terenie gminy w ramach zadania: Rozbudowa infrastruktury turystycznej w dolinie rzeki Bystrzycy i Piławy - RFIL	Wilków, Krzyżowa, Panków, Bystrzyca Dolna, Bystrzyca Górna, Pszemno	Montaż stacji naprawy rowerów oraz wiat	78679,59 RFIL 119305,77 śr. własne	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 - 2027
6	Rozwój infrastruktury integracji, aktywności społecznej i fizycznej na terenie Aglomeracji Wałbrzyskiej	Komorów Boleścin Mokreszów Witoszów Dolny Lutomia Górna	Wykonanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej	31 934,99zł	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 - 2027
7	Budowa infrastruktury rekreacyjno - sportowej w miejscowości Modliszów	Modliszów	Budowa siłowni zewnętrznej wraz z matą architekturą oraz budowa placu zabaw wraz z wykonaniem stref bezpieczeństwa, wykończonych obrzeżami bezpiecznymi z EPDM w miejscowości Modliszów. Dofinansowanie ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego zadania inwestycyjnego w ramach konkursu "Odnowa Dolnośląskiej Wsi" w 2025 r	138 403,66 zł w tym 60 000 ODW	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 - 2027

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica

TABELA 33. Wykaz imprez sportowych i rekreacyjnych zorganizowanych na terenie gminy w 2025 roku

Lp.	Nazwa	Opis
1	Festiwal Halowej Piłki Nożnej dzieci do lat 13	Rozgrywki piłki nożnej dla różnych grup wiekowych, rozegrany w dwóch częściach w systemie każdy z każdym oraz grupowym.
2	Otwarte Turnieje Piłki Halowej dla zawodników ur. w 2013 i młodszych oraz dla zawodników ur. 2015 i młodszych	Imprezy sportowe dla dzieci, zachęcające do aktywnego spędzania wolnego czasu i uczące zdrowego współzawodnictwa.
3	Wakacje z Gminą Świdnica	Wycieczki dla dzieci (Zagroda Edukacyjna w Dobkowie, Serowarnia w Lutomierzu, Chickenland w Borównie, Pałacowa Bawialnia w Kowarach, Lawendowa Sowa w Lutomi Górnej).
4	Gminne gry terenowe „Eko-wyzwania”	Gry terenowe łączące zdrowy, aktywny tryb życia i proekologiczne zachowania na co dzień.
5	Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy	W ramach wydarzenia odbyły się trzy imprezy o charakterze sportowym w Centrum Sportowo – Rekreacyjnym w Witoszowie Dolnym: wspinaczka na ścianie wspinaczkowej, pływanie 33 minuty na maksą na 33 finał, aquaerobik dla WOŚP, turniej piłki halowej, turniej piłkarzyków.
6	III Memoriał Ryszarda Dudkowskiego	Turniej Tenisa Stołowego w Makowicach.
7	Zawody Sportowo-Pożarnicze w Bystrzycy Górnej z piknikiem rodzinnym	Rywalizacja jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy Świdnica, podczas których zorganizowane zostały również konkurencje sportowe dla dzieci i młodzieży niezrzeszonych w dziecięcych i młodzieżowych drużynach pożarniczych.
8	Miasteczko Sportowe podczas Dożynek Gminnych w Lutomi Dolnej i Górnej	Konkurencje oraz zajęcia sportowo rekreacyjne dedykowane dla najmłodszych mieszkańców gminy Świdnica, podczas których każdy mógł sprawdzić poziom swoich sportowych umiejętności.
9	XII Międzypokoleniowe Otwarte Przetajowe Biegi Pojedynania w Krzyżowej	Cykliczna impreza sportowa dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych na terenie kompleksu Fundacji dla Porozumienia Europejskiego w Krzyżowej.
10	Rajd Gminnego Koła PTTK Teraz Sudety	Zorganizowana w ramach V Gminnej Senioriady wycieczka turystyczna po Masywie Śnieżnika (Jaskinia Niedźwiedzia), w której wzięli udział seniorzy i ich rodziny.
11	Mistrzostwa Indywidualne w Pływaniu o puchar Wójta Gminy Świdnica dla uczniów szkół podstawowych	Zawody sportowe uczniów gminnych szkół podstawowych, propagujące pływanie, jako czynną formę spędzania wolnego czasu i pozwalające na sprawdzenie umiejętności pływackich i kolarskich w rywalizacji.
12	V Gminny Rajd Niepodległości – Góry Suche i Kamienne	Zorganizowany z Gminnym Kółem PTTK Teraz Sudety dla wszystkich grup wiekowych (od przedszkolaka, do emeryta) - piesza wycieczka turystyczno-krajoznawcza.
13	Memoriał Ryszarda Dudkowskiego	Cykliczny turniej piłki nożnej dla różnych grup wiekowych (trampkarze i żaki), rozegrany w dwóch częściach w systemie każdy z każdym oraz grupowym.
14	Gminna Liga Szkół	Impreza sportowa oparta na współzawodnictwie uczniów gminnych szkół podstawowych, w ramach której rywalizowano w różnych dyscyplinach i przedziałach wiekowych
15	X RST Półmaraton Świdnickiego	Współorganizacja z sąsiednimi samorządami, WroActiv i innymi partnerami cyklicznej imprezy biegowej, w której udział biorą zawodnicy z całego kraju i obcokrajowcy. Przeważająca część trasy przebiega po terenie gminy Świdnica. Przy imprezie organizowane są również biegi dla dzieci, krótki dystans dla dorosłych oraz konkurs na najlepszą strefę kibica.
16	VII Marconi Duathlon Świdnica	Szósta edycja cyklicznej imprezy duathlonowej. Zawody organizowane na dwóch dystansach standard i sprint. Część rowerowa poprowadzona jest po terenie gminy Świdnica.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica

9. OCHRONA ZDROWIA

9.1. Infrastruktura ochrony zdrowia

Do placówek świadczących usługi medyczne na rzecz mieszkańców gminy Świdnica należy SP ZOZ w Świdnicy, w skład którego wchodzi: Regionalny Szpital Specjalistyczny "Latawiec" w Świdnicy oraz Szpital Reumatologiczno-Rehabilitacyjny w Żarowie. W mieście Świdnica zlokalizowane jest również całodobowe Powiatowe Pogotowie Ratunkowe. Na obszarze gminy świadczenia zdrowotne na podstawie umowy zawartej z Dolnośląskim Oddziałem Wojewódzkim NFZ we Wrocławiu świadczą 3 placówki⁶: NZOZ Wiejski Ośrodek Zdrowia w Lutonii Dolnej, NZOZ "Medi-Mex" w Pszenniu, oraz 1 praktyka lekarska. Na 10 tys. ludności w gminie przypadają więc 2 przychodnie, co jest wynikiem poniżej średniej w powiecie świdnickim, regionie i kraju. Nadmienić należy jednak, że mieszkańcy gminy mogą korzystać z aż 68 przychodni podstawowej opieki zdrowotnej prowadzących działalność na obszarze powiatu świdnickiego (4,4% przychodni na Dolnym Śląsku). Gabinety stomatologiczne zlokalizowane są w Witoszowie Dolnym, Pszenniu i Lutonii Dolnej, funkcjonujące przy szkołach podstawowych. Na obszarze gminy sprzedaż prowadzą 2 apteki ogólnodostępne, w których pracuje 2 magistrów farmacji. Na 1 tego typu obiekt przypada więc znacząca liczba 8 525 osób. Mieszkańcy gminy mają możliwość korzystania ze znaczącej liczby 62 aptek i punktów aptecznych dostępnych na obszarze powiatu świdnickiego.

9.2. Finansowanie

W 2025 roku na ochronę zdrowia wydatkowano 322 295,65 zł w tym na przeciwdziałanie alkoholizmowi 306 295,65 zł. W ramach rozdziału 85195 poniesiono wydatki bieżące w wysokości 10 tys. zł. na wsparcie zadania pn. „Działania na rzecz osób chorych i niepełnosprawnych oraz pomoc ich rodzinom”.

TABELA 34. Wydatki na ochronę zdrowia (dział 851) [2024-2025].

Wydatki [zł]:	2024	2025	Zmiana w zł 2024-2025
ogółem	351 323,04	322 295,65	- 29 027,39
bieżące ogółem	291 323,04	246 295,65	-45 027,39

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Świdnicy.

9.3. Dokumenty

Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świdnica na lata 2021-2027	Uchwała nr XXXVII/368/2021 Rady Gminy Świdnica z dnia 28 stycznia 2021 roku

⁶Na obszarze gminy nie prowadzi działalności przychodnia podległa samorządowi terytorialnemu.

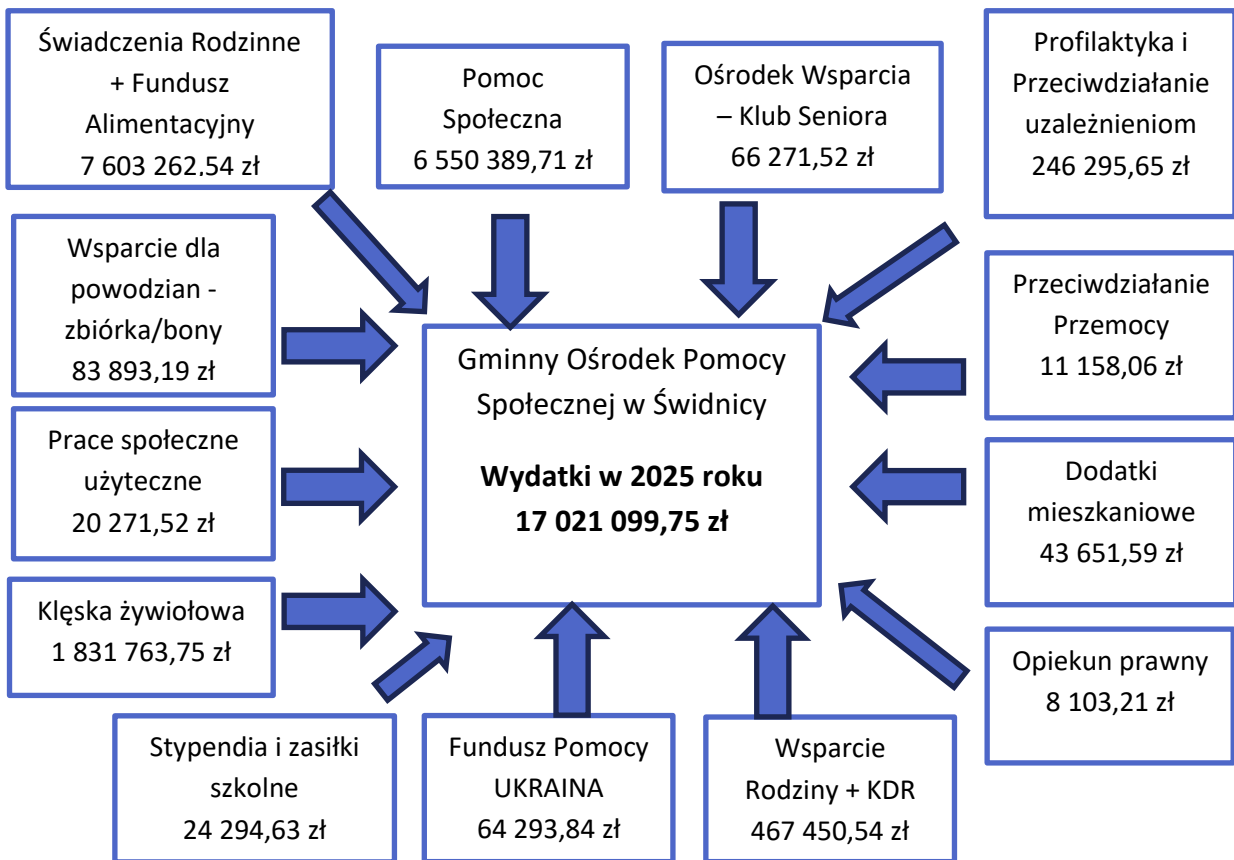
10. POMOC SPOŁECZNA

10.1. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna to instytucja polityki społecznej państwa, której głównym celem jest wsparcie osób i rodzin w przewyżaniu trudnych sytuacji życiowych. Na poziomie lokalnym główny ciężar realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej spoczywa na gminie, która wykonuje je za pośrednictwem powołanych do tego jednostek – ośrodków pomocy społecznej. Ośrodki są podstawową jednostką organizacyjną pomocy społecznej. Ich powołanie i utrzymanie jest obowiązkiem gminy wynikającym z art. 110 ustawy o pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy jako organizacyjnie wyodrębniona jednostka budżetowa utworzony został Uchwałą Nr 49/XI/90 Gminnej Rady Narodowej w Świdnicy z dnia 26 kwietnia 1990 roku. To on na poziomie lokalnym wykonuje zadania własne gminy i zadania zlecone z zakresu administracji rządowej skierowane na bezpośrednie wsparcie mieszkańców, przyznawanie świadczeń oraz realizację lokalnych programów ośtonowych.

SCHEMAT 3. Zadania realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS.

Główne kierunki wsparcia i dystrybucja środków finansowych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy w analizowanym okresie koncentrowała się w czterech kluczowych obszarach z zakresu polityki społecznej, ujętych w następujących działach klasyfikacji budżetowej: 851 (Ochrona zdrowia), 852 (Pomoc społeczna), 854 (Edukacyjna opieka wychowawcza) oraz 855 (Rodzina).

TABELA 35. Wydatki GOPS w latach 2024-2025 w działach: 851, 852, 854, 855 oraz 853 i FP Ukraina

Nazwa działu	Wydatki w 2024 r. ogółem w zł	W tym: z budżetu gminy w zł	Wydatki w 2025 r. ogółem w zł	W tym: z budżetu gminy w zł
851 - Ochrona zdrowia	291 323,04	291 323,04	246 295,65	246 295,65
852 - Pomoc społeczna	18 661 458,58	4 636 655,18	8 615 733,55	5 127 987,34
854 - Edukacyjna opieka wychowawcza (stypendia)	118 367,04	4 676,04	24 950,59	4 859,63
855 - Rodzina	7 732 044,91	531 217,54	8 134 119,96	519 047,85
853 - pozostała działalność	57 650,43	0	0	0
Ogółem:	26 860 844,00	5 463 871,80	17 021 099,75	5 898 190,47

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (GOPS).

Środki finansowe wydatkowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy na zadania z zakresu polityki społecznej w działach 851, 852, 854 i 855 wyniosły w 2025 roku łącznie: **17.021.099.75 zł.**

TABELA 36. Wydatki GOPS w latach 2025 w działach: 851, 852, 854, 855 oraz 853 w ujęciu %

Nazwa działu	Wydatki w 2025 r. ogółem w zł	%
851 - Ochrona zdrowia	246 295,65	1,45 %
852 - Pomoc społeczna	8 615 733,55	50,62 %
854 - Edukacyjna opieka wychowawcza (stypendia)	24 950,59	0,14 %
855 - Rodzina	8 134 119,96	47,79 %
Ogółem:	17 021 099,75	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

W dalszej części przedstawiono szczegółowe dane dotyczące wydatków Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy, które w 2025 roku przeznaczono na wypłatę świadczeń w działach 855 i 852 (rodziny, opiekuńczych, alimentacyjnych, wsparcie rodziny, świadczeń z pomocy społecznej oraz realizację zadań zleconych w 2025 roku).

TABELA 37. Środki wydatkowane w dziale **855 - Rodzina** na wypłatę świadczeń

2025 rok - wyszczególnienie	Liczba osób/dzieci uprawnionych/otrzymujących świadczenie ogółem	Wydatkowana kwota na świadczenia w 2025 roku w zł
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	146	572 502,95
Zasiłki pielęgnacyjne	337	869 197,00
Świadczenia pielęgnacyjne	91	3 168 367,00
Nowe świadczenie pielęgnacyjne	33	1 339 917,00
Specjalne zasiłki opiekuńcze	2	8 080,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	22	22 000,00
Świadczenia rodzicielskie	39	262 474,00
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	1	4 000,00
Świadczenia alimentacyjne	68	410 475,00
Wsparcie rodziny, w tym :		465 150,54
- pobyt dzieci w pieczy (w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych)	31	353 757,08
- wsparcie asystenta rodziny	17	113 393,46

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS.

TABELA 38. Środki wydatkowane w dziale **852 – Pomoc Społeczna** na wypłatę świadczeń.

2025 rok - wyszczególnienie	Liczba osób/rodzin korzystających ze świadczeń ogółem	Wydatkowana kwota na świadczenia w 2025 roku w zł
Domy pomocy społecznej	46	2 111 767,25
Zasiłki stałe	67	811 855,54
Zasiłki okresowe	66	102 616,20
Zasiłki celowe, celowe specjalne oraz w związku ze zdarzeniem losowym (pożar)	79	47 934,00
Posiłki w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”	100	266 150,00
Schronienie	21	381 745,00
Usługi opiekuńcze	27	797 885,92
Specjalistyczne usługi opiekuńcze (SUO dla dzieci)	2	52 205,00
Dodatki mieszkaniowe	20	43 651,59
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez Sąd	1	7 982,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS.

Zmiany demograficzne oraz trwający proces starzenia się ludności, które w ostatnich latach stały się wyzwaniem dla większości samorządów nie ominęły gminy Świdnica. Choć w przeciwieństwie do tendencji zachodzących w gminach i miastach w Polsce – liczba mieszkańców gminy Świdnica nie odnotowuje spadków (a wręcz rośnie z roku na rok), nie zmienia to jednak faktu, że i my stanęliśmy przed koniecznością podejmowania działań, które z jednej strony zaspokoją potrzeby rosnącej grupy osób w wieku senioralnym w gminie Świdnica, a z drugiej strony przełamią bariery i stereotypy dotyczące starości. Nie pozostało to bez wpływu na pomoc społeczną. Największe zmiany zaobserwowano jednak w kategorii osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej – są to coraz częściej osoby zależne, w wieku senioralnym, wymagające opieki z powodu choroby lub niepełnosprawności, niemogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu. Aby zobrazować ten proces poniżej przedstawiono tabelę wydatków poniesionych na usługi opiekuńcze oraz pobyt w domach pomocy społecznej na przestrzeni ostatnich lat.

TABELA 39. Środki wydatkowane na domy pomocy społecznej i usługi opiekuńcze w latach 2015-2025

Nazwa	Jed.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Domy Pomocy Społecznej	Liczba osób	25	26	31	36	42	41	40	43	46	43	46
	PLN	482 289	604 732	722 107	846 717	1 130 997	1 171 841	1 195 538	1 332 744	1 670 143	1 977 019	2 111 767
Usługi opiekuńcze w tym specjalist.	Liczba osób	33	41	53	53	44	40	34	29	25	24	27
	PLN	482 289	604 732	626 657	656 394	712 785	622 865	551 572	387 675	521 113	605 180	797 886

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

Powyższe dane wskazują, że zapewnienie seniorom godnej starości oraz adekwatnej opieki stanowi jedno z kluczowych wyzwań, przed którymi stoi gmina Świdnica. Odpowiedzią na te potrzeby jest systematyczny wzrost nakładów finansowych na usługi opiekuńcze oraz rozwój wsparcia instytucjonalnego w domach pomocy społecznej.

We wrześniu 2024 roku gmina Świdnica, podobnie jak wiele gmin na Dolnym Śląsku została dotknięta klęską powodzi. Rządowe wsparcie dla poszkodowanych kontynuowane było również w 2025 roku. Poszkodowani mogli więc liczyć na wypłaty środków z rządowych pakietów pomocowych, w tym wsparcie na pokrycie najpilniejszych potrzeb oraz bezzwrotne dotacje na odbudowę mienia i remonty. Poniższa tabela obrazuje jakie środki wydatkowano na wsparcie dla powodzian w gminie Świdnica w 2025 roku.

TABELA 40. Wydatki na wypłatę zasiłków z tytułu powodzi dla osób poszkodowanych z gminy Świdnica w 2025 roku

2025 rok – rodzaj zasiłku	Liczba osób, którym wypłacono zasiłek z tytułu powodzi	Wydatkowana kwota na realizację zadania w 2025 roku w zł
Zasiłek powodziowy do 2 tys. zł	5	10 000,00 zł
Zasiłek celowy na pomoc doraźną w wysokości 8 tys. zł	7	56 000,00 zł
Zasiłki na odbudowę budynku gospodarczego do 100 tys. zł	17	257 250,00 zł
Zasiłki na odbudowę budynku mieszkalnego do 200 tys. zł	28	1 489 500,00 zł
RAZEM:	57	1 812 750,00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS.

2025 rok był kolejnym rokiem obowiązywania ustawy z dnia 13 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Wprawdzie nowelizacja ustawy znacznie ograniczyła możliwość uzyskania pomocy przez obywateli Ukrainy, jednak w 2025 roku obywatele Ukrainy uciekający przed konfliktem zbrojnym nadal jeszcze mogli korzystać w Polsce ze specjalnego pakietu ochronnego.

Poniższa tabela obrazuje z jakiego wsparcia skorzystali obywatele Ukrainy, którzy przebywali na terytorium gminy Świdnica w 2025 roku.

TABELA 41. Środki wydatkowane na realizację zadań zleconych Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Świdnicy w 2025 roku w ramach Funduszu Pomocy obywatelom Ukrainy.

2025 rok - wyszczególnienie	Liczba świadczeniobiorców / wniosków	Wydatkowana kwota na realizację zadania w 2025 roku w zł
Pomoc społeczna (posiłki)	2	231,00 zł
Edukacyjna opieka wychowawcza - stypendia szkolne	2	655,96 zł
Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy łącznie, (w tym: zasiłek rodzinny+dodatek, świadczenia rodzicielskie, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne+składki)	7	63 406,88 zł
RAZEM:	11	64 293,84 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS.

Działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy opierają się również na dokumentach programowych określających długofalowe działania w kierunku niwelowania problemów społecznych.

Do poniższych dokumentów należą:

Dokumenty

Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świdnica na lata 2021-2027	Uchwała nr XXXVII/368/2021 Rady Gminy Świdnica z dnia 28 stycznia 2021 roku
Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024-2026	Uchwała nr XC/878/2023 Rady Gminy Świdnica z dnia 29 grudnia 2023 roku
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Świdnica na lata 2024-2028	Uchwała nr XC/879/2023 Rady Gminy Świdnica z dnia 29 grudnia 2023 roku
Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026	Uchwała nr XCIII/932/2024 Rady Gminy Świdnica z dnia 23 kwietnia 2024 roku

Dodatkowe działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy zrealizowane w 2025 roku

Opis ważniejszych działań i programów realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy w tym zakresie w 2023 roku zawarto w poniższej tabeli.

TABELA 42. Ważniejsze działania i programy realizowane w roku kalendarzowym 2025

Nazwa programu / działania	Opis programu / działania
<p align="center">"Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością" – edycja 2025</p>	<p>Program "Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością" – edycja 2025 – finansowany był ze środków Funduszu Solidarnościowego. Głównym celem Programu jest wprowadzenie usług asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla jego uczestników. Adresatami Programu są:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dzieci do ukończenia 16. roku życia posiadające orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem w pkt 7 i 8 w orzeczeniu o niepełnosprawności – konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz 2) osoby z niepełnosprawnościami posiadające orzeczenie: <ol style="list-style-type: none"> a) o znacznym stopniu niepełnosprawności albo b) o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo c) traktowane na równi z orzeczeniami wymienionymi w lit. a i b, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. <p>Uczestnicy Programu mają możliwość skorzystania z pomocy asystenta m.in. przy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonywaniu czynności dnia codziennego dla Uczestnika Programu; • wyjściu, powrocie lub dojazdach z Uczestnikiem Programu w wybrane przez Uczestnika miejsca; • załatwianiu spraw urzędowych; • korzystaniu z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy); • zaprowadzaniu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności do placówki oświatowej lub przyprowadzaniu ich z niej. Usługa asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej na terenie szkoły może być realizowana wyłącznie w przypadku, gdy szkoła nie zapewnia tej usługi. <p>Działania podejmowane w ramach Programu mają na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawę funkcjonowania w życiu społecznym, – ograniczanie skutków niepełnosprawności, – stymulację do podejmowania wszelkiego rodzaju aktywności, – przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność oraz wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych <p>Łącznie na realizację Programu wydatkowano w 2025 roku – 275.453,50 zł., natomiast wkład własny wyniósł: 905,85 zł.</p>
<p align="center">"Posiłek w szkole i w domu"</p>	<p>Program „Posiłek w szkole i w domu” jest programem wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym określonych w art. 17 ust. 1 pkt 3 i 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zakresie realizacji zadań, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe. Program finansowany jest ze środków budżetu państwa oraz środków własnych jednostek samorządu terytorialnego.</p> <p>Ze środków przekazywanych w ramach Programu gminy udzielają wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 200% kryterium, o którym mowa w art. 8 ww. ustawy:</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, 2. uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej, 3. osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej <p>- w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.</p> <p>Program dofinansuje także posiłki dowożone osobom dorosłym, w tym osobom niewychodzącym z domu (np. ze względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność), niebędącym w stanie przygotować sobie codziennie gorącego posiłku.</p> <p>Wartość dofinansowania wyniosła: 145.000,00 zł, wkład własny: 121.150,00 zł. Łącznie na realizację Programu wydatkowano w 2025 roku: 266.150,00 zł.</p>
<p style="text-align: center;">Specjalistyczne usługi opiekuńcze (SUO)</p>	<p>Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są szczególnym rodzajem usług specjalistycznych. Pomoc udzielana jest tu wyróżnionej grupie osób. Zasady jej przyznawania i odpłatności określa rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej, a nie tak jak w przypadku usług opiekuńczych regulacje prawa miejscowego .Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci to usługi dostosowane do ich szczególnych potrzeb wynikających z choroby, niepełnosprawności lub innych trudnych sytuacji życiowych, świadczone przez osoby ze specjalistycznym wykształceniem. Celem tych usług jest wsparcie w kształtowaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, pomoc w rehabilitacji, wsparcie psychologiczne, a także pomoc w załatwianiu spraw urzędowych czy poszukiwaniu zatrudnienia.</p> <p>Usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi są finansowane z budżetu państwa .</p> <p>Wartość dofinansowania wyniosła: 52.205,00 zł (100% wartości zadania).</p>
<p style="text-align: center;">Utworzenie i utrzymanie Klubu "ABC SENIORA" w Bystrzycy Dolnej</p>	<p>Klub "ABC Seniora" w Bystrzycy Dolnej 55 działa od lipca 2019 roku. Klub "ABC SENIORA" jest odpowiedzią na ogromne zapotrzebowanie zgłaszane przez mieszkańców naszej gminy. Powstał z myślą o osobach, które ukończyły 60 lat i chciałyby aktywnie spędzać czas. Jego działanie ma na celu promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia wśród seniorów. Na uruchomienie Klubu pozyskane zostały środki w ramach Programu Wieloletniego "Senior+" na lata 2015-2020 w kwocie: 124 790,00 zł, wkład własny do realizacji projektu wyniósł 31.200 zł. W 2020 roku GOPS pozyskał środki finansowe na dalsze funkcjonowanie Klubu w kwocie: 47.967,96 zł w ramach Programu Wieloletniego "Senior+" na lata 2015-2020, wkład własny wyniósł 72.000 zł. Od 2021 roku działalność klubu finansowana jest ze środków własnych Gminy Świdnica. Na potrzeby Klubu zostały zaadaptowane i wyposażone między innymi w meble, sprzęt AGD, sprzęt sportowy trzy pomieszczenia na I piętrze budynku - nad Publicznym Przedszkolem w Bystrzycy Dolnej 55. Zgodnie z rządową dotacją w Klubie zagwarantowane są miejsca dla 20 seniorów.</p> <p>W 2025 roku na funkcjonowanie Klubu ABC Seniora wydatkowano: 66.271,06 zł.</p>
<p style="text-align: center;">Prowadzenie Punktu Konsultacyjno- Informacyjnego dla Osób Uzależnionych, Współuzależnionych oraz ds. Przemocy</p>	<p>Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych oraz ds. Przemocy funkcjonuje w Urzędzie Gminy w Świdnicy od 2010 roku. Jest czynny w każdą środę w godz. 9.00-12.00. Zatrudniony jest w nim na umowę-zlecenie terapeuta ds. uzależnień oraz psychoterapeuta. Funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego w całości realizowane jest ze środków Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.</p> <p>Koszty funkcjonowania PK w 2025 roku wyniosły 12.240,00zł.</p>

Prace społeczno-użyteczne	<p>Prace społecznie użyteczne stanowią istotny element aktywnych form pomocy na rzecz osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, które nie uzyskują zasiłku dla bezrobotnych oraz korzystają ze świadczeń z pomocy społecznej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Świdnicy na mocy Porozumienia z dnia 23.04.2009 roku w sprawie nawiązania partnerstwa zadaniowego, które dotyczy współpracy na rzecz rozwoju i upowszechniania form aktywnej integracji oraz pracy socjalnej na terenie Gminy Świdnica. Od wielu już lat program prac społecznie użytecznych cieszy się dużym powodzeniem wśród świadczeniobiorców pomocy społecznej. Wymiernym efektem prac społecznie użytecznych jest zmiana wyglądu naszych miejscowości. To ogromna zasługa naszych sołtysów, którzy nadzorują pracujących w pracach społecznie użytecznych. Liczba skierowanych do prac społecznie użytecznych osób bezrobotnych wyniosła w 2025 roku łącznie 15 osób. Natomiast kwota wydatkowana z budżetu GOPS na realizację tych prac wyniosła 20.271,52 zł (wkład własny).</p>
----------------------------------	--

Nie ulega wątpliwości, że dzisiejsza pomoc społeczna stanowi ważny element całego systemu wsparcia społecznego. Działa jak system naczyń połączonych, nie jest więc w stanie funkcjonować i skutecznie wypełniać swoich zadań bez odpowiedniego wsparcia samorządu terytorialnego, sektora zdrowotnego, sektora bezpieczeństwa, organizacji pożytku społecznego, wolontariuszy. Trudno dzisiaj przewidzieć jakie wyzwania czekają instytucje pomocy społecznej w kolejnych latach, ale jedno jest pewne lista zadań do realizacji z pewnością jeszcze się powiększy.

11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

11.1. Policja i Straż Pożarna

Policja. W odpowiedzi na potrzeby mieszkańców od 2017 roku, w budynku świetlicy wiejskiej należącej do gminy Świdnica, funkcjonuje Posterunek Policji w Słotwinie. Swoje dyżury pełni tam 3 dzielnicowych, 4 funkcjonariuszy służby patrolowo-interwencyjnej oraz kierownik posterunku. Dyżur kierownika jednostki odbywa się w każdy poniedziałek w godz. 10.00-14.00. W jednostce służba nie jest pełniona całodobowo.

Na terenie gminy Świdnica w 2025 roku popełnione zostały 184 przestępstwa ogółem (wzrost o 12 przestępstw w porównaniu z rokiem 2024), w tym 35 kradzieży z uszkodzeniem mienia (+2), 10 kradzieży z włamaniem (+1), 1 bójka z pobiciem, uszkodzenia ciała (-1) oraz zatrzymano 49 nietrzeźwych kierowców (0). Funkcjonariusze w celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom uczestniczyli w 1142 interwencjach, dokonali 3215 wylegitymowań, odbyli 680 służb patrolowych i zatrzymali 111 osób.

TABELA 43. Przestępstwa na terenie gminy Świdnica [2024-2025].

Nazwa	2024	2025	Zmiana 2024-2025
liczba przestępstw ogółem [szt.]	172	184	+12
przestępstwa kategorii wybrane, w tym:	44	51	+7
kradzieże i uszkodzenie mienia	33	35	+2
kradzieże z włamaniem	9	10	+1
bójki, pobicia, uszkodzenia ciała, rozboje	2	1	-1
zatrzymania nietrzeźwych kierowców	49	49	0
służby patrolowe [szt.]	720	680	-40
zatrzymani [szt.]	91	111	+20
wylegitymowania [szt.]	2934	3215	-281
wykroczenia ogółem [szt.]	260	283	+23
czyny karalne - narkotyki [szt.]	25	28	+3
wypadki drogowe [szt.]	27	21	-6
interwencje [szt.]	1715	1142	-573

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Posterunku Policji w Słotwinie.

Straż pożarna. Do zabezpieczenia społeczeństwa i mienia, w ramach zadania własnego utrzymywanych jest 8 jednostek **Ochotniczych Straży Pożarnych** (OSP: Burkatów, Bystrzyca, Gogołów, Grodziszczce, Lutomia, Mokrzeszów, Panków i Witoszów), w tym 3 jednostki włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, tj. OSP Lutomia, OSP Burkatów, OSP Witoszów. W działaniach ratowniczych czynny udział bierze 162 strażaków ratowników w pełni przeszkolonych w zakresie podstawowym, w tym **62** druhów strażaków z ukończonym kursem KWALIFIKOWANEJ PIERWSZEJ POMOCY. Jednostki OSP z terenu gminy Świdnica dysponują **14** samochodami ratowniczo-gaśniczymi, w tym **3** pojazdy klasy ciężkiej, **8** klasy średniej oraz **3** klasy lekkiej. Ponadto wszystkie jednostki włączone do KSRG są wyposażone w zestawy ratownictwa drogowego.

TABELA 44. Najważniejsze inwestycje w zakresie OSP

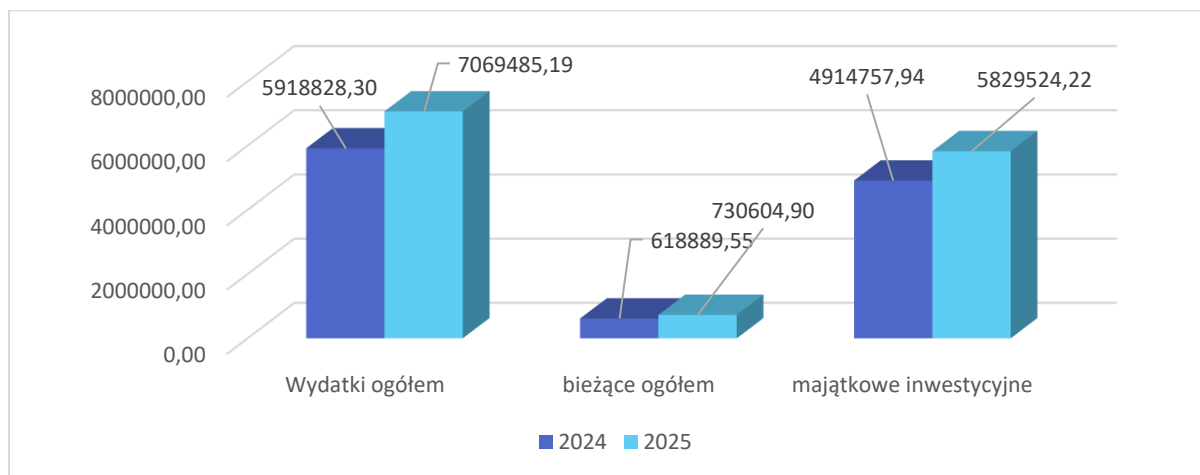
Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1	Poprawa efektywności energetycznej w obiektach bezpieczeństwa publicznego I i II etap	Burkatów	831 311,77	Strategia Rozwoju Gminy Świdnica na lata 2020 – 2027

Źródło: opracowanie własne

11.2. Finansowanie

W 2025 roku **na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową** wydatkowano 1 715 022,94 zł, w tym wydatki bieżące stanowiły 709 733,17 zł. W rozdziale zarządzenie kryzysowe wydano kwotę 39 226,74 zł, w tym 15 750,77 zł przeznaczono na utrzymanie Powiatowego Centrum Zarządzania. W rozdziale Ochotnicze straże pożarne poniesiono wydatki w wysokości 1 627 488,70 zł. m.in. na zakup sprzętu i wyposażenia. Wydatki inwestycyjne przeznaczono na zadania pn. Poprawa efektywności energetycznej w obiektach bezpieczeństwa publicznego i modernizację remizy OSP w Burkatowie – Rządowy Program Odbudowy Zabytków, projekt przebudowy świetlicy w Pankowie na potrzeby OSP oraz projekt przebudowy remizy w Lutomi Dolnej.

WYKRES 17. Wydatki na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową (dział 754)[2024-2025].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

12. TRANSPORT I KOMUNIKACJA

12.1. Transport drogowy

Zewnętrzne powiązania komunikacyjne gminy zapewnia droga krajowa nr 35 (relacji: Wrocław – Świdnica – Świebodzice – Wałbrzych – Mieroszów – granica państwa), drogi wojewódzkie nr: 379 (Wałbrzych – Świdnica) i 382 (Legnica – Nysa) oraz przebiegająca w odległości około 30 km autostrada A4, będąca częścią europejskiego szlaku komunikacyjnego E-40.

TABELA 45. Drogi krajowe i wojewódzkie na terenie gminy [2024].

Nazwa	Relacja	Długość [km]	Stan techniczny
Droga krajowa nr 35	Pszemno – Mokreszów	13,50	Dobry
Droga wojewódzka nr 379	Świdnica – Modliszów – Wałbrzych	7,0	Dobry
Droga wojewódzka nr 382	Boleścín – Grodziszczce	3,50	w trakcie przebudowy
	Słotwina (stacja Orlen) – Świdnica Rondo Solidarności	3,0	Dobry

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

Przez teren gminy przebiega 27 km dróg krajowych i wojewódzkich, 85,217 km dróg powiatowych oraz **94,889** km dróg gminnych **publicznych**. Około 61% dróg gminnych posiada nawierzchnię ulepszoną, na 38 % długości występuje nawierzchnia gruntowa.

TABELA 46. Drogi gminne publiczne [2020-2025].

	Jednostka	2020	2021	2022	2023	2024	2025
ogólna długość	km	82,711	82,711	88,382	89,31	94,889	94,889
bitumiczna	km	45,923	49,191	51,231	52,743	58,824	58,824
brukowcowa	km	0		0,564	0,564	0,564	0,564
kostka	km	1,183	1,183	0,619	0,619	0,619	0,619
ogólna długość	km	34,366	31,098	31,093	30,514	30,282	30,282
wzmocniona żwirem	km	20,132	20,132	20,132	21,194	20,962	20,962
naturalna (z gruntu rodzimego	km	14,234	10,966	10,966	9,32	9,32	9,32

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

12.2. Transport kolejowy

Uzupełnienie sieci dróg stanowi transport kolejowy. Wznowiono komunikację Kolei Dolnośląskich na trasach Legnica – Kłodzko i Świdnica – Wrocław. Dużym węzłem kolejowym jest Jaworzyna Śląska położona ok. 10 km od gminy Świdnicy, skąd można dojechać koleją do Wrocławia, Wałbrzycha i Jeleniej Góry. Przez gminę przechodzi szlak kolejowy o walorach turystycznych relacji Świdnica – Jedlina Zdrój. Został on poddany rewitalizacji i w 2023 r. oddany do użytku dla ruchu pasażerskiego.

12.3. Transport zbiorowy

Zrealizowane pomiary wykazały, iż liniami zamiejskimi w gminie Świdnica w dzień powszedni szkolny na odcinkach pozamiejskich podróżuje średnio 1 328 pasażerów (w dni wolne od nauki szkolnej 809). W sobotę liczba pasażerów maleje (o 49%), przez co popyt w sobotę wynosi 547 osób. Z kolei w niedzielę liczba pasażerów autobusów MPK Świdnica w gminie Świdnica wynosi 432 osoby (36% liczby pasażerów względem dnia powszedniego szkolnego i 73% względem soboty).

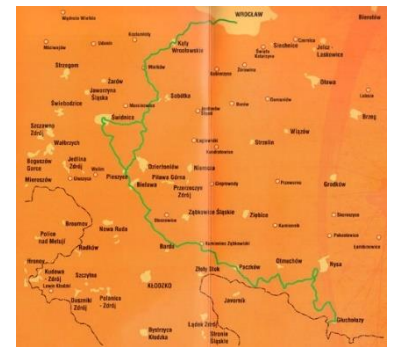
TABELA 47. Liczba pasażerów z terenu gminy Świdnica obsługiwanych komunikacją miejską [2020-2024].

Nazwa	2020	2021	2022	2023	2024
szacunkowa liczba obsługiwanych pasażerów [tys. os.]	581	543	574	617	526,5

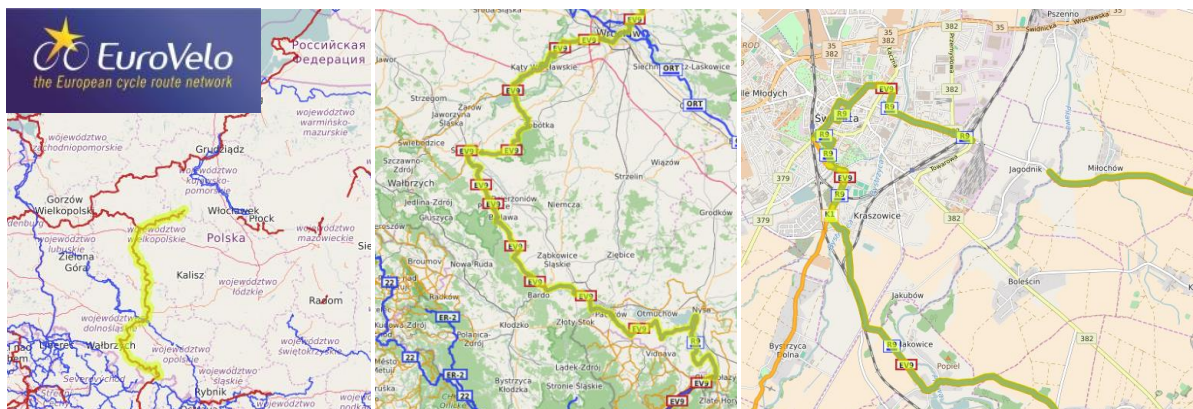
Źródło: opracowanie władne na podstawie danych z MPK Świdnica.

12.4. Drogi rowerowe

Przez obszar gminy prowadzi **międzynarodowy szlak rowerowy EV 9 Euro-Velo Bałtyk-Adriatyk**⁷, stanowiący część europejskiej sieci szlaków rowerowych, które mają sprzyjać rozwojowi turystyki rowerowej na całym kontynencie.

SCHEMAT 4. Przebieg Euro-Velo 9 Bałtyk- Adriatyk [2025].

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.eurovelo.org> i <http://cycling.waymarkedtrails.org>.

⁷ Trasa o całkowitej długości 1 930 km: Polska – Czechy – Austria – Słowenia – Włochy – Chorwacja:

Gdańsk (EV10) – Gniezno (EV2) – Poznań – Wrocław – Kąty Wrocławskie – Świdnica – Ołmuniec – Brno (EV4) – Brzeclaw – Wiedeń (EV6) – Maribor – Lublana – Triest (EV8) – Pula. W granicach województwa dolnośląskiego trasa zapewnia rowerowy dostęp do Parku Krajobrazowego Doliny Baryczy, Parku Krajobrazowego Doliny Bystrzycy, Obszaru Chronionego Krajobrazu Gór Bardzkich i Sowich, Parku Krajobrazowego Gór Sowich, Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego: Sułów – Trzebnica – Wrocław – Krzeptów – Kębłowiec – Małkowice – Sadowice – Wszemiłowice – Kąty Wrocławskie – Nowa Wieś Kącka – Stróża – Wawrzeńczyce – Mietków – Maniów – Garncarsko – Sobótka Zachodnia – Sady – Mysłaków – Wiry – na odcinku Wiry-Pieszcyce.

Budowane są one w oparciu o już istniejącą sieć lokalnych, regionalnych oraz krajowych ścieżek i tras rowerowych, łącząc je w jeden system. EuroVelo 9 w Polsce oznaczony jest jako Szlak Rowerowy R-9. Przez obszar gminy Świdnica szlak ten przebiega na odcinku 17,7 km: granica gminy – Gogołów – Miłochów – Jagodnik – granica gminy; granica miasta – Makowice – Krzyżowa – Wieruszów – Lutomia Mała – Lutomia Dolna – Stachowice – granica gminy (powiatu).

12.5. Finansowanie

Wydatki na transport i łączność w 2025 roku kształtowały się na poziomie 17,9 mln zł, w tym 3,01 mln zł na zakup usług transportowych w celu zapewnienia zbiorowego transportu na terenie gminy oraz 12,4 mln zł. na wydatki inwestycyjne. Na publiczne drogi gminne wydatkowano 11,36 mln zł, natomiast na powiatowe 0,29 mln zł.

TABELA 48. Wydatki na transport i łączność (dział 600) [2024-2025].

Wydatki [zł]:	2024	2025
ogółem	13 817 392,63	17 916 609,69
wydatki bieżące ogółem	5 678 794,69	5 457 140,24
wydatki majątkowe ogółem	8 138 597,94	12 459 469,45
drogi publiczne krajowe	0,0	0,0
drogi publiczne wojewódzkie	20 910,00	82 750,81
drogi publiczne powiatowe	251 500,00	292 833,52
drogi publiczne gminne	9 808 093,29	11 362 659,73

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy Świdnica.

12.6. Inwestycje i działania 2025

W 2025 roku w zakresie transportu i komunikacji, w toku Strategii rozwoju gminy Świdnica na lata 2020-2027 oraz Planu Gospodarki Niskoemisyjnej, zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania:

TABELA 49. Najważniejsze inwestycje w zakresie transportu i komunikacji zrealizowane w 2025 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1	Budowa i modernizacja dróg i chodników w gminie	Gmina Świdnica	Wykonanie barierek chodnikowych U11a w Lutomi Górnej. Wykonanie nawierzchni szutrowej drogi dz. nr 23 w Pszennie na dł. 300 m. Przebudowa chodnika o pow. 76 m2 przy ul. Spacerowej w Pszennie. Ułożenie kostki brukowej przy drodze gminnej 111781 w Gogołowie. Modernizacja nawierzchni asfaltowej w miejscowości Makowice na odcinku ok. 170 m dz. nr 220/16 i 173	273 927,72	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020– 2027
2	Dotacja do budowy chodników przy drogach powiatowych na terenie Gminy Świdnica (§6300)	Pogorzata, Pszenno, Lutomia Dolna, Krzczonów	Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej 2941D w pszennie ul. Słoneczna. Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 3396D w miejscowości Pogorzata. Budowa chodnika w Lutomi Dolnej – kontynuacja oraz przystanku w Krzczonowie	250 000,00	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
3	Przebudowa przepustu na potoku Bielina w miejscowości Lutomia Górna	Lutomia Górna	Przebudowy przepustu na potoku Bielinka w miejscowości Lutomia Górna dz. nr490, 475/1, 484 , po uprzedniej rozbiórce części istniejącego obiektu.	34 505,5 środki własne 567 272,7 BP	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
4	Przebudowa drogi gminnej wewnętrznej w Bystrzycy Górnej	Bystrzyca Górna	Dz. nr 262 - Wykonano podbudowę drogi, nawierzchnię z masy asfaltowej, akodren, krawężniki betonowe, pobocza	100 803,62 środki własne 267 000 zł BP	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
5	Przebudowa drogi gminnej wewnętrznej w Lubachowie	Lubachów	Dz. nr 46, 50/2, 62, 50/3. Wykonano podbudowę drogi, nawierzchnię z masy asfaltowej, ściek z kostki kamiennej, pobocza	74 117,42 środki własne 307 942,79 zł BP	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
6	Przebudowa drogi w Bystrzycy Górnej	Bystrzyca Górna	Dz. nr 253, 89/2, 250/3 - Wykonano podbudowę drogi, nawierzchnię z masy asfaltowej, ściek z kostki granitowej, pobocza	228 470,23 zł BP	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
7	Odbudowa mostu w Bystrzycy Dolnej	Bystrzyca Dolna	Odbudowa mostu w Bystrzycy Dolnej w ciągu drogi gminnej nr 120509D. Roboty przygotowawcze i zabezpieczające, wywóz namutu i wykonanie narzutu kamiennego w ilości 187,30 m ³ , zabezpieczenie konstrukcji stalowych, naprawa prześel żelbetonowych 346,31 m ² , naprawa podpór żelbetonowych 555,86 m ² . Odbudowa odcinka sieci wodociągowej PE o średnicy 110 mm w ilości 170,0 m	1 023 198 zł BP 167 855,16 zł środki własne	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
8	Odbudowa kanalizacji deszczowej przy drodze gminnej nr 2908D w Makowicach	Makowice	Wykonanie kanalizacji deszczowej rur PCV przy drodze gminnej o średnicy 600 mm wraz ze studnią rewizyjną z bloczków betonowych i dwoma przykanalikami z kratami ściekowymi.	88 400 zł	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
9	Przebudowa ul. Działkowej w Pszennie	Pszenna	Wykonanie drogi o pełnej konstrukcji wraz z krawężnikami i masą asfaltową od wjazdu z drogi krajowej 35 do pętli autobusowej.	440 347,00 zł	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
10	Mokrzyszów droga dojazdowa do gruntów rolnych w obszarze scalenia gruntów – śr. własne oraz z dot. sam. Woj.	Mokrzyszów	Wykonanie drogi o pełnej konstrukcji podatnej i półsztywnej z podbudową i warstwą jezdnią niezależnie od zastosowanego materiału - działki nr 1351, 1410, Obręb Mokrzyszów	1 170 000 FOGR 1 045 743,45 środki własne	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
11	Burkatów – droga dojazdowa do gruntów rolnych	Burkatów	Przebudowa drogi gminnej dz. nr 134 - 148 na odcinku ok. 630 m - Wykonano kanalizację deszczową z rur PCV wraz ze studniami rewizyjnymi i wpustami ulicznymi, podbudowę drogi, nawierzchnię z masy asfaltowej, krawężniki, pobocza. Sieć wodociągowa, długość ok. 609 m, wraz z armaturą i przyłączami do granic nieruchomości PE 40.	252 000 FOGR 1 188 447,82 Środki własne	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
12	Wymiana ustroju nośnego mostu nad rzeką Piławą w ciągu drogi gminnej w miejscowości Krzyżowa w ramach zadania „Modernizacja infrastruktury	Krzyżowa	Wymiana ustroju nośnego mostu nad rzeką Piławą w ciągu drogi gminnej w miejscowości Krzyżowa w ramach zadania. Wykonanie nowych przyczółków i zaszalowanie płyty mostu.	1 352 262,04 Polski Ład 85 600,08 wkład własny	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
	drogowej i edukacyjnej na terenie Gminy Świdnica" – w ramach Polskiego Ładu				
13	Przebudowa obiektu mostowego nad rzeką Bystrzycą ciągu drogi gminnej w miejscowości Burkatów w ramach zadania „Modernizacja infrastruktury drogowej i edukacyjnej na terenie Gminy Świdnica” – w ramach Polskiego Ładu	Burkatów	„Przebudowa obiektu mostowego w Burkatowie nad rzeką Bystrzycą w ciągu drogi gminnej nr 111807.” Wykonano nową płytę żelbetonową mostu, wyremontowano nawierzchnię drogi z żywicy epoksydowej, zamontowano bariery drogowe „Przebudowa drogi gminnej nr 111807 w Burkatowie. ” Wykonano nową konstrukcję jezdni o nawierzchni asfaltowej, krawężniki, chodniki, oznakowanie pionowe i poziome. Wybudowano nowy przepust skrzynkowy na potoku Młynówki.	1 800 000 Polski Ład 450692,28 Środki własne	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
14	Przebudowa dróg gminnych w Pankowie i Grodziszczu	Grodziszczce, Panków	Przebudowa dróg gminnych w Pankowie i Grodziszczu w ramach zadania „Modernizacja infrastruktury drogowej i edukacyjnej na terenie Gminy Świdnica” – w ramach Polskiego Ładu	773 969,3 Polski Ład 59 850,39 Wkład własny	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
15	Wykonanie projektów w gminie	Gmina Świdnica	Wykonanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej: <ul style="list-style-type: none"> • drogi gminnej dz. nr 459, 460 w Słotwinie, • dróg gminnych dz. nr 255, 257, 514, 261 w Grodziszczu, • drogi gminnej dz. nr 134, 148 w Burkatowie, • dróg gminnych dz. nr 1351, 1410 w Mokreszowie, • drogi gminnej 111805 D ul. kwiatowa w Pszennie, • przebudowa drogi gminnej w Bystrzycy Górnej dz. nr 262, • przebudowy drogi gminnej dz. nr 46, 62, 50/2 w Lubachowie. 	203 869	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica.

13. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

13.1. Sieć wodociągowa

Zaopatrzenie w wodę. Głównym źródłem zaopatrzenia w wodę na terenie gminy Świdnica są wody podziemne występujące w trzech piętrach: czwartorzędowym, trzeciorzędowym i krystalicznego podłoża. Piętro czwartorzędowe stanowi źródło zaopatrzenia w wodę w większości wsi obrębnie gminy Świdnica, jest również eksploatowane na szerszą skalę poza granicą gminy, w Jaworzynie Śląskiej. Wydajność tych ujęć dla pojedynczych studni wynosi od kilku do kilkunastu m³/h. Piętro trzeciorzędowe jest natomiast najważniejszym zbiornikiem wód podziemnych w obszarze przedgórskim. Wydajność pojedynczych otworów jest bardzo zróżnicowana i wynosi od kilku do 100 m³/h. Na terenie gminy wody tego poziomu ujmowane są w Pszennie (wydajność ujęć łącznie około 630 m³/h). Piętro krystalicznego podłoża obejmuje górskie obszary gminy. Eksploatowane są tu wody szczelinowe i warstwowe w formie pojedynczych studni o wydajności od kilku do kilkunastu m³/h. W obszarze gminy Świdnica 2025 roku z ujęć wód podziemnych zlokalizowanych w Miłochowie, Komorowie i Jagodniku, pobrano 674,20 tys. m³ wody. Na gminnej sieci wodociągowej znajduje się 18 lokalnych pompowni wody, 8 (K-II, K-III, K-IV, JAG-3, J-2, J-4, M1 i M2) studni i 3 stacje uzdatniania wody.

Sieć wodociągowa. Przeważająca część gminy Świdnica posiada nowoczesną przesyłową i rozdzielczą sieć wodociągową oraz studnie o wydajności gwarantującej pokrycie w całości rosnących potrzeb mieszkańców. W 2025 roku woda dostarczana była do gospodarstw domowych przez 247,15 km sieci wodociągowej ogółem, w tym 90,20 km sieci magistralnej i 156,95 km sieci rozdzielczej, na której znajdowało się 3 883 przyłączy wodociągowych.

TABELA 50. Sieć wodociągowa ogółem [2023-2025].

	2023	2024	2025
długość sieci ogółem	244,40	246,19	247,15
sieć magistralna	90,2	90,20	90,20
sieć rozdzielcza	154,20	155,99	156,95
przeciętna liczba awarii przypadająca na 1 km sieci wodociągowej [awaria/km]	0,73	0,81	0,70
przeciętny czas usuwania awarii wodociągowej [h]	2,99	3,21	3,38
straty sieci wodociągowej w stosunku do produkcji wody [%]	21,68	27,59	9,03

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

W 2025 roku woda dostarczana była do gospodarstw domowych przez 3 883 przyłączy, a od 2018 roku ich liczba zwiększyła się o 766 sztuk. O 2,16% wzrosła tym samym liczba osób korzystających z sieci wodociągowej – z 16 643 osób w 2018 roku do 17002 osób w 2025 roku.

TABELA 51. Sieć wodociągowa rozdzielcza (2018-2025).

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Zmiana 2024-2025
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	3117	3218	3360	3453	3584	3711	3806	3883	2,02% ↑
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [osoba]	16 643	16 716	16 807	16806	16846	17088	16976	17002	0,15 % ↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy Świdnica.

Gmina zaopatrywana jest w wodę poprzez **stacje uzdatniania** wody w Miłochowie, Komorowie oraz Jagodniku. Aktualnie jedna wieś zaopatrywana jest z ujęć miejskich, eksploatowanych przez Świdnickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. (ŚPWik) oraz jedna z wodociągu administrowanego przez Gminę Żarów. Podział gminy wg miejsc zaopatrzenia w wodę przedstawia się następująco:

- SUW Komorów miejscowości: Komorów, Słotwina, Witoszów Dolny, Witoszów Górny, Pogorzała, Modliszów, Mokrzyszów;
- SUW Miłochów miejscowości: Boleścín, Grodziszczce, Krzyżowa, Wieruszów, Lutomia Dolna, Lutomia Górna, Lutomia Mała, Stachowice, Stachowiczki;
- SUW Jagodnik miejscowości: Jagodnik, Miłochów, Krzczonów, Gogołów, Pszenno, Wilków, Niegoszów, Sulistawice, Zawiszów, Bystrzyca Dolna, Bystrzyca Górna, Burkatów, Lubachów, Opoczka, Makowice, Bojanice, Jakubów;
- wodociąg Żarów miejscowość: Panków.
- wodociąg ŚPWik w Świdnicy z ujęcia Pszenno miejscowość: Os. Nad Potokiem w Słotwinie oraz osiedle przy ul. Południowej w Witoszowie Dolnym.

Zużycie wody ogółem na potrzeby gospodarstw domowych w ciągu roku na terenie gminy Świdnica w **2025** roku wynosiło **495,7** dam³ i od 2019 roku zwiększyło się o **9,62%**. **Przeciętnie na mieszkańca przypadało więc 28,45 m³ wody, podobnie jak na terenach wiejskich w regionie i powiecie świdnickim. Natomiast, średnio 1 korzystający z wodociągu w gminie, czyli gospodarstwo domowe, zużywało 29,16 m³ wody rocznie.**

TABELA 52. Zużycie wody [2018-2025].

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam ³]	443,1	452,2	467,9	479,3	461,7	482,4	488,0	495,7
zużycie wody w gospodarstwach domowych na wsi na 1 mieszkańca [m ³]:								
na 1 korzystającego	33,6	27,1	27,8	28,5	27,4	28,2	28,75	29,16

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i ŚGPK Sp. z o.o.

13.2. Sieć kanalizacyjna i oczyszczalnie ścieków

Gmina obejmuje 35 wsi, z których skanalizowanych jest 14 – Grodziszcze, Krzyżowa, Jagodnik, Boleścin, Komorów, Słotwina, Witoszów Dolny, Witoszów Górny, Bystrzyca Dolna, Pszenno, Wilków, Mokreszów, Makowice (częściowo), Opoczka – mieszkańcy są w trakcie przyłączania się do nowo wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej. W kolejnych 17 miejscowościach – Gogołów, Modliszów, Panków, Stachowice, Wieruszów, Pogorzała, Sulistawice, Wiśniowa, Krzczonów, Miłochów, Niegoszów, Lutomia Dolna, Lutomia Górna, Mała Lutomia, Stachowiczki, Bojanice, Makowice od nr 1 do nr 24 wdrożono gminny program dofinansowania do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. Długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej bez przykanalików to 91,59km, połączeń do sieci kanalizacji sanitarnej budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania jest 1642 sztuk, a na sieci kanalizacyjnej znajdują się 36 przepompowni ścieków.

Długość **sieci kanalizacyjnej** na obszarze gminy w 2025 roku wynosiła 91,59km

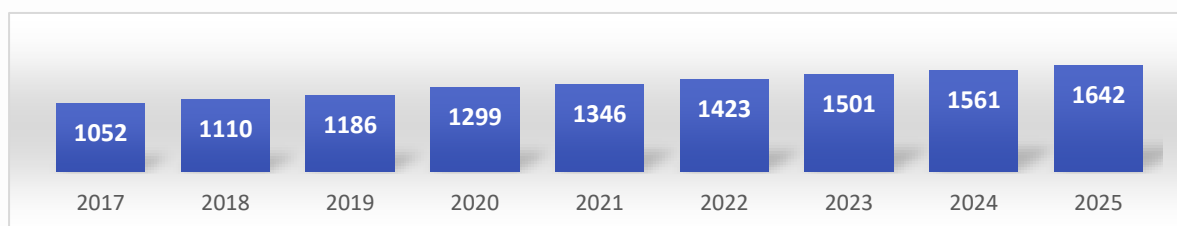
TABELA 53. Sieć kanalizacyjna [2018-2025].

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	77,6	85,4	84,9	85,54	86,90	89,70	90,38	91,59
cena brutto za 1 m3 odebranych ścieków [zł/m3]	7,99	8,77	9,27	9,27	10,47	12,44	13,41	15,11
liczba awarii przypadająca na 1 km sieci kanalizacyjnej [awaria/km]	2,83	2,56	3,79	2,64	2,60	2,43	2,69	2,75
przeciętny czas usuwania awarii kanalizacyjnej [h]	1,82	1,93	1,79	1,67	1,88	2,30	2,20	2,09

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy Świdnica.

Wzrosła również liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – z 1561 w 2024 roku do 1642 w 2025 roku.

WYKRES 18. Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.] [2017-2025]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ŚGPK Sp. z o.o.

TABELA 54. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej [2017-2025].

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	1 052	1 110	1 186	1 299	1 346	1 423	1 501	1 561	1 642

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Od 2012 roku gmina Świdnica realizuje Program dofinansowania do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków lub szczelnych zbiorników bezodpływowych w miejscowościach, w których budowa zbiorczej kanalizacji sanitarnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona. Wysokość dofinansowania do budowy jednego przedsięwzięcia wynosiła maksymalnie: 12 000,00 zł – w przypadku budowy przydomowej oczyszczalni ścieków, 10 000,00 zł – w przypadku budowy szczelnego zbiornika bezodpływowego.

TABELA 55. Wykaz miejscowości objętych programem dofinansowania do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków [2012-2025].

Lp	Miejscowość	Ilość oczyszczalni	Kwota udzielonej dotacji
1	Gogotów	52	646 693,97 zł
2	Modliszów	22	190 615,70 zł
3	Panków	38	404 922,48 zł
4	Stachowice	19	199 500,00 zł
5	Wieruszów	19	227 999,40 zł
6	Pogorzata	31	391 869,20 zł
7	Sulistawice	20	262 673,42 zł
8	Wiśniowa	21	245 424,10 zł
9	Krzczonów	34	407 994,60 zł
10	Miłochów	16	213 756,70 zł
11	Niegoszów	9	154 000,00 zł
12	Makowice	5	58 890,00 zł
13	Jagodnik	1	12 000,00 zł
14	Łutomia Dolna	5	60 000,00 zł
15	Łutomia Górna	10	120 000,00 zł
16	Stachowiczki	2	17 392,45 zł
SUMA		304	3 614 272,02 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica.

13.3. Sieć energetyczna i oświetlenia

Głównym węzłem energetycznym zlokalizowanym na terenie gminy, w pobliżu granicy z miastem Świebodzice jest stacja 400/220/110/40/20 kV zasilana magistralnymi liniami napowietrznymi: linią dwutorową o napięciu 220 kV w relacji Świebodzice – Ząbkowice Śląskie oraz linią 220 kV w relacji Świebodzice – Klecina koło Wrocławia. Obszar gminy zasilany jest bezpośrednio liniami 110 kV poprzez rozdzielnie elektroenergetyczne 110 kV zlokalizowane na terenie miasta Świdnica (Osiedle Młodych). Energia systemem sieci napowietrznych średniego napięcia i poprzez stacje transformatorowe dostarczana jest do mieszkańców na terenie gminy. Układ pracy sieci elektroenergetycznej jest skonfigurowany w sposób umożliwiający zasilanie odbiorców z innych obiektów pracujących w układzie w przypadku uszkodzenia linii lub stacji elektroenergetycznych. Dodatkowo sieci napowietrzne podlegają sukcesywnej modernizacji, a stan techniczny sieci będącej własnością TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Wałbrzychu oceniany jest jako dobry.

13.4. Sieć gazowa

Przez obszar gminy przebiega gazociąg wysokoprężny (DN 300: 1,6 MPa) relacji Lubiechów (Wałbrzych) – Dzierżoniów. Z gazociągu tego za pomocą stacji redukcyjno-pomiarowych w gaz zaopatrywane są takie miejscowości jak: Burkatów, Bystrzyca Dolna, Komorów, Mokrzeszów, Pszenno i Słotwina. W 2024 roku łączna długość **sieci gazowej** na obszarze gminy, bez czynnych przyłączy, wynosiła 66,55 km. Na koniec grudnia 2024 r. liczba odbiorców gazu wynosiła 1488. Informacje za rok 2025 będą dostępne w zasobach Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego od lipca 2026 r.

SIEĆ GAZOWA:

66,55 km długości ogółem

1 106 przyłącza do budynków
mieszkalnych
i niemieszkalnych

23,0 % korzystający z sieci gazowej
w ogólnej ludności

TABELA 56. Sieć gazowa [2019-2024]

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Zmiana 2023-2024
długość czynnej sieci ogółem [m]	63 335	63 819	64 879	65 614	66 524	66 559	↑ 35
czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych) [szt.]	783	852	945	1007	1081	1106	↑ 25
ludność korzystająca z sieci gazowej [szt.]	2 763	3141	3507	3766	4094	4166	↑ 328
korzystający z sieci gazowej w ogólnej ludności [%]	16,0	17,9	19,7	21,1	22,7	23	↑ 0,3
odbiorcy gazu [gosp. domowe]	924	1072	1205	1320	1453	1488	↑ 35
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem [gosp. domowe]	710	785	920	994	1062	1092	↑ 30

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zaznaczyć należy, że poziom zużycia gazu na terenie gminy Świdnica, podobnie jak w całym kraju, ulega wahaniom, zwłaszcza wśród gospodarstw domowych, co związane jest z występującymi warunkami pogodowymi, głównie w sezonie grzewczym, czy też zmieniającymi się cenami gazu, na który ma wpływ konflikty wojenne na świecie m.in. na Ukrainie i dywersyfikacja dostaw tego surowca z innych kierunków niż Europa Wschodnia.

13.5. Sieć ciepłownicza

Gmina nie posiada centralnego zaopatrzenia w ciepło. Zabudowa obsługiwana jest przez lokalne systemy ciepłownicze, do których należą kotłownie i indywidualne źródła ciepła. Indywidualne budownictwo mieszkaniowe i usługowe korzysta z ogrzewania piecowego i centralnego ogrzewania z kotłowni lokalnych lub ogrzewania etażowego. Natomiast placówki użyteczności publicznej, takie jak szkoły w Grodziszczu, Pszenno oraz świetlica w Witoszowie Dolnym korzystają z pomp ciepła.

13.6. Odnawialne źródła energii

W ostatnich latach wzrasta zainteresowanie wykorzystaniem **odnawialnych źródeł energii** (OZE), które oprócz korzyści ekologicznych związanych z ograniczeniem emisji gazów, niosą ze sobą korzyści gospodarcze, zapewniają one bowiem bezpieczeństwo energetyczne oraz dywersyfikują źródła produkcji energii. Obecnie wykorzystanie OZE na pokrycie potrzeb grzewczych na terenie gminy Świdnica ma niewielki udział i są one stosowane jedynie jako źródło uzupełniające dla pokrycia części zapotrzebowania na przygotowanie ciepłej wody użytkowej w niektórych obiektach przemysłowych, usługowych oraz w indywidualnej zabudowie mieszkaniowej.

18.04.2025 r. odbyło się Zebranie Założycielskie Spółdzielni Energetycznej Gminy Świdnica. Członkowie założyciele: Gmina Świdnica, Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Świdnicy, Świdnickie Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. Funkcjonowanie spółdzielni energetycznej jest jednym z kroków, który może podjąć Gmina Świdnica w kierunku zwiększania swojego bezpieczeństwa energetycznego przy jednoczesnym wspieraniu i rozwijaniu działań służących budowaniu niezależności energetycznej gminy. Spółdzielnia między innymi będzie produkować energię na potrzeby członków spółdzielni. Dzięki korzystnym systemom rozliczeniowym i zniesieniu wielu opłat zmniejszy się wartość rachunków za prąd. W odniesieniu do ilości energii wytworzonej we wszystkich instalacjach odnawialnych źródeł energii spółdzielni energetycznej, a następnie zużytej przez wszystkich odbiorców energii spółdzielni energetycznej, w tym ilości energii rozliczonej nie nalicza się i nie pobiera opłaty:

- OZE, o której mowa w art. 95. ust. 1 ustawy o Odnawialnych Źródłach Energii
- mocowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy,
- kogeneracyjnej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji.

Spółdzielnia energetyczna będzie mogła pozyskać środki na dalszą rozbudowę instalacji odnawialnych źródeł energii w celu zapewniania tzw. samowystarczalności energetycznej, a także na strategię lokalnego rozwoju rynku energii, analizy prawne, analizy lokalnego popytu i podaży energii, studia wykonalności, dokumentacja techniczna, projekty budowlane w tym programy funkcjonalno- użytkowe, analizy docelowego montażu finansowego inwestycji, zatrudnienie dedykowanego personelu merytorycznego do zapewnienia trwałości i obsługi budowanej społeczności energetycznej. Środki będzie można pozyskać m.in. z Krajowego Planu Odbudowy."

13.7. Gospodarka odpadami

W 2025 roku z obszaru gminy zebrano 8,097 tys. ton **odpadów komunalnych**. Masa zebranych **zmieszanych odpadów komunalnych** na terenie gminy Świdnica, wynosząca 4,52 tys. ton, czyli 263 kg na 1 mieszkańca. Natomiast 3,577 tys. ton odpadów zostało zebranych selektywnie.

GOSPODARKA ODPADAMI:

8,097 tys. ton zebranych odpadów komunalnych

4,52 tys. ton zmieszanych odpadów komunalnych

3,577 tys. ton odpadów zebranych selektywnie

TABELA 57. Zmieszane odpady komunalne [2018-2025].

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
odpady ogółem [t]	4 650,00	4 660,00	4580,00	4330,8	4 639,46	4 745,36	4 673,10	4 524,34
odpady ogółem na 1 mieszkańca [kg]	277,4	276,3	270,1	282,2	305,7	278,30	272	263

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy Świdnica.

Zbiórkę odpadów komunalnych na terenie gminy objętych jest 100% mieszkańców oraz podmiotów gospodarczych. Od 2020 roku zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wszyscy mieszkańcy zobowiązani są do segregacji odpadów. Do 2025 roku deklarację złożyło 6309 właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych.

PSZOK. W celu realizacji zadań własnych gminy z zakresu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy mieszkańcy mogą korzystać z Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), znajdującego się w Świdnicy, na terenie Zakładu Oczyszczania Miasta Sp. z o.o. (ZOM Sp. z o.o.). Do PSZOK, we własnym zakresie w ramach opłaty mieszkańcy mogą dostarczyć (250 kg/miesiąc) odpadów takich frakcji jak: odpady ulegające biodegradacji w tym odpady zielone, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory, odpady budowlane i rozbiórkowe, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, przeterminowane leki, chemikalia powstające w gospodarstwach domowych, odpady opakowaniowe zawierające następujące frakcje: papier, tekturę, szkło oraz tworzywa sztuczne oraz odzież i tekstylia. Odpady zielone, pochodzące z pielęgnacji terenów zielonych, ogrodów, cmentarzy, mieszkańcy mogli również bezpłatnie oddać do PSZOK-u.

Łączne koszty poniesione przez gminę na zebranie i zagospodarowanie odpadów w 2025 roku to 9 081 186,59 zł. Koszt odbioru i zagospodarowania odpadów zmieszanych stanowi ponad 52,75% kosztów wywozu odpadów, natomiast koszty odbioru i zagospodarowania odpadów zbieranych selektywnie stanowią 47,2% kosztów ogółem. Ponadto w 2025 roku w okresie od sierpnia do grudnia, została przeprowadzona zbiórka odpadów wielkogabarytowych "u źródła" w trakcie której zebrano 251,98 ton, koszt zbiórki: 411 473,26 zł. W miesiącu październiku przeprowadzono również zbiórkę tekstyliów, również „u źródła” i na tę akcję przeznaczono 85 155,84 zł i odebrano 24,36 tony.

TABELA 58. Wydatki związane z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych [2019-2025].

Koszty[zł]:	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
odbieranie i zagospodarowanie odpadów zmieszanych	2 359 471,46	3 397 770,00	3 601 493,28	4 059 631,66	4 253 740,70	4 188 491,75	4 790 528,14
odbieranie i zagospodarowanie odpadów segregowanych	487 691,06	1 229 122,72zł	2 560 554,07	2 837 713,18	3 179 909,23	3 640 177,80	4 290 658,45
w tym odbieranie i zagospodarowanie odpadów w PSZOK-u	75 168	102 384,0	129 600,00	136 080,00	142 560,00	142 560,00	187 920,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Świdnica za rok 2019-2025 oraz danych Urzędu Gminy Świdnica.

TABELA 59. Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (dział 900) [2019-2025].

Wydatki [zł]:	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
ogółem	7 999 553,98	8 130 052,53	15 769 660,51	13 925 000,15	17 830 543,77	16 378 769,46	14 883 767,83
wydatki bieżące ogółem	5 118 188,60	7 001 323,79 zł,	13 497 183,36	12 568 180,47	16 717 669,01	16 049 804,17	14 079 516,69
wydatki majątkowe ogółem	2 881 365,38	1 128 728,74	2 272 477,15	1 356 819,68	1 112 874,76	328 965,29	804 251,14
oczyszczanie miast i wsi	476 386,84	612 432,22	640 978,09	624 537,79	1 910 354,48	1 766 425,73	1 307 523,82
utrzymanie zieleni	147 639,59	199 557,86	280 706,14	221 792,61	332 960,94	370 960,36	79 802,47
oświetlenie ulic, placów i dróg	1 074 320,80	1 188 116,02	1 352 343,84	992 934,12	1 773 411,08	1 586 841,91	1 528 555,39
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	2 190 723,17	611 656,63	1 214 412,55	1 579 557,62	162 880,69	549 919,28	586 716,33
gospodarka ściekowa i ochrona wód	366 746,02	302 535,49	109 310,46	98 938,76	168 700,43	49 945,37	141 111,20
gospodarka odpadami	3 336 676,33	4 961 023,54	6 964 962,89	6 327 379,91	7 704 239,40	7 931 033,30	8 439 515,02

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica.

13.8. Łączność

Dostęp do telefonii stacjonarnej oraz komórkowej na terenie gminy oceniany jest jako dobry. Każda miejscowość posiada możliwość korzystania z internetu stacjonarnego, mobilnego oraz radiowego. Głównym węzłem łączności przewodowej oraz bezprzewodowej jest miasto Świdnica. Wzdłuż głównych dróg krajowych i wojewódzkich przebiegają linie telekomunikacyjne kablowe i światłowodowe. W 2025 r. na terenie gminy trwały prace związane z budową sieci światłowodowej – Światłowód od Turona w ramach Krajowego Planu Odbudowy.

13.9. Dokumenty

Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
Program Ochrony Środowiska	Uchwała nr XIII/90/2015 z dnia 10 września 2015 r.
Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Świdnica	Uchwała na LXXIII/686/2022 Rady Gminy Świdnica z dnia 29 grudnia 2022 r.
Program przydomowych oczyszczalni ścieków lub szczelnych zbiorników bezodpływowych na ścieki bytowo-gospodarcze	Uchwała nr LXI/ 601/2022 Rady Gminy Świdnica z dnia 31 maja 2022 r.

13.10. Inwestycje i działania 2025

W zakresie infrastruktury technicznej w gminie w 2025 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania:

TABELA 60. Najważniejsze inwestycje w zakresie infrastruktury technicznej zrealizowane w 2025 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1	Modernizacja oświetlenia w gminie	Gmina Świdnica	51 019,60	Strategia Rozwoju Gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
2	Regulacja rowu melioracyjnego w miejscowości Burkatów	Burkatów	175 820,45	Strategia Rozwoju Gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
3	Budowa i rozbudowa sieci wodociągowych na terenie gminy	Bystrzyca Góra, Makowice, Burkatów	233 999,50	Strategia Rozwoju Gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
4	Wykonanie projektów kanalizacji sanitarnej	Stółwina, Psenno	109 562,25	Strategia Rozwoju Gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
5	Wydatki na zakup i objęcie akcji i udziałów - objęcie udziałów w ŚGPK Sp. z o.o.	Gmina Świdnica	1 100 000	Strategia Rozwoju Gminy Świdnica na lata 2020 – 2027

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica.

14. PLANOWANIE PRZESTRZENNE

14.1. Planowanie miejscowe

Na obszarze gminy Świdnica obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świdnica przyjęte uchwałą nr LXXX/790/2023 Rady Gminy Świdnica z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świdnica. W 2025 roku przyjęto 13 planów miejscowych oraz przystąpiono do 2 zmian prawa miejscowego dla kolejnych terenów. Rada Gminy Świdnica przyjęła Uchwałę Nr IV/18/2024 z dnia 25 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Świdnica. Planami objęto 19 686 ha zatem 94,72 % gminy. Przystąpienie do sporządzenia planu ogólnego gminy wynikało z nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, której zasadnicze regulacje weszły w życie 24 września 2023 r.

TABELA 61. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego [2019-2025].

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
plany zagospodarowania przestrzennego ogółem [szt.]	149	150	166	179	201	215	228
powierzchnia gminy objęta obowiązującymi planami ogółem [ha]	18 071	18 071	19 686	19 686	19 686	19 686	19 686
udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem [%]	-	-	-	-	-	-	
projekty planów ogółem [szt.]	7	29	20	27	47	33	24
odsetek projektów planów, których sporządzanie trwa dłużej niż 3 lata [%]	42,9	13,8	20	14,8	10,6	15,15	8,33
powierzchnia objęta projektami planów ogółem [ha]	153	231	229	202	498,1	436,1	387,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

14.2. Dokumenty

Nazwa dokumentu

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świdnica

Uchwała przyjmująca

Uchwała nr LXXX/790/2023 Rady Gminy Świdnica z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świdnica

TABELA 62. Wykaz obowiązujących MPZP na terenie gminy [2025].

Lp.	Nazwa lub lokalizacja MPZP	Uchwała przyjmująca	Powierzchnia MPZP [ha]
1.	Witoszów Dolny (poligon)	XXXII/274/97 z dn. 23.04.1997	6 0,00
2.	Lutomia Górna dz. nr 436/6, 435/12	XLIX/367/97 z dn. 22.12.1997	0,78
3.	Lutomia Górna dz. nr 435/8,435/9	XLIX/368/97 z dn. 22.12.1997	0,68
4.	Bojanice dz. nr 49/2	XLIX/370/97 z dn. 22.12.1997	0,43
5.	Grodziszczce dz. nr 208/1	XLIX/377/97 z dn. 22.12.1997	0,12
6.	Grodziszczce dz. nr 324	XLIX/379/97 z dn. 22.12.1997	0,25
7.	Grodziszczce dz. nr 511/2	XLIX/383/97 z dn. 22.12.1997	0,31
8.	Grodziszczce i Krzczonów (teren górniczy)	IV/27/98 z dn. 17.12.1998	19,6
9.	Krzzonów dz. nr 58/8	XXVIII/254/2000 z dn. 15.06.2000	0,81
10.	Mokrzyszów dz. nr 726/2, 725/3	XXXV/329/2000 z dn. 21.12.2000	0,30
11.	Lutomia Dolna dz. nr 477/2	XXXII/377/2001 z dn. 28.05.2001	0,48
12.	Lutomia Dolna (Stachowiczki) dz. nr 699/3 (cz), 687/1, 588, 696, 698, 688, 697	LVII/529/2002 z dn. 06.06.2002	1,80
13.	Witoszów Dolny (poligon) dz. nr 720	VII/74/2003 z dn. 29.04.2003	25,37
14.	Krzzonów dz. nr 152	VII/75/2003 z dn. 29.04.2003	3,87
15.	Mokrzyszów dz. nr 437/3, 437/9, 437/10, 437/11	XXV/330 z dn. 5.08.2004	0,49
16.	Mokrzyszów 532/2, 537/2	XXXVII/434/2005 z dn. 25.05.2005	1,30
17.	Obręb Boleścín	XLVII/478/2005 z dn. 29.12.2005	440,00
18.	Obręb Burkatów	XLVII/479/2005 z dn. 29.12.2005	365,82
19.	Obręb Bystrzyca Dolna	XLVII/480/2005 z dn. 29.12.2005	386,73
20.	Obręb Bystrzyca Górna	XLVII/481/2005 z dn. 29.12.2005	929,42
21.	Obręb Lubachów	XLVII/482/2005 z dn. 29.12.2005	637,41
22.	Obręb Makowice	XLVII/483/2005 z dn. 29.12.2005	442,08
23.	Obręb Miłochów	XLVII/484/2005 z dn. 29.12.2005	386,49
24.	Obręb Modliszów	XLVII/485/2005 z dn. 29.12.2005	1262,23
25.	Obręb Opoczka	XLVII/486/2005 z dn. 29.12.2005	202,37
26.	Obręb Pogorzała	XLVII/487/2005 z dn. 29.12.2005	679,65
27.	Obręb Witoszów Dolny	XLVII/488/2005 z dn. 29.12.2005	1584,00
28.	Obręb Witoszów Górny	XLVII/489/2005 z dn. 29.12.2005	582,84
29.	Obejście Miasta Świdnicy	LIII/518/06 z dn. 30.03.2006	1195,50
30.	Obręb Wilków oraz część wsi Pszenno	LIII/519/06 z dn. 30.03.2006	1342,90
31.	Słotwina dz. nr 98/4	XII/66/2007 z dn. 31.05.2007	0,25
31.	Bystrzyca Górna dz. nr 68/18-21	XXV/214/2008 z dn. 10.04.2008	0,63
32.	Bystrzyca Górna dz. nr 227, 293, 222, 223/1-6, 225, 221, 224	XXXII/265/08 z dn. 5.08.2008	9,55
33.	Pszenno rejon ulic Dalekiej i Akacyjowej dz. nr 170/2, 601/3, 601/5, 423/1	XXXIII/272/2008 z dn. 11.09.2008	9,04
34.	Boleścín dz. nr 60/4, 61	XLVI/393/2009 z dn. 28.05.2009	1,21
35.	Burkatów dz. nr 194/2	XLVI/394/2009 z dn. 28.05.2009	0,20
36.	Burkatów dz. nr 379/1, 379/2, 391/2	XLVI/395/2009 z dn. 28.05.2009	0,97
37.	Bystrzyca Górna dz. nr 189	XLVI/396/2009 z dn. 28.05.2009	0,40
38.	Modliszów dz. nr 330, 335	XLVI/397/2009 z dn. 28.05.2009	1,90
39.	Pogorzała dz. nr 14/4, 16/5	XLVI/398/2009 z dn. 28.05.2009	0,60
40.	Słotwina dz. nr 51	XLVI/399/2009 z dn. 28.05.2009	4,00
41.	Witoszów Dolny dz. nr 772,620, 448/17, 448/18, 785, 776/10, 777	XLVI/400/2009 28.05.2009	3,80
42.	Witoszów Górny dz. nr 73, 25/2, 27/1, 27/2, 71/2, 68/3, 240, 241	XLVI/401/2009 z dn. 28.05.2009	2,06
43.	Obręb Niegoszów	LXII/511/2010 z dn. 29.03.2010	

TABELA 62. Wykaz obowiązujących MPZP na terenie gminy [2025].

Lp.	Nazwa lub lokalizacja MPZP	Uchwała przyjmująca	Powierzchnia MPZP [ha]
44.	Obręb Panków	LXII/512/2010 z dn. 29.03.2010	
45.	Obręb Sulistawice	LXIV/522/2010 z dn. 21.04.2010	210
46.	Obręb Wiśniowa	LXIV/523/2010 z dn. 21.04.2010	156
47.	Wilków dz. nr 18/1	LXIV/525/2010 z dn. 21.04.2010	0,39
48.	Jagodnik dz. nr 96/13, 96/38, 96/39, 96/40	LXXV/619/2010 z dn. 10.11.2010	2,63
49.	Opczka dz. nr 82/7	LXXV/618/2010 z dn. 10.11.2010	1,53
50.	Pszemno część dz. nr 65	LXXV/616/2010 z dn. 10.11.2010	3,30
51.	Obręb Grodziszczce – w części przeznaczonej do zalesienia bądź wprowadzenia zakazu zabudowy	XXX/194/2012 z dn. 31.07.2012	807,91
52.	Lubachów – zm. jednostkowe dz. nr 111/4,5,6 i 57/8	XXX/196/2012 z dn. 31.07.2012	2,42
53.	Miłochów – zm. jednostkowe dz. nr 82, 83, 55, 56, 48, 49, 50, 51, 52, 179/3, 61/1	XXX/197/2012 z dn. 31.07.2012	4,33
54.	Opczka – zm. jednostkowe dz. nr 99	XXX/199/2012 z dn. 31.07.2012	0,43
55.	Pogorzała – zm. jednostkowe dz. nr 141/1, 141/3, 72, 18/1, 32/1, 32/3, 19/1, 19/3, 19/4, 112, 107/6 i 107/7	XXX/200/2012 z dn. 31.07.2012	10,80
56.	Pszemno – zm. jednostkowe	XXX/201/2012 z dn. 31.07.2012	4,57
57.	Słotwina – zm. jednostkowe	XXX/202/2012 z dn. 31.07.2012	2,96
58.	Wilków – zm. jednostkowe	XXX/203/2012 z dn. 31.07.2012	2,91
59.	Witoszów Górny – zm. jednostkowe	XXX/204/2012 z dn. 31.07.2012	21,00
60.	Boleściny – zm. jednostkowe	XXXI/212/2012 z dn. 7.09.2012	17,74
61.	Makowice – zm. jednostkowe (Jaworski) dz. nr 83, 84, 85	XXXI/214/2012 z dn. 7.09.2012	2,95
62.	Makowice, Witoszów Dolny, Witoszów Górny – zm. jednostkowe (Libra)	XXXI/215/2012 z dn. 7.09.2012	
63.	Bystrzyca Górna – zm. jednostkowa okolice dz. nr 217/16	XXXIV/234/2012 z dn. 05.11.2012	1,34
64.	Opczka cz.dz. nr 1	XXXIV/235/2012 z dn. 5.11.2012	0,43
65.	Witoszów Dolny – zm. jednostkowe	XXXIV/236/2012 z dn. 05.11.2012	17,55
66.	Jagodnik - zm. jednostkowe	XXXIV/237/2012 z dn. 05.11.2012	6,44
67.	Burkatów – jednostkowe (Jaworski)	XLII/303/2013 z dn. 21.03.2013	9,84
68.	Bystrzyca Dolna – jednostkowe (Jaworski)	XLII/304/2013 z dn. 21.03.2013	12,54
69.	Bystrzyca Górna – jednostkowe (Jaworski)	XLII/305/2013 z dn. 21.03.2013	10,05
70.	Modliszów – jednostkowe (Jaworski)	XLII/306/2013 z dn. 21.03.2013	15,12
71.	Pszemno dz. nr 65/..., 64, 63, 62, 61	XLV/337/2013 z dn. 29.05.2013	15,58
72.	Bystrzyca Górna (Pankiewicz, Libra)	XLVI/346/2013 z dn. 28.06.2013	1,57
73.	Bystrzyca Górna (Pankiewicz, Libra)	XLVI/347/2013 z dn. 28.06.2013	0,43
74.	Bystrzyca Dolna (U-spółka wodociągowa)	XLIX/364/2013 z dn. 23.09.2013	0,60
75.	Burkatów (wiata na boisku)	L/372/2013 z dn. 10.10.2013	1,10
76.	Bystrzyca Górna (szkoła)	L/373/2013 z dn. 10.10.2013	0,82
77.	Panków	L/374/2013 z dn. 10.10.2013	0,34
78.	Witoszów Dolny (była farma lisów)	L/375/2013 z dn. 10.10.2013	3,50
79.	Obręb Lutomia Dolna	LIV/463/2014 z dn. 27.02.2014	
80.	Obręb Krzyżowa	LVIII/503/2014 z dn. 26.06.2014	444,67
81.	Obręb Wieruszów	LVIII/504/2014 z dn. 26.06.2014	193,09
82.	Obręb Bojanice	LIX/511/2014 z dn. 11.07.2014	1130,0

TABELA 62. Wykaz obowiązujących MPZP na terenie gminy [2025].

Lp.	Nazwa lub lokalizacja MPZP	Uchwała przyjmująca	Powierzchnia MPZP [ha]
83.	Obręb Mokrzyszów	LIX/512/2014 z dn. 11.07.2014	1707,70
84.	Obręb Komorów	LXI/519/2014 z dn. 27.08.2014	554,56
85.	Pszemno ANR	LXI/520/2014 z dn. 27.08.2014	1,43
86.	Wiśniowa ANR	LXI/521/2014 z dn. 27.08.2014	1,40
87.	Obręb Gogołów	LXIII/563/2014 z dn. 24.10.2014	576,69
88.	Obręb Krzczonów	LXIII/564/2014 z dn. 24.10.2014	330,41
89.	Pn. cz. Mokrzyszów	LXIII/565/2014 z dn. 24.10.2014	4,80
90.	Obręb Lutomia Górna	V/25/2015 z dn. 19.01.2015	
91.	Obręb Grodziszcz – centrum wsi	V/24/2015 z dn. 19.01.2015	
92.	Witoszów Dolny – basen	VII/32/2015 z dn. 26.02.2015	1,04
93.	Zawiszów PUO	XI/66/2015 z dn. 18.06.2015	32,0
94.	Bystrzyca Dolna (P/U – Rośkowicz) MŚ	XII/82/2015 z dn. 27.07.2015	1,94
95.	Bystrzyca Górna (zmiana linii zabudowy na Osiedlu Sowim) MŚ	XII/83/2015 z dn. 27.07.2015	0,67
96.	Lubachów (rozszerzenie usług) MŚ	XII/84/2015 z dn. 27.07.2015	1,50
97.	Pszemno (DOM Jelenia Góra)	XVI/119/2015 z dn. 29.10.2015	2,50
98.	Wilków (DOM Jelenia Góra)	XVI/120/2015 z dn. 29.10.2015	0,15
99.	Witoszów Górny (DOM Jelenia Góra)	XVI/121/2015 z dn. 29.10.2015	0,23
100.	Bystrzyca Dolna (MŚ)	XVII/145/2015 z dn. 26.11.2015	2,71
101.	Opczka (MŚ)	XVII/146/2015 z dn. 26.11.2015	0,91
102.	Mitochów (MŚ)	XVII/147/2015 z dn. 26.11.2015	0,50
103.	Krzzonów (Libra) - RM	XXVIII/219/2016 z dn. 02.06.2016	1,14
104.	Makowice (MŚ)	XXVIII/220/2016 z dn. 02.06.2016	3,55
105.	Słotwina (DOM Jelenia Góra)	XXIX/239/2016 z dn. 30.06.2016	7,33
106.	Pogorzata (DOM Jelenia Góra)	XXIX/240/2016 z dn. 30.06.2016	2,47
107.	Boleścín (DOM Jelenia Góra)	XXIX/241/2016 z dn. 30.06.2016	1,12
108.	Obszarów położonych we wsi Jagodnik (MŚ)	XXX/251/2016 z dn. 25.08.2016	7,97
109.	Obszarów położonych we wsi Bystrzyca Górna (MŚ)	XXX/250/2016 z dn. 25.08.2016	2,07
110.	Wsi Witoszów Dolny (FJ)	XXX/249/2016 z dn. 25.08.2016	8,79
111.	Dla obszaru zawartego w granicach pasa drogowego drogi Lutomia Dolna – Wieruszów (MŚ)	XXXI/259/2016 z dn. 07.09.2016	3,88
112.	Obszaru położonego we wsi Bystrzyca Dolna	XLII/359/2017 z dn. 11.05.2017	0,35
113.	Obszaru położonego we wsi Grodziszcz	XLII/360/2017 z dn. 11.05.2017	0,37
114.	Obszarów położonych we wsi Komorów	XLII/361/2017 z dn. 11.05.2017	0,66
115.	Obszarów położonych we wsi Lutomia Górna	XLII/363/2017 z dn. 11.05.2017	1,33
116.	Obszaru położonego we wsi Makowice	XLII/364/2017 z dn. 11.05.2017	0,78
117.	Obszaru położonego we wsi Panków	XLII/365/2017 z dn. 11.05.2017	5,08
118.	Obszaru położonego we wsi Pszemno	XLII/366/2017 z dn. 11.05.2017	1,00
119.	Obszarów położonych we wsi Wiśniowa	XLII/367/2017 z dn. 11.05.2017	1,30
120.	Obszarów położonych we wsi Witoszów Dolny	XLII/368/2017 z dn. 11.05.2017	7,45
121.	Obszaru położonego we wsi Krzczonów	XLII/362/2017 z dn. 11.05.2017	0,59
122.	Obszarów położonych we wsi Lubachów	XLVI/421/2017 z dn. 07.09.2017	2,20
123.	Obszaru położonego we wsi Mitochów	XLVI/422/2017 z dn. 07.09.2017	1,64
124.	Obszaru położonego we wsi Zawiszów	XLVI/423/2017 z dn. 07.09.2017	151,8

TABELA 62. Wykaz obowiązujących MPZP na terenie gminy [2025].

Lp.	Nazwa lub lokalizacja MPZP	Uchwała przyjmująca	Powierzchnia MPZP [ha]
125.	Obszaru położonego we wsi Opoczka	LII/475/2017 z dn. 28.12.2017	4,65
126.	Obszarów położonych we wsi Bojanice	LII/476/2017 z dn. 28.12.2017	0,92
127.	Dla obszaru położonego we wsi Makowice	LIV/490/2018 z dn. 25.01.2018	4,60
128.	Dla obszaru położonego we wsi Niegoszów	LIV/491/2018 z dn. 25.01.2018	2,46
129.	Dla obszaru zawartego w granicach pasa drogowego we wsi Wiśniowa	LIV/489/2018 z dn. 25.01.2018	0,63
130.	Obszar we wsi Bojanice	II/15/2018 z dn. 29.11.2018	0,87
131.	Obszar we wsi Bystrzyca Dolna	II/16/2018 z dn. 29.11.2018	0,20
132.	Obszar we wsi Jagodnik	II/17/2018 z dn. 29.11.2018	0,64
133.	Obszar we wsi Zawiszów	II/19/2018 z dn. 29.11.2018	0,58
134.	Obszar we wsi Lutomia Górna	II/18/2018 z dn. 29.11.2018	1,26
135.	Obszar we wsi Pogorzata	II/27/2018 z dn. 28.12.2018	2,15
136.	Obszary we wsi Stotwina	V/47/2019 z dn. 28.02.2019 r.	8,9817
137.	Obszary we wsi Panków	V/48/2019 z dn. 28.02.2019 r.	0,5485
138.	Obszary we wsi Stotwina	VII/75/2019 z dn. 30.04.2019 r.	6,10
139.	Obszary we wsi Gogołów	VII/75/2019 z dn. 30.04.2019 r.	7,4831
140.	Obszary we wsi Boleścín	XII/123/2019 z dn. 29.08.2019 r.	10,0549
141.	Obszary we wsi Burkatów	XII/124/2019 z dn. 29.08.2019 r.	10,0549
142.	Obszary we wsi Witoszów Dolny	XII/125/2019 z dn. 29.08.2019 r.	7,6468
143.	Obszary we wsi Stotwina	XII/126/2019 z dn. 29.08.2019 r.	1,3655
144.	Obszar we wsi Makowice	XII/127/2019 z dn. 29.08.2019 r.	0,9950
145.	Obszar we wsi Grodziszczce	XII/128/2019 z dn. 29.08.2019 r.	1,3266
146.	Obszary we wsi Wiśniowa	XII/129/2019 z dn. 29.08.2019 r.	1,7884
147.	Obszary we wsi Lutomia Dolna	XII/130/2019 z dn. 29.08.2019 r.	1,7884
148.	Obszary w Makowicach i Opoczce (m.in. boisko)	XVII/191/2019 z dn. 19.12.2019 r.	6,7747
149.	Obszar w Modliszowie	XVII/192/2019 z dn. 19.12.2019 r.	0,2198
150.	Obszar w Mokreszowie (teren przy szkole)	XVII/193/2019 z dn. 19.12.2019 r.	0,9851
151.	Obszar w Pszennie (budynek wielorodzinny, cmentarz)	XVII/194/2019 z dn. 19.12.2019 r.	4,8373
152.	Obszar w Witoszowie Górnym	XXIX/318/2020 z dn. 21.03.2020 r.	0,18
153.	Obszar w Bystrzycy Górnej (zmiana tekstowa)	XXXVII/362/2021 dn.28.01.2021 r.	0,2600
154.	Obszar w Bystrzycy Górnej (Galles)	XXXVII/363/2021 dn. 28.01.2021r.	1,500
155.	Obszar w Pszennie	XXXVII/364/2021 dn. 28.01.2021r.	8,4800
156.	Obszar w Witoszowie Dolnym	XXXVII/365/2021 dn.28.01.2021 r.	1,200
157.	Obszar Bystrzyca Dolna	XL/408/2021 z dn. 29.04.2021 r.	0,1256
158.	Obszar w Gogołowie	XL/409/2021 z dn. 29.04.2021 r.	0,6006
159.	Obszar w Grodziszczu	XL/410/2021 z d. 29.04.2021 r.	0,2266
160.	Obszar w Krzczonowie	XL/411/2021 z dn. 29.04.2021 r.	0,4148
161.	Obszar w Lubachowie	XL/412/2021 z dn. 29.04.2021 r.	0,2426

TABELA 62. Wykaz obowiązujących MPZP na terenie gminy [2025].

Lp.	Nazwa lub lokalizacja MPZP	Uchwała przyjmująca	Powierzchnia MPZP [ha]
162	Obszar w Łutomii Górnej	XL/413/2021 z dn. 29.04.2021 r.	2,6048
163	Obszar w Miłochowie	XL/414/2021 z dn. 29.04.2021 r.	0,3042
164	Obszar w Pogorzele	XL/415/2021 z dn. 29.04.2021 r.	1,0500
164	Obszar w Witoszowie Górnym	XL/417/2021 z dn. 29.04.2021 r.	0,5700
165	Obszar w Witoszowie Dolnym	XLII/441/2021 z dn. 29.06.2021 r.	2,6500
166	Obszar w Opoczce	XLVI/473/2021 z dn. 30.09.2021 r.	0,9062
167	Obszar w Łutomii Dolnej	LV/547/2022 z dn. 24.02.2022 r.	7,5500
168	Obszar w Makowicach	LV/548/2022 z dn. 24.02.2022 r.	1,400
169	Obszar w Mokrzeszowie	LV/549/2022 z dnia 24.02.2022 r.	0,5900
170	Obszar w Słotwinie	LV/550/2022 z dn. 24.02.2022 r.	1,3900
171	Obszar w Pszennie	LXI/599/2022 z dn. 31.05.2022 r.	8,2100
172	Obszar w Burkatowie	LXIX/646/2022 z dn. 27.10.2022 r.	5,0600
173	Obszar w Komorowie	LXIX/647/2022 z dn. 27.10.2022 r.	0,5200
174	Obszar w Łutomii Dolnej	LXIX/648/2022 z dn. 27.10.2022 r.	1,8500
175	Obszar w Opoczce	LXIX/649/2022 z dn. 27.10.2022 r.	0,5000
176	Obszar w Witoszowie Dolnym	LXIX/650/2022 z dn. 27.10.2022 r.	0,9500
177	Obszar w Witoszowie Dolnym	LXIX/651/2022 z dn. 27.10.2022 r.	3,7000
178	Obszar w Burkatowie	LXIX/668/2022 z dn. 24.11.2022 r.	2,3200
179	Obszar w Opoczce	XLII/441/2021 z dn. 29.06.2021 r.	2,6500
178	Obszar w Boleścinie	LXXVI/727/2023 z dn. 2.03.2023 r.	0,3598
179	Obszar w Bystrzycy Dolnej	LXXVI/728/2023 z dn. 2.03.2023 r.	0,3010
180	Obszar w Lubachowie	LXXVIII/749/2023 z dn. 27.04.2023 r.	1,5196
181	Obszar w Łutomii Dolnej	LXXVIII/750/2023 z dn. 27.04.2023 r.	1,4793
182	Obszar w Łutomii Górnej	LXXVIII/751/2023 z dn. 27.04.2023 r.	3,4095
183	Obszar w Miłochowie	LXXVIII/752/2023 z dn. 27.04.2023 r.	0,4205
184	Obszar w Modliszowie	LXXVIII/753/2023 z dn. 27.04.2023 r.	2,6978
185	Obszar w Niegoszowie	LXXVIII/754/2023 z dn. 27.04.2023 r.	0,0545
186	Obszar w Pogorzale	LXXVIII/755/2023 z dn. 27.04.2023 r.	0,1153
187	Obszar w Witoszowie Dolnym	LXXVIII/756/2023 z dn. 27.04.2023 r.	1,5134
188	Obszar w Burkatowie	LXXX/782/2023 z dn. 29.06.2023 r.	17,2151

TABELA 62. Wykaz obowiązujących MPZP na terenie gminy [2025].

Lp.	Nazwa lub lokalizacja MPZP	Uchwała przyjmująca	Powierzchnia MPZP [ha]
189	Obszar w Sulistawicach	LXXX/783/2023 z dn. 29.06.2023 r.	0,4333
190	Obszar w Wilkowie	LXXX/784/2023 z dn. 29.06.2023 r.	0,1394
191	Obszar w Witoszowie Górnym	LXXX/785/2023 z dn. 29.06.2023 r.	1,5313
192	Obszar w Zawiszowie	LXXX/791/2023 z dn. 29.06.2023 r.	0,2238
193	Obszar w Boleścinie	LXXXVI/848/2023 z dn. 30.10.2023 r.	2,6673
194	Obszar w Opoczce	LXXXVI/848/2023 z dn. 30.10.2023 r.	0,0359
195	Obszar w Pogorzale	LXXXVI/850/2023 z dn. 30.10.2023 r.	0,2236
196	Obszar w Słotwinie	LXXXVI/851/2023 z dn. 30.10.2023 r.	0,9990
197	Obszar w Modliszowie	XC/882/2023 z dn. 29.12.2023 r.	3,6000
198	Obszar w Wilkowie	XC/883/2023 z dn. 29.12.2023 r.	3,2400
199	Obszar Mokreszów	XCII/923/2024 z dnia 14.03.2024	
200	Obsza Pszenno	XCII/924/2024 z dnia 14.03.2024	
201	Obszar Bystrzyca Dolna	XII/61/2024 z dnia 26.11.2024 r.	
202	Obszar Bystrzyca Górna	XII/62/2024 z dnia 26.11.2024 r.	
203	Obszar Grodziszcze	XII/63/2024 z dnia 26.11.2024	
204	Obszar Lutomia Górna	XII/64/2024 z dnia 26.11.2024	
205	Obszar Makowice	XII/65/2024 z dnia 26.11.2024	
206	Obszar Modliszów	XII/66/2024 z dnia 26.11.2024	
207	Obszar Pogorzała	XII/67/2024 z dnia 26.11.2024	
208	Obszar Pszenno	XII/68/2024 z dnia 26.11.2024	
209	Obszar Witoszów Dolny	XII/69/2024 z dnia 26.11.2024	
210	Obszar Gogołów	XV/80/2024 z dnia 30.12.2024	
211	Obszar Komorów	XV/81/2024 z dnia 30.12.2024	
212	Obszar Wilków	XV/82/2024 z dnia 30.12.2024	
213	Obszar Bojanice	XX/127/2025 z dnia 27.03.2025 r.	
214	Obszar Bystrzyca Górna	XX/128/2025 z dnia 27.03.2025 r.	
215	Obszar Grodziszcze	XX/129/2025 z dnia 27.03.2025 r.	
216	Obszar Krzczonów	XX/130/2025 z dnia 27.03.2025 r.	
217	Obszar Modliszów	XX/131/2025 z dnia 27.03.2025 r.	
218	Obszar Wiśniowa	XX/132/2025 z dnia 27.03.2025 r.	

TABELA 62. Wykaz obowiązujących MPZP na terenie gminy [2025].

Lp.	Nazwa lub lokalizacja MPZP	Uchwała przyjmująca	Powierzchnia MPZP [ha]
219	Obszar Witoszów Górny	XX/135/2025 z dnia 27.03.2025 r.	
220	Obszar Mokreszów	XXV/170/2025 z dnia 26.08.2025 r.	
221	Obszar Słotwina	XXV/171/2025 z dnia 26.08.2025 r.	
222	Obszar Bojanice	XXVII/187/2025 z dnia 25.09.2025 r.	
223	Obszar Boleścín	XXVII/188/2025 z dnia 25.09.2025 r.	
224	Obszar Komorów	XXVII/189/2025 z dnia 25.09.2025 r.	
225	Obszar Witoszów Dolny	XXVII/190/2025 z dnia 25.09.2025 r.	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica.

14.3. Decyzje administracyjne

TABELA 63. Wydane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [2018-2025].

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	0	1	0	1	1	0	0	2
Decyzje o warunkach zabudowy ogółem	10	4	6	4	2	2	2	2
Decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	1	0	0	0	0	0	0	0
Decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	5	3	5	4	1	2	2	2
Decyzje dotyczące zabudowy usługowej	0	1	1	0	1	0	0	0
Decyzje dotyczące innej zabudowy	4	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica

14.4. Inwestycje i działania 2025

W zakresie planowania przestrzennego i rewitalizacji w gminie w 2025 roku zrealizowane zostały m.in. następujące działania:

TABELA 64. Najważniejsze działania w zakresie planowania przestrzennego zrealizowane w 2025 roku.

Uchwalone plany zagospodarowania przestrzennego dla następujących obszarów:	
Obszar Bojanice	XX/127/2025 z dnia 27.03.2025 r.
Obszar Bystrzyca Górna	XX/128/2025 z dnia 27.03.2025 r.
Obszar Grodziszczce	XX/129/2025 z dnia 27.03.2025 r.
Obszar Krzczonów	XX/130/2025 z dnia 27.03.2025 r.

Obszar Modliszów	XX/131/2025 z dnia 27.03.2025 r.
Obszar Wiśniowa	XX/132/2025 z dnia 27.03.2025 r.
Obszar Witoszów Górny	XX/135/2025 z dnia 27.03.2025 r.
Obszar Mokreszów	XXV/170/2025 z dnia 26.08.2025 r.
Obszar Słotwina	XXV/171/2025 z dnia 26.08.2025 r.
Obszar Bojanice	XXVII/187/2025 z dnia 25.09.2025 r.
Obszar Boleścin	XXVII/188/2025 z dnia 25.09.2025 r.
Obszar Komorów	XXVII/189/2025 z dnia 25.09.2025 r.
Obszar Witoszów Dolny	XXVII/190/2025 z dnia 25.09.2025 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica

15. WSPÓŁPRACA WEWNĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA

15.1. Współpraca wewnętrzna

Organizacje pozarządowe (NGO) działają na rzecz wybranego interesu i nie kierując się osiągnięciem zysku, stanowią one ponadto znaczny potencjał społeczny. Tworzone są przez ludzi autentycznie zaangażowanych w problemy społeczne i zainteresowanych działaniami na rzecz mieszkańców gminy Świdnica. Priorytetem gminy Świdnica jest jak najlepsze zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, którą tworzą jej mieszkańcy, a aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi i liderami środowisk lokalnych, jest jednym z elementów efektywnego kierowania jej rozwojem. W ramach współpracy z NGO w ubiegłych latach zrealizowane zostały m.in. następujące projekty:

- Rok 2025:

Na podstawie art. 11 ust. 1 i 2 i art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338) Wójt Gminy Świdnica ogłasza otwarte konkursy ofert:

- na wsparcie realizacji zadań gminy z zakresu wyłapywania i opieki nad bezpańskimi psami w 2025 r.
- na wsparcie realizacji zadań gminy w zakresie ochrony i promocji zdrowia w 2025 roku.
- na wsparcie realizacji zadań gminy z zakresu kultury fizycznej i sportu w roku 2025 roku
- na wsparcie realizacji zadań gminy z zakresu kultury, sztuki i edukacji w 2025 roku

TABELA 65. Wykaz dotacji udzielonych organizacjom pozarządowym w 2025 roku.

Nazwa stowarzyszenia	Dotacje [zł]	
	2024	2025
Fundacja „Mam Pomysł”	96 000	96 000
Gminny Ludowy Klub Sportowy	210 000	230 000
Towarzystwo Przyjaciół Chorych „Hospicjum”	10 000	10 000
Polskie Towarzystwo Turystyczno- Krajoznawcze Gminne Koło PTTK Teraz Sudety	2 150	2 000
Towarzystwo Na Rzecz Promocji i Rozwoju Wsi Pszenno „Aktywne Pszenno”	1 000	-
Stowarzyszenie Przyjaciół Bystrzycy Górnej „Trzy Sosny”	2 000	-
Koło Gospodyń Wiejskich w Zawiszowie	1 999	2 000
Koło Gospodyń Wiejskich w Witoszowie Dolnym	2 000	-
Koło Gospodyń Wiejskich „Biała Wieś” w Krzczonowie	-	2 000
Koło Gospodyń Wiejskich „Wisienka” w Wiśniowej	-	1 3000
Koło Gospodyń Wiejskich w Lutomi Dolnej	-	2 700
Fundacja dobrej Muzyki	8 000	-
Powiatowe Zrzeszenie LZS w Świdnicy	-	9 600
Dolnośląska Fundacja Onkologiczna	-	6 000
Koło Gospodyń Wiejskich w Pszenniu	-	7 700

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica

W trybie małych zleceń – z pominięciem procedury konkursu (art. 19 a) udzielono dotacji:

1) **Dolnośląskiej Fundacji Onkologicznej** na realizację zadania pod nazwą „**Lekcje bez tabu**”. W ramach projektu przeprowadzono warsztaty edukacyjne w szkołach podstawowych w Witoszowie Dolnym, Lutomi Dolnej i Pszennie. Na podstawie gotowych scenariuszy zajęć edukacyjnych, ponad 200 uczniom z klas od IV do VIII, a także kadrze pedagogicznej, w prosty i bezpieczny sposób przybliżono tematykę: ciała i dojrzewania, emocji i relacji, granic osobistych i zgody, zdrowia psychicznego i profilaktyki przemocy. Celem zadania było wsparcie szkół w realizacji nowoczesnych, rzetelnych i dostosowanych do wieku uczniów działań edukacyjnych, które pozwolą na wzmocnienie postaw prospołecznych i empatycznych, przeciwdziałanie hejtowi, budowanie zdrowych relacji. **Dotacja: 6 000,00 zł**

2) **Kołu Gospodyń Wiejskich w Pszennie** na organizację wydarzenia pod nazwą „**Święto Kobiet Wiejskich 2025**”. Zadanie polegało na organizacji Święta Kobiet Wiejskich w świetlicy wiejskiej w Pszennie. Wydarzenie przygotowało KGW w Pszennie, we współpracy z Radą Sołecką Pszenna i Stowarzyszeniem „Aktywne Pszenno”, a jego celem była integracja społeczności lokalnej, promowanie aktywności i roli kobiet na obszarach wiejskich oraz stworzenie przestrzeni do wspólnego spędzania czasu, wymiany doświadczeń i budowania więzi międzypokoleniowych. W ramach wydarzenia uczestniczki zobaczyły wyjątkowy występ iluzjonisty, który wprowadził element rozrywki i zaskoczenia, miały możliwość degustacji produktów regionalnych oraz wystuchania ciekawych prelekcji przygotowanych przez Winiarnię Świdnicką w Makowicach, a także wzięły udział w pokazie tańca towarzyskiego, który wszystkie Panie zachęcił do wspólnej zabawy. Nie zabrakło także pysznego poczęstunku, przygotowanego przez lokalne gospodynie. Obsługą gości tego dnia zajęli się mężczyźni – mieszkańcy Pszenna. **Dotacja: 7 700,00 zł**

3) **Powiatowemu Zrzeszeniu LZS w Świdnicy** na organizację **Sołeczko – strażackich turniejów kręgli amatorskich**. Zrzeszenie zorganizowało dwa turnieje: Sołecki, w którym udział wzięło 27 drużyn, w skład których wchodziłi sołtysi i członkowie Rad Sołeckich z gminy Świdnica, oraz Strażacki, w którym udział wzięło 16 drużyn, w skład których wchodziłi członkowie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z Gminy Świdnica. W obu turniejach zgłoszono także drużyny – przedstawiciele Urzędu Gminy Świdnica, Rady Gminy Świdnica oraz Gminnego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji. Zmagania odbyły się na profesjonalnych torach w kręgielni „Maria” w Wałbrzychu. Organizacja zadania pozwoliła na zwiększenie aktywności sportowej mieszkańców gminy Świdnica, podniesienie sprawności fizycznej poprzez udział w zawodach, niwelowanie różnic w dostępności działań sportowych dla dorosłych i młodzieży ze środowiska wiejskiego, integrację. **Dotacja: 9 600,00 zł**

Od 1 kwietnia 2016 roku gmina Świdnica wita nowo narodzonych mieszkańców gminy pakietem powitalnym, w ramach akcji „**Największy Skarb Gminy to Ty**”. W 2025 roku listy gratulacyjne i środki pielęgnacyjne powędrowały do kolejnych 93 noworodków, a ich łączna wartość to 13 950 zł. Na przestrzeni 9 lat pakiety powitalne powędrowały już do 1324 rodzin. Od 2019 roku każdą parę bliźniąt urodzonych i zameldowanych w gminie Świdnica w 2019 roku witamy kwotą 1000 zł. Od 2016 roku każdy 18-latek wraz z osiągnięciem pełnoletniości otrzymuje od wójta gminy Świdnica list gratulacyjny.

15.2. Współpraca zewnętrzna

Gmina Świdnica współpracuje z sąsiadującymi samorządami subregionu wałbrzyskiego i jeleniogórskiego w ramach realizacji Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części Dolnego Śląska, zwanej „Strategia Rozwoju Sudety 2030”.

SCHEMAT 5. Mapa Aglomeracji Wałbrzyskiej

Źródło: www.um.walbrzych.pl/pl/news/aglomeracja-walbrzyska

Współpraca zewnętrzna prowadzona jest także w ramach Aglomeracji Wałbrzyskiej (AW) którą tworzą 22 dolnośląskie gminy: w tym gmina wiejska Świdnica, zlokalizowane w południowej części województwa dolnośląskiego, które należą do czterech powiatów (wałbrzyskiego,

kamiennogórskiego, świdnickiego oraz kłodzkiego). Liderem Aglomeracji Wałbrzyskiej jest Gmina Wałbrzych. Pod względem powierzchni (1748 km²) Aglomeracja Wałbrzyska stanowi ponad 9% obszaru województwa dolnośląskiego. Około 18,3% powierzchni Aglomeracji stanowią obszary miejskie. Dla porównania: wskaźnik ten dla Dolnego Śląska wynosi 11%.

Do największych pod względem powierzchni gmin w Aglomeracji Wałbrzyskiej należą: gmina wiejska Kamienna Góra, gmina wiejska Nowa Ruda, Strzegom, gmina wiejska Świdnica oraz Lubawka. Ich łączna powierzchnia stanowi ok. 49% powierzchni Aglomeracji. Gminy Aglomeracji Wałbrzyskiej współpracują na wielu płaszczyznach, szczególnie w dziedzinie: komunikacji i transportu, środowiska, turystyki, edukacji, polityki społecznej oraz infrastruktury.

Gmina Świdnica jest w gronie 20 tys. samorządów w Europie, których wiążą wzajemne umowy partnerskie. Pierwszą umowę partnerską władze gminy Świdnica zawarły w 2006 roku z niemieckim miastem Lampertheim. Następnie w 2010 r. z belgijskim miastem Maldegem. Od 2014 r. gmina Świdnica współpracuje z polską gminą Żukowo k/ Gdańska. W 2015 r. została zawarta kolejna umowa partnerska, tym razem z włoskim miastem Adria. W 2017 roku gmina Świdnica rozpoczęła współpracę z francuskim miastem Ermont. W ciągu kilkunastoletniej współpracy i funkcjonowania umów partnerskich rozwinęły się bardzo różnorodne formy kontaktów począwszy od wymiany młodzieży, zespołów sportowych i kulturalnych. Współpraca ta pozytywnie wpływa na wspólną integrację mieszkańców partnerskich miast i gmin.

W czerwcu 2025 r. na zaproszenie władz miasta Lampertheim (Hesja-Niemcy) mieszkańcy gminy Świdnica uczestniczyli w Europejskim Spotkaniu Miast Partnerskich. W 2025 r. Szkoła Podstawowa w Pszennie wraz z zaprzyjaźnioną Szkołą Podstawową Basisschool De Driesprong w Maldegem - rozpoczęła wspólny projekt dot. adopcji grobów wojennych polskich żołnierzy z 1. Dywizji Panczernej gen. Maczka.

W listopadzie 2024 roku, podczas obchodów 35. rocznicy Mszy Pojednania w Krzyżowej, podpisano uroczysty list intencyjny dotyczący adopcji trzech grobów polskich żołnierzy spoczywających na cmentarzu w Adegem. Do projektu dołączyli właśnie uczniowie Szkoły Podstawowej w Pszennie oraz Szkoły Podstawowej Basisschool De Driesprong z Maldegem, we współpracy z organizacją Belgium-Canada. Organizacje pozarządowe z partnerskiej gminy Żukowo uczestniczyli w dorocznym jarmarku wielkanocnym w Pszennie, a z terenu gminy Świdnica w jarmarku bożonarodzeniowym w Żukowie k/ Gdańska.

Partnerstwo gmin od wielu lat jednoczy ludzi ponad granicami, jest częścią naszego codziennego życia. Pozwala dzielić się doświadczeniami i korzystać ze zdobytej wiedzy w różnych aspektach życia społecznego, edukacyjnego czy kulturalnego. Pozwala też na dyskusję na ważne, a czasem i trudne tematy. Jednym z nich był kryzys migracyjny, wywołany napaścią Rosji na Ukrainę. Wiele europejskich miast i gmin zdecydowało się na przyjęcie uchodźców. Wśród nich były miasta partnerskie gminy Świdnica: niemieckie Lampertheim, belgijskie Maldegem, francuskie Ermont i włoska Adria.

- Lampertheim – (rok rozpoczęcia współpracy 2006) miasto w Niemczech, w kraju związkowym Hesja, w rejencja Darmstadt, w powiecie Bergstraße. Pierwsze miasto partnerskie gminy Świdnica.

- Maldegem – (rok rozpoczęcia współpracy 2010) miasto w belgijskiej prowincji Flandrii Wschodniej.

- Adria – (rok rozpoczęcia współpracy 2015) miasto we Włoszech w Wenecji Euganejskiej, między dolnym Padem i Adygą, starożytny ważny port morski Etrusków, obecnie położony 25 kilometrów od Morza Adriatyckiego.

- Ermont – (rok rozpoczęcia współpracy 2017) miasto w regionie Île-de-France, w departamencie Dolina Oise, położone 22 km od stolicy Francji Paryża

- Żukowo – (rok rozpoczęcia współpracy 2014) gmina miejsko-wiejska położona w województwie pomorskim, w powiecie kartuskim, należąca do Aglomeracji Gdańskiej.

15.3. Dokumenty

Nazwa dokumentu

Program współpracy Gminy Świdnica z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w m.in. w art.3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2025 rok

Uchwała przyjmująca

Uchwała nr XII/59/2024 z dnia 26 listopada 2024 r.

16. BUDŻET GMINY

16.1. Budżet gminy

Budżet Gminy Świdnica w 2025 roku, który został przyjęty uchwałą Rady Gminy Świdnica nr XV/77/2024 z dnia 30.12.2024 roku, zakładał:

- uzyskanie dochodów w kwocie 162 974 737,27 zł;
- realizację wydatków na poziomie 172 234 373,88 zł;
- pozyskanie przychodów w kwocie 13 259 636,61 zł;
- realizację rozchodów na poziomie 4 000 000,00 zł.

Różnica między planem dochodów a planem wydatków wynosiła 9 259 636,61 zł i stanowiła planowany deficyt budżetu gminy Świdnica na 2025 rok. Planowana na 2025 rok wartość przychodów stanowiła źródło pokrycia powstałego deficytu a w pozostałej części została przeznaczona na rozchody.

W 2025 roku dokonano łącznie 63 zmian budżetu, z czego 15 uchwałami Rady Gminy Świdnica i 48 zarządzeniami Wójta Gminy Świdnica.

W wyniku wprowadzonych zmian w ciągu roku:

- plan dochodów wzrósł o 6 053 710,56 zł do kwoty 169 028 447,83 zł;
- plan wydatków wzrósł o 12 471 786,50 zł do kwoty 184 706 160,38 zł;
- plan przychodów wzrósł o 6 418 075,94 zł do kwoty 19 677 712,55 zł;
- plan rozchodów nie uległ zmianie.

Na dzień 31 grudnia 2025 roku budżet Gminy Świdnica zamknął się planowanym deficytem budżetowym w kwocie 15 677 712,55 zł stanowiącym różnicę między planem dochodów a planem wydatków.

Przychody w 2025 roku zrealizowano w łącznej kwocie 20 716 367,06 zł, (co stanowi 105,28% planu), w tym:

- kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych – 8 000 000,00 zł;
- niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych – 6 215 216,22 zł;
- wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych – 6 501 150,84 zł.

TABELA 66. Realizacja budżetu [2025].

L.p.	Wyszczególnienie	Plan wg uchwały budżetowej	Plan po zmianach	Wykonanie	% wykonania do planu po zmianach /5 : 4/
1.	dochody	162 974 737,27	169 028 447,83	148 206 231,37	87,68
1.1	w tym: dochody bieżące	124 007 900,98	133 844 172,14	129 303 713,51	96,58
1.2	dochody majątkowe	389 668 36,29	35 144 275,69	18 902 517,86	74,0
2.	wydatki	172 234 373,88	184 706 160,38	160 860 302,17	87,09
2.1	w tym: wydatki bieżące	114 976 516,92	128 266 466,73	115 368 511,67	89,94%
2.2	wydatki majątkowe	57 257 856,96	56 439 693,65	45 492 090,50	80,60

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica

TABELA 67. Dochody [2024-2025].

Dochody [zł]:	2024	2025	Zmiana 2024-2025
Ogółem	149 574 615,77	148 206 231,37	1 368 384,40↓
majątkowe	16 268 573,62	18 902 517,86	2 633 944,24↑
Własne	86 072 082,47	87 108 934,17	1 036 851,7↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica

Dochody ogółem

148 206 231,37 zł

wykonane w 2025 r.

-0,91%

do roku 2024

Dochody ogółem na mieszkańca

8 493,19 zł

wykonane w 2025 r.

-2,62%

do roku 2024

Dochody bieżące na mieszkańca

Rok 2025 = 7 409,95 zł**Rok 2024 = 7 772,95 zł**

Wartość wskazuje na poziom transferów bieżących do budżetu.

Dochody majątkowe na mieszkańca

Rok 2025 = 1 083,24 zł**Rok 2024 = 948,60 zł**

Wartość wskazuje na skuteczność działań w zakresie pozyskiwania dodatkowych środków na inwestycje.

Dochody własne na mieszkańca

Rok 2025 = 6 082,66 zł**Rok 2024 = 4 044,69 zł**

Wartość wskazuje na poziom samodzielności finansowej jednostki i poziom elastyczności budżetu.

Dochody unijne na mieszkańca

Rok 2025 = 513,53 zł**Rok 2024 = 206,27 zł**

Wartość wskazuje na aktywność jednostki w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych.

Najważniejszym źródłem dochodów gminy Świdnica w 2025 roku i jednocześnie źródłem dochodów własnych były wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych. Wpływy w kwocie 62 743 744,19 zł stanowiły 42,34% wszystkich dochodów gminy. Pięć najistotniejszych pozycji po stronie dochodowej budżetu gminy składa się łącznie na 72,05% wszystkich wpływów. Najważniejszym źródłem dochodów własnych gminy Świdnica w 2025 roku były wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych, które wyniosły 62 743 744,19 zł i generowały 42,34% wpływów do budżetu. Istotnymi źródłami dochodów własnych gminy były również wpływy z podatku od nieruchomości, wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw oraz wpływy z różnych opłat, wykonane odpowiednio w wysokości 17 022 949,86 zł, 7 754 563,00 zł i 7 661 954,92 zł.

Wykres 18: 10 głównych źródeł dochodów gminy Świdnica w 2025 roku

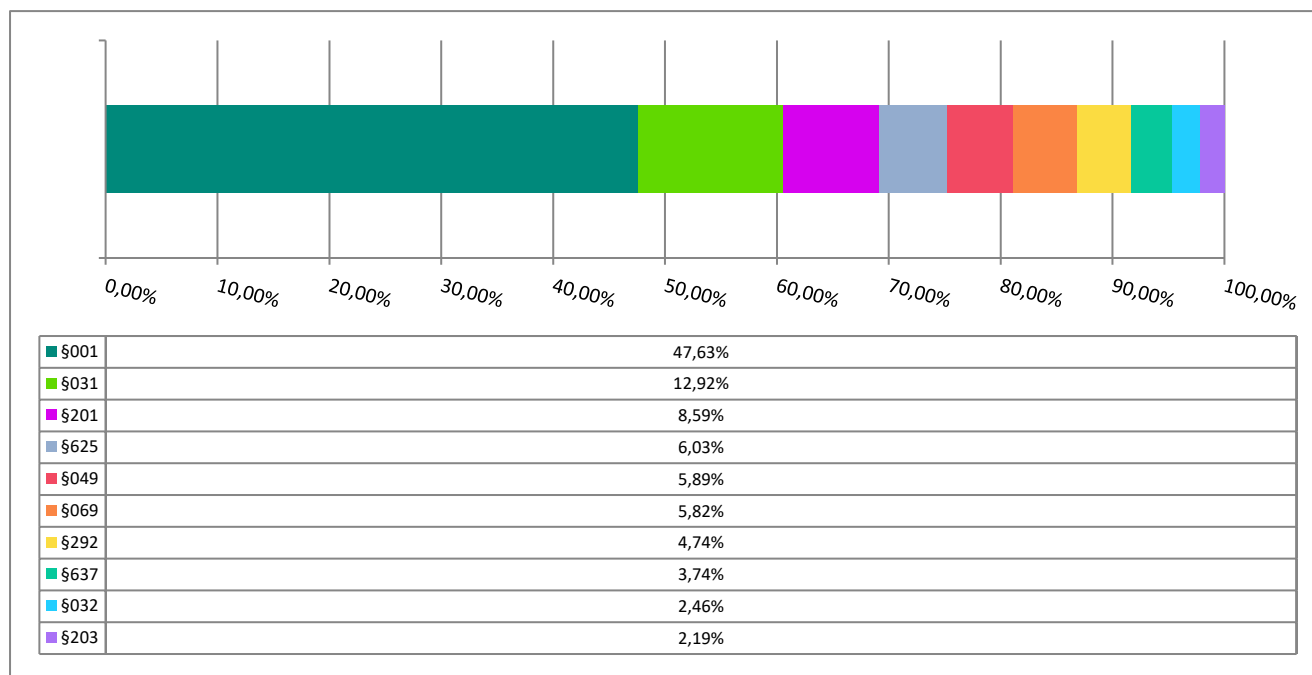

Tabela 68: Dochody gminy Świdnica w 2025

Paragraf	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
001	Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych	62 743 744,19
031	Wpływy z podatku od nieruchomości	17 022 949,86
201	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	11 320 457,20
625	Dotacja celowa w ramach programów finansowych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	7 940 712,14
049	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	7 754 563,00
069	Wpływy z różnych opłat	7 661 954,92
292	Subwencje ogólne z budżetu państwa	6 250 271,39
637	Środki otrzymane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych	4 923 228,19
032	Wpływy z podatku rolnego	3 244 944,10
203	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	2 879 305,75
633	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	2 814 621,49
050	Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych	1 576 923,77
083	Wpływy z usług	1 496 387,21
663	Dotacja celowa otrzymana z samorządu województwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	1 422 000,00
275	Środki na uzupełnienie dochodów gmin	1 333 429,92

Paragraf	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
002	Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych	887 720,40
210	Środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy	762 481,69
077	Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości	720 925,61
075	Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	677 007,09
200	Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, z wyłączeniem dochodów klasyfikowanych w paragrafie 205	583 800,00
034	Wpływy z podatku od środków transportowych	459 297,28
628	Środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	441 430,55
205	Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	431 027,86
048	Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	274 556,50
033	Wpływy z podatku leśnego	249 182,58
626	Dotacja otrzymana z państwowego funduszu celowego na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych	233 300,00
630	Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych	229 349,00
097	Wpływy z różnych dochodów	202 363,32
092	Wpływy z pozostałych odsetek	174 801,74
656	Dotacja celowa otrzymana z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych, wykonywanych przez jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych	167 781,28
066	Wpływy z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego	164 638,60
094	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	148 411,99
036	Wpływy z podatku od spadków i darowizn	143 040,00
091	Wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	136 714,67
270	Środki na dofinansowanie własnych zadań bieżących gmin, powiatów (związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł	120 000,00
095	Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	81 118,41
027	Wpływy z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym	78 991,52
271	Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących	74 804,00

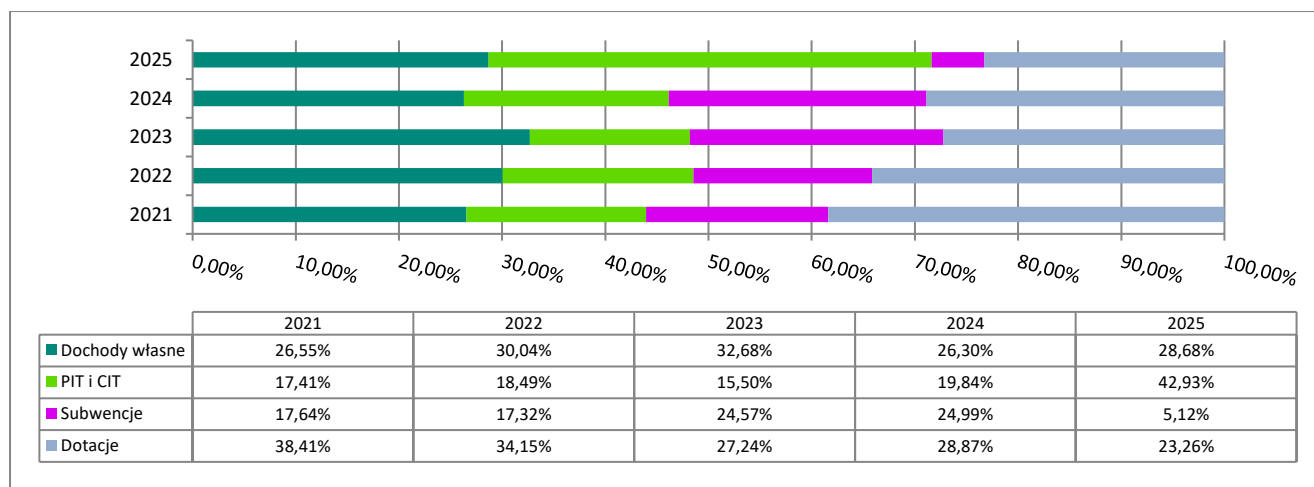
Paragraf	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
246	Środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na realizację zadań bieżących jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	68 611,29
055	Wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości	50 194,56
064	Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	47 080,57
096	Wpływy z otrzymanych spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej	41 595,63
217	Środki otrzymane z państwowych funduszy celowych na realizację zadań bieżących jednostek sektora finansów publicznych	40 000,00
041	Wpływy z opłaty skarbowej	36 795,50
236	Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	31 454,30
035	Wpływy z podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej	23 524,61
269	Środki z Funduszu Pracy otrzymane na realizację zadań wynikających z odrębnych ustaw	20 636,95
620	Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt. 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, z wyłączeniem dochodów klasyfikowanych w paragrafie 625	5 535,00
295	Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	3 336,44
088	Wpływy z opłaty prolongacyjnej	2 917,00
076	Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	2 817,27
068	Wpływy od rodziców z tytułu opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	1 066,73
202	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	1 000,00
087	Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	817,33
240	Wpływy do budżetu pozostałości środków finansowych gromadzonych na wydzielonym rachunku jednostki budżetowej	435,97
037	Wpływy z opłaty od posiadania psów	175,00
629	Środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin, powiatów (związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł	0,00
057	Wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych	0,00
098	Wpływy z tytułu zwrotów wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	0,00
058	Wpływy z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	0,00
	Razem	148 206 231,37

TABELA 69. Dochody własne [2024-2025].

Dochody własne [zł]:	2024	2025	Zmiana 2024-2025
Razem	86 072 082,47	86 208 286,79	-136 204,32
Subwencje	33 407 646,00	6 250 271,39	-27 157 374,61
dochody podatkowe - podatek rolny	3 205 476,34	3 244 944,10	-39 467,76
dochody podatkowe - podatek leśny	296 264,00	249 182,58	47 081,42
dochody podatkowe - podatek od nieruchomości	16 997 578,98	17 022 949,86	-25370,88
dochody podatkowe - podatek od środków transportowych	580 283,37	459 297,28	120 986,09
dochody podatkowe - podatek od czynności cywilnoprawnych	1 116 126,60	1 576 923,77	-460797,17
dochody podatkowe – podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	36 137,53	23 524,61	12612,92
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	9 416,00	0	9416,00
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa razem	29 676 510,00	63 631 464,59	-33 954 954,59
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych	29 345 559,00	62 743 744,19	33 398 185,19
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych	330 951,00	887 720,40	-556 769,40

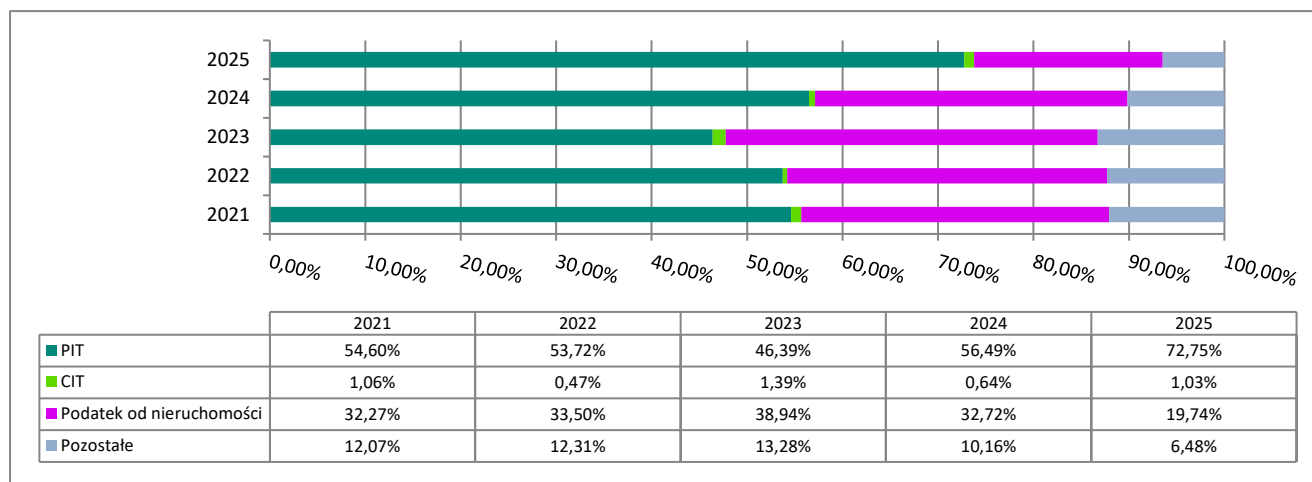
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica

Wykres 19: Dochody Gminy Świdnica wg kategorii w 2025 roku w porównaniu do lat 2021-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica
*z uwagi na pośredni charakter w ramach zestawienia z dochodów własnych wydzielono PIT i CIT

Wykres 20: Dochody podatkowe gminy Świdnica wg kategorii w 2025 roku w porównaniu do lat 2020-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędy Gminy Świdnica

Łączny koszt skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w 2025 roku: 162 682,34 zł.

Łączny koszt udzielenia ulg i zwolnień podatkowych w 2025 roku: 0,00 zł.

Udział dotacji inwestycyjnych w dochodach ogółem

12,27%

+ 1,83 pp.

do roku 2024

W strukturze dochodów budżetowych gminy Świdnica w 2025 roku znalazły się dotacje inwestycyjne. Wartość wykonanych dotacji w 2025 roku wyniosła 18 177 957,65 zł, z czego 7 946 247,14 zł było środkami pochodzącymi z budżetu środków europejskich.

16.2. Wydatki

W 2025 roku gmina Świdnica najwięcej środków przeznaczyła na realizację zadań z zakresu oświaty i wychowania. Wykonano je na poziomie 59 574 781,44 zł, co stanowiło 37,04% wydatków gminy. Znaczący udział w strukturze odegrały wydatki zrealizowane w ramach transportu i łączności. Na realizację zadań z tego zakresu wydatkowano łącznie 17 916 609,69 zł, co stanowiło 11,14% wydatków Gminy. Wydatki z zakresu administracji publicznej zrealizowano na poziomie 17 233 522,31 zł, co stanowiło 10,71% wydatków gminy. Wydatki z zakresu gospodarki komunalnej i ochrony środowiska wykonano w wysokości 14 883 767,83 zł, co stanowiło 9,25% wydatków gminy, natomiast w ramach rodziny wydatkowano 11 622 993,77 zł, co stanowiło 7,23% wydatków gminy.

Należy zauważyć, że gmina Świdnica zrealizowała wydatki bieżące na oświatę w wysokości 45 665 824,96 zł.

Warto zwrócić uwagę, że gmina Świdnica zrealizowała inwestycje na kwotę 44 392 090,50 zł. Zestawiając to z otrzymanymi dotacjami w wysokości 18 177 957,65 zł, należy wskazać, że pokrycie inwestycji dotacjami wyniosło 40,95%.

TABELA 70. Realizacja wydatków budżetowych wg działów klasyfikacji budżetowej [2025].

Dział	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
801	Oświata i wychowanie	59 574 781,44
600	Transport i łączność	17 916 609,69
750	Administracja publiczna	17 233 522,31
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	14 883 767,83
855	Rodzina	11 622 993,77
852	Pomoc społeczna	8 617 843,44
700	Gospodarka mieszkaniowa	7 069 485,19
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	5 558 028,48
926	Kultura fizyczna	5 103 499,66
757	Obsługa długu publicznego	4 888 659,00
010	Rolnictwo i łowiectwo	2 575 709,27
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 715 022,94
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	1 108 635,11
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	1 100 000,00
752	Obrona narodowa	800 363,07
710	Działalność usługowa	342 656,80
851	Ochrona zdrowia	322 295,65
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	228 443,16
630	Turystyka	197 985,36
758	Różne rozliczenia	0,00
	Razem	160 860 302,17

Źródło: Opracowanie własne.

Wydatki ogółem

Rok 2025 = 1 60 860 302,17 zł

wykonane w 2025 r.

+1,79%

do roku 2024

Wydatki ogółem na mieszkańca

Rok 2025 = 9 218,36 zł

wykonane w 2025 r.

+0,04%

do roku 2024

Rok 2024 = 9 214,22 zł

Wydatki bieżące na mieszkańca

Rok 2025 = 6 611,36 zł

Wartość wskazuje na poziom nakładów na realizację inwestycji oraz przyjęte priorytety w zakresie realizacji zadań własnych.

Rok 2024 = 7 124,47 zł

Wydatki majątkowe na mieszkańca

Rok 2025 = 2 607,00 zł

Wartość wskazuje na poziom nakładów na realizację inwestycji oraz przyjęte priorytety w zakresie realizacji zadań własnych.

Rok 2024 = 2 089,75 zł

Środki własne na inwestycje

Rok 2025 = 9 935 501,84 zł**Rok 2024 = 7 121 417,12 zł**

Wartość nadwyżki operacyjnej pomniejszona o spłatę długu.
Wskazuje na zdolność do realizacji inwestycji bez pozyskiwania finansowania zewnętrznego.

Wydatki zrealizowane z dofinansowaniem

Rok 2025 = 22 405 468,68 zł

Wartość wydatków zrealizowanych z udziałem środków zagranicznych i z RFPŁ oraz RFIL. Świadczy o aktywności JST w zakresie pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania.

Rok 2024 = 15 828 142,58 zł

Wartość wydatków zrealizowanych z udziałem środków zagranicznych i z RFPŁ oraz RFIL. Świadczy o aktywności JST w zakresie pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowych

TABELA 71. Realizacja wydatków majątkowych [2025].

Dział	Rozdział	Paragraf	Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2025	Plan na 31.12.2025	Wykonanie na 31.12.2025	Wykonanie planu w %
010			Rolnictwo i łowiectwo	400 000,00	950 000,00	693 647,23	73,02%
	01008		Melioracje wodne	0,00	510 000,00	350 085,48	68,64%
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	510 000,00	350 085,48	68,64%
	01043		Infrastruktura wodociągowa wsi	0,00	240 000,00	233 999,50	97,50%
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	240 000,00	233 999,50	97,50%
	01044		Infrastruktura sanitacyjna wsi	400 000,00	200 000,00	109 562,25	54,78%
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	400 000,00	200 000,00	109 562,25	54,78%
400			Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,00	1 100 000,00	1 100 000,00	100,00%
	40002		Dostarczanie wody	0,00	1 100 000,00	1 100 000,00	100,00%
		6010	Wydatki na zakup i objęcie akcji i udziałów	0,00	1 100 000,00	1 100 000,00	100,00%
600			Transport i łączność	11 848 330,00	14 885 914,17	12 459 469,45	83,70%
	60013		Drogi publiczne wojewódzkie	0,00	88 250,87	82 750,81	93,77%
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	5 500,06	0,00	0,00%
		6630	Dotacja celowa przekazana do samorządu województwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	0,00	82 750,81	82 750,81	100,00%
	60014		Drogi publiczne powiatowe	657 680,00	657 680,00	292 833,52	44,53%
		6057	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	173 367,00	173 367,00	0,00	0,00%
		6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	74 300,00	74 300,00	43 050,00	57,94%
		6300	Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych	410 013,00	410 013,00	249 783,52	60,92%
	60016		Drogi publiczne gminne	11 190 650,00	10 626 882,30	9 224 519,70	86,80%
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	4 989 650,00	5 696 650,00	5 238 018,36	91,95%
		6057	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 355 200,00	815 200,00	0,00	0,00%
		6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	338 800,00	188 800,00	60 270,00	31,92%
		6370	Wydatki jednostek poniesione ze środków z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych	4 507 000,00	3 926 232,30	3 926 231,34	100,00%
	60078		Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	0,00	3 513 101,00	2 859 365,42	81,39%
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	3 513 101,00	2 859 365,42	81,39%
630			Turystyka	103 989,82	199 989,82	197 985,36	99,00%
	63003		Zadania w zakresie upowszechniania turystyki	103 989,82	199 989,82	197 985,36	99,00%
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	103 989,82	120 989,82	119 305,77	98,61%
		6100	Wydatki jednostek na zadania inwestycyjne realizowane ze środków otrzymanych z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych	0,00	79 000,00	78 679,59	99,59%
700			Gospodarka mieszkaniowa	9 829 485,00	7 013 845,00	5 829 524,22	83,11%
	70005		Gospodarka gruntami i nieruchomościami	100 000,00	110 000,00	82 438,50	74,94%
		6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	100 000,00	110 000,00	82 438,50	74,94%
	70007		Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy	9 729 485,00	6 903 845,00	5 747 085,72	83,24%
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	6 050 000,00	6 735 690,07	5 578 930,79	82,83%
		6057	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	2 575 640,00	6 888,00	6 888,00	100,00%

Dział	Rozdział	Paragraf	Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2025	Plan na 31.12.2025	Wykonanie na 31.12.2025	Wykonanie planu w %
		6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 103 845,00	1 161 266,93	1 161 266,93	100,00%
750			Administracja publiczna	3 802 118,00	5 642 793,43	3 874 784,17	68,67%
	75023		Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	3 802 118,00	5 642 793,43	3 874 784,17	68,67%
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	1 198 347,28	957 412,02	79,89%
		6057	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	2 640 482,00	3 180 037,65	2 068 431,73	65,04%
		6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 131 636,00	1 234 408,50	848 940,42	68,77%
		6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	30 000,00	30 000,00	0,00	0,00%
752			Obrona narodowa	0,00	346 000,00	321 113,63	92,81%
	75295		Pozostała działalność	0,00	346 000,00	321 113,63	92,81%
		6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	346 000,00	321 113,63	92,81%
754			Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 100 000,00	1 268 000,00	1 005 289,77	79,28%
	75405		Komendy powiatowe Policji	0,00	35 000,00	35 000,00	100,00%
		6170	Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych	0,00	35 000,00	35 000,00	100,00%
	75411		Komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej	0,00	30 000,00	30 000,00	100,00%
		6170	Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych	0,00	30 000,00	30 000,00	100,00%
	75412		Ochołnicze straże pożarne	1 100 000,00	1 203 000,00	940 289,77	78,16%
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 100 000,00	860 000,00	689 943,48	80,23%
		6580	Wydatki inwestycyjne dotyczące obiektów zabytkowych będących w użytkowaniu jednostek budżetowych	0,00	343 000,00	250 346,29	72,99%
801			Oświata i wychowanie	18 874 496,00	17 459 125,52	15 013 901,59	85,99%
	80101		Szkoły podstawowe	14 794 509,00	15 638 138,52	13 942 910,69	89,16%
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	400 000,00	2 169 000,00	2 009 689,29	92,66%
		6057	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	7 738 156,00	7 738 156,00	6 599 505,15	85,29%
		6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	3 506 353,00	3 036 353,00	2 828 325,41	93,15%
		6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	18 500,00	18 210,15	98,43%
		6370	Wydatki jednostek poniesione ze środków z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych	3 150 000,00	2 676 129,52	2 487 180,69	92,94%
	80104		Przedszkola	4 079 987,00	1 740 987,00	1 065 455,90	61,20%
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	173 000,00	132 676,25	76,69%
		6057	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	2 750 991,00	867 991,00	539 860,75	62,20%
		6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 328 996,00	699 996,00	392 918,90	56,13%
	80195		Pozostała działalność	0,00	80 000,00	5 535,00	6,92%
		6067	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	71 175,73	4 924,47	6,92%
		6069	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	8 824,27	610,53	6,92%
854			Edukacyjna opieka wychowawcza	20 000,00	20 000,00	3 690,00	18,45%
	85417		Szkolne schroniska młodzieżowe	20 000,00	20 000,00	3 690,00	18,45%
		6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	20 000,00	20 000,00	3 690,00	18,45%
855			Rodzina	0,00	299 737,00	269 327,41	89,85%

Dział	Rozdział	Paragraf	Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2025	Plan na 31.12.2025	Wykonanie na 31.12.2025	Wykonanie planu w %
	85516		System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3	0,00	299 737,00	269 327,41	89,85%
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	299 737,00	269 327,41	89,85%
900			Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 597 550,00	2 572 359,39	804 251,14	31,27%
	90001		Gospodarka ściekowa i ochrona wód	180 000,00	230 000,00	139 625,61	60,71%
		6230	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych	180 000,00	230 000,00	139 625,61	60,71%
	90003		Oczyszczanie miast i wsi	18 000,00	18 000,00	18 000,00	100,00%
		6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	18 000,00	18 000,00	18 000,00	100,00%
	90004		Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	25 000,00	25 000,00	3 813,00	15,25%
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	25 000,00	25 000,00	3 813,00	15,25%
	90005		Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	1 211 050,00	2 228 859,39	581 292,93	26,08%
		6057	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	220 500,00	0,00	0,00	-
		6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	94 500,00	0,00	0,00	-
		6230	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych	896 050,00	2 228 859,39	581 292,93	26,08%
	90015		Oświetlenie ulic, placów i dróg	163 500,00	70 500,00	61 519,60	87,26%
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	163 500,00	70 500,00	61 519,60	87,26%
921			Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	4 158 588,14	1 614 243,32	1 213 926,33	75,20%
	92109		Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	3 853 000,00	1 278 443,40	878 432,81	68,71%
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	250 000,00	263 586,00	143 494,69	54,44%
		6057	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 960 000,00	0,00	0,00	-
		6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	840 000,00	211 857,40	27 830,00	13,14%
		6370	Wydatki jednostek poniesione ze środków z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych	803 000,00	803 000,00	707 108,12	88,06%
	92120		Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	305 588,14	335 799,92	335 493,52	99,91%
		6570	Dotacja celowa przekazana z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	305 588,14	335 799,92	335 493,52	99,91%
926			Kultura fizyczna	5 523 300,00	3 067 686,00	2 705 180,20	88,18%
	92601		Obiekty sportowe	5 523 300,00	3 067 686,00	2 705 180,20	88,18%
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 023 300,00	2 840 000,00	2 585 167,52	91,03%
		6057	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	3 150 000,00	0,00	0,00	-
		6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 350 000,00	200 000,00	92 332,72	46,17%
		6220	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych	0,00	27 686,00	27 679,96	99,98%
			Razem	57 257 856,96	56 439 693,65	45 492 090,50	80,60%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Świdnicy. Stan środków pieniężnych na 31.12.2024 roku wynosił 16 729,47 zł, stan środków obrotowych na koniec okresu sprawozdawczego 8 382,12 zł. Rozrachunki z tytułu zobowiązań niewymagalnych w kwocie 214 596,39 zł stanowiły: zobowiązania wobec ZUS- 93 731,78 zł, zobowiązania wobec Urzędu Skarbowego 17 160,00 zł. oraz faktur 103 704,61. Wg. Stanu na 31.12.2025 r. rozrachunki z tytułu należności w kwocie 6 607,50 zł wynikają z najmu w kwocie: 6607,50 zł, w tym wymagalne w kwocie: 6200,00 zł.

TABELA 72. GOKSiR - sprawozdanie finansowe za 2025 rok.

Przychody	Plan	Wykonanie	% wykonania
Dotacja podmiotowa na działalność kulturalną	3 320,000,00	3 320,000,00	100,00
Dotacja podmiotowa - na obiekty sportowe i place zabaw	2 165 000,00	2 165 000,00	100,00
Dotacja celowa z budżetu gminy na place zabaw w ramach FS, w tym:	84 572,31	84 542,47	99,96%
- na zadania bieżące		56 862,51	
- na zadania inwestycyjne		27 679,96	
Dotacja celowa z budżetu gminy na obiekty sportowe w ramach FS, w tym:	76 094,61	75 719,46	99,51%
- na zadania bieżące		75 719,46	
- na zadania inwestycyjne			
Dotacja celowa z budżetu gminy na świetlice wiejskie w ramach FS, w tym:	463 048,51	461 566,16	99,68%
- na zadania bieżące	449 462,51	447 980,16	
- na zadania inwestycyjne	13 586,00	13 586,00	
Dotacja celowa na realizację programów profilaktycznych z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy (zadanie bieżące)	60 000,00	60 000,00	100%
Odsetki dopisane na rachunku bankowym	1 017,00	1016,98	100%
Przychody z najmu świetlic	178 210,00	178 209,24	100%
Przychody z najmu Centrum Sportowo-Rekreacyjnego w Witoszowie Dolnym	1 536 700,00	1 536 684,64	100%
Refaktury	310 600,00	310 562,39	99,99%
Pozostałe przychody	64 820,00	64 810,96	99,99%
Inne środki, w tym:	386 600,00	386 573,00	99,99%
a) podatek VAT należny od faktur sprzedaży		317 861,00	
b) zwrot podatku VAT w formie niepieniężnej – kompensata podatkiem dochodowym od osób fizycznych,		68 712,00	
Rozliczenie kart płatniczych	6997,00	6996,61	99,99%
Koszty działalności ogółem	Plan	Wykonanie	% wykonania
1. Materiały, w tym:	1 256 233,00	1 256 225,12	100%
- art. biurowe, środki czystości	72 130,00	72 128,94	100%
- wyposażenie i materiały	823 003,00	823 002,71	100%
- opał	361 100,00	361 093,47	100%
2. Usługi, w tym:	2 136 955,00	2 136 728,70	99,99%
- zużycie energii, wody, gazu	1 232 330,00	1 232 327,36	100%
- wywóz śmieci i nieczystości	145 000,00	144 781,53	99,85%
- koszty rozmów telefonicznych	26 505,00	26 504,14	100%
- usługi pozostałe	733 120,00	733 115,67	100%
3. Imprezy	498 820,00	498 812,57	100%
4. Remonty i modernizacje, w tym:	136 630,00	136 623,56	100,0%

Koszty działalności ogółem	Plan	Wykonanie	% wykonania
- Remont pomieszczeń – Hala Sportowa		49 982,34	
- Remont podjazdu dla niepełnosprawnych - Mokrzeszów		18 699,19	
- Zakup traktorka ESTATE - Boleścín		11 850,00	
- Oprawy oświetleniowe – boisko Makowice		13 000,00	
- Wykonanie dachu na wiacie Grodziszczce		27 840,03	
- Kontener morski HoHc - Pszenno		15 252,00	
5. Wynagrodzenia, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia, w tym:	3 972 605,00	3 972 364,24	99,99%
- płace i umowy zlecenia	3 324 000,00	3 323 771,03	99,99%
- składki ZUS – pracodawca	544 500,00	544 498,29	100%
- delegacje	2 955,00	2 953,61	99,95%
- ZFŚS	84 600,00	84 595,62	99,99%
- pozostałe koszty	16 550,00	16 545,69	99,97%
6. Zespoły	70 050,00	70 034,90	99,98%
7. Pozostały koszt – podatek VAT od FV zakupowych	378 600,00	378 579,00	99,99%
8. PIT	227 705,00	227 703,00	100%
RAZEM	8 677 598,00	8 677 071,09	99,99%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji

16.3. Budżet partycypacyjny

Gmina Świdnica nie realizuje działań w ramach budżetu obywatelskiego, budżet partycypacyjny jest natomiast wykonywany w ramach funduszu sołectkiego, a przeznaczane na niego środki zwiększane są z roku na rok. W 2025 roku na zadania realizowane w ramach funduszu wydatkowane zostało ponad 1 131 810,81 zł, Wykaz zadań zrealizowanych w ramach funduszu w 2025 roku, w podziale na sołectwa, przedstawia tabela poniżej.

TABELA 73. Zestawienie zadań Funduszu Sołectkiego [2025].

Nazwa Sołectwa	Dział	Rozdział	Paragraf	Wyszczególnienie (opis zadania)	Wykonanie na 31.12.2025
Bojanice	600	60016	6050	Dofinansowanie remontu drogi (nr 294, 297, 289/2)	0,00
	754	75412	4210	Doposażenie OSP	754,00
	900	90003	4210	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	4 997,95
	900	90003	4300	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	6 000,00
	600	90003	4170	Utrzymanie porządku i estetyki wsi -	0,00
	900	90015	6050	Oświetlenie	0,00
	921	92109	2800	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich (zakup materiałów i usług)	12 693,76
	921	92109	2800	Doposażenie świetlicy	4 199,95
	921	92109	6050	Opracowanie dokumentacji projektowej w celu zmodernizowania świetlicy wiejskiej	6 000,00
	926	92601	2800	Doposażenie i utrzymanie boiska sportowego	1 700,00
				Razem	36 345,66

Nazwa Sołectwa	Dział	Rozdział	Paragraf	Wyszczególnienie (opis zadania)	Wykonanie na 31.12.2025
Boleścín	754	75412	4210	Doposażenie OSP	4 995,00
	900	90003	4210	Utrzymanie porządku i estetyki wsi	3 998,97
	900	90003	4170	Utrzymanie porządku i estetyki wsi	15 000,00
	921	92109	2800	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich	9 000,00
	926	926	2800	Doposażenie sołectwa oraz świetlicy wiejskiej i boiska	15 308,61
				Razem	48 302,58
Burkatów	750	75075	4170	Obsługa strony internetowej wsi Burkatów	1 736,42
	754	75412	4210	Dofinansowanie OSP w Burkatowie	5 000,00
	754	75495	4300	Zakup, montaż i serwis kamer	6 000,00
	754	75495	4300	Serwis monitoringu	5 000,00
	900	90003	4210	Utrzymanie porządku i estetyki wsi Burkatów	3 472,87
	900	90003	4170	Utrzymanie porządku i estetyki wsi Burkatów	0,00
	900	90003	4300	Utrzymanie porządku i estetyki wsi Burkatów	21 500,00
	921	92109	2800	Doposażenie świetlicy wiejskiej	2 000,00
	921	92109	2800	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich	10 499,41
	926	92601	2800	Utrzymanie boiska sportowego oraz doposażenie szatni	3 000,00
				Razem	53 708,70
Bystrzyca Dolna	900	90003	4110	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	1 269,75
	900	90003	4170	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	7 500,00
	900	90003	4210	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	8 603,02
	900	90003	4300	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	2 577,99
	921	92109	2800	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich (zakup materiałów i usług)	28 000,00
				Razem	47 950,76
Bystrzyca Górna	900	90003	4210	Estetyka wsi – zakup materiałów i usług	11 991,95
	900	90003	4170	Utrzymanie porządku i estetyki	9 996,00
	750	75075	4170	Promocja wsi	2 000,00
	754	75412	4210	Doposażenie OSP Bystrzyca Górna	5 000,00
	921	92109	2800	Doposażenie świetlicy wiejskiej i obiektów sportowo-rekreacyjnych	10 000,00
	921	92109	2800	Imprezy okolicznościowe	4 244,96
	926	92601	2800		4 999,57
				Razem	48 232,48

Nazwa Sołectwa	Dział	Rozdział	Paragraf	Wyszczególnienie (opis zadania)	Wykonanie na 31.12.2025
Gogołów	900	90003	4210	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	10 883,95
	900	90003	4170	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	5 580,00
	754	75412	4210	Doposażenie jednostki OSP	2 995,00
	921	92109	2800	Doposażenie świetlicy wiejskiej i placu zabaw	2 642,00
	921	92109	4210	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich (zakup materiałów i usług)	5 925,88
				Razem	28 026,83
	900	90003	4110	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	2 369,88
Grodziszczce	900	90003	4170	Utrzymanie porządku na terenie sołectwa – umowa zlecenie	13 998,00
	900	90003	4210	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	8 111,43
	900	90003	4300	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	5 000,00
	754	75412	4210	Doposażenie OSP Grodziszczce	4 985,01
	921	92109	2800	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich	11 995,76
	921	92109	2800	Doposażenie świetlicy wiejskiej w Grodziszczcu	1 000,00
	926	92601	2800	Doposażenie i utrzymanie boiska sportowego z terenami przyległymi	7 086,00
				Razem	54 546,08
Jagodnik	900	90003	4170	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	3 1000,00
	900	90003	4210	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	3 893,28
	900	90003	4300	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	1 000,00
	921	92109	2800	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich (zakup materiałów i usług)	7 985,58
	921	92109	2800	Doposażenie świetlicy wiejskiej	14 320,21
				Razem	30 299,07
Jakubów	900	90003	4170	Estetyka wsi	6 047,32
	900	90003	4210	Estetyka wsi	4 650,00
	921	92109	2800	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich	4 930,43
				Razem	15 627,75
Komorów	900	90003	4210	Utrzymanie porządku i estetyki wsi	12 996,16
	754	75412	4210	Dofinansowanie Straży Pożarnej w Witoszowie Dolnym	1 000,00
	921	92109	2800	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich	30 869,38

Nazwa Sołectwa	Dział	Rozdział	Paragraf	Wyszczególnienie (opis zadania)	Wykonanie na 31.12.2025
	921	92109	2800	Doposażenie świetlicy wiejskiej	5 721,35
	926	92601	2800	Doposażenie szatni i boiska sportowego	2 271,93
				Razem	52 858,82
Krzczonów	900	90003	4170	Utrzymanie porządku i estetyki wsi – umowa zlecenie	3 498,00
	900	90003	4210	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	3 361,29
	900	90003	6060	Zakup traktorka do koszenia trawy i odśnieżania śniegu z chodników	18 000,00
	921	92109	2800	Organizacja imprezy	2 000,00
				Razem	26 859,29
Krzyżowa	900	90003	4210	Utrzymanie porządku i estetyki wsi	3 999,04
	900	90095	2800	Zakup i montaż urządzeń zabawowych przy świetlicy wiejskiej w Krzyżowej	5 000,00
	921	92109	2800	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich	9 398,31
	921	92109	2800	Remont i doposażenie świetlicy wiejskiej	4 990,92
				Razem	23 388,27
Lubachów	900	90003	4170	Utrzymanie estetycznego wizerunku sołectwa Lubachów	6 200,00
	900	90003	4210	Utrzymanie estetycznego wizerunku sołectwa Lubachów	4 795,61
	900	90095	2800	Doposażenie oraz poprawa infrastruktury przy wiacie	8 978,82
	754	75412	4210	Doposażenie OSP Bystrzyca Górna	3 000,00
	921	92109	2800	Aktywizacja mieszkańców poprzez kultywowanie polskich tradycji	9 528,15
				Razem	32 502,58
Lutomia Dolna	900	90003	4170	Porządek i estetyki wsi	4 500,00
	900	90003	4210	Porządek i estetyki wsi	9 359,92
	900	90095	2800	Usługa wykończenia wiaty w Małej Lutomi	11 100,00
	921	92109	2800	Organizacja imprez i wydarzeń kulturalnych	19 791,90
	921	92109	2800	Rozwój kultury lokalnej	1 000,00
	750	75075	4210	Promocja sołectwa	2 686,00
	754	75412	4210	Doposażenie OSP Lutomia	5 989,40
				Razem	54 427,22
Lutomia Górna	600	60016	6050	Dofinansowanie budowy chodnika	9 430,58
	750	75075	4210	Promocja Sołectwa	4 575,35
	754	75412	4210	Doposażenie OSP Lutomia	6 998,85
	854	85412	4210	Dofinansowanie Pierwszej Świdnickiej Gromady Zuchowej „Poszukiwacze Przygód” w Lutomi Górnej	1 100,00

Nazwa Sołectwa	Dział	Rozdział	Paragraf	Wyszczególnienie (opis zadania)	Wykonanie na 31.12.2025
	854	85112	4300	Dofinansowanie Pierwszej Świdnickiej Gromady Zuchowej „Poszukiwacze Przygód” w Lutomi Górnej	1 9000,00
	900	90003	4210	Utrzymanie porządku i estetyki wsi	8 468,68
	921	92109	2800	Organizacja imprez i uroczystości kulturalnych (zakup materiałów i usług)	20 499,57
	926	92601	2800	Rekultywacja boiska sportowego	4 000,00
				Razem	53 973,03
Makowice	900	90003	4170	Utrzymanie porządku/ umowa zlecenie	3 5000,00
	900	90003	4210	Estetyka wsi zakup materiałów i usług	3 615,73
	900	90095	2800	Doposażenie placu zabaw	4 000,00
	921	92109	2800	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich	3 996,73
	921	92109	2800	Doposażenie świetlicy wiejskiej (zakup i montaż rolet zewnętrznych)	1 500,00
	926	92601	2800	Doposażenie, utrzymanie boiska sportowego	3 999,35
	926	92601	2800	Doposażenie sprzętu sportowego na świetlicę wiejską	2 998,50
				Razem	23 610,31
Mitochów	900	90003	4170	Estetyka wsi zakup materiałów i usług	3 720,00
	900	90003	4210	Estetyka wsi zakup materiałów i usług	2 772,70
	921	92109	2800	Organizacja imprez wioskowych, doposażenie altany wiejskiej	10 206,46
	926	92601	2800	Doposażenie terenu rekreacyjnego	6 000,00
				Razem	22 699,16
Modliszów	900	90003	4210	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	3 984,54
	900	90003	4210	Zakup kosiarki	2 500,00
	900	90015	6050	Modernizacja oświetlenia na terenie wsi	8 000,00
	921	92109	2800	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich	3 465,37
	921	92109	2800	Doposażenie świetlicy wiejskiej	2 500,00
				Razem	20 449,91
Mokrzyszów	900	90003	4210	Estetyka wsi (zakup materiałów i usług, koszenie trawy)	6 498,03
	900	90003	4270	Estetyka wsi (zakup materiałów i usług, koszenie trawy)	5000,00
	900	90003	4300	Estetyka wsi (zakup materiałów i usług, koszenie trawy)	12 960,00
	750	75075	4210	Promocja Sołectwa	3 500,00
	754	75412	4210	Dofinansowanie OSP Mokrzyszów	4 084,00
	921	92109	2800	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich (zakup materiałów i usług)	23 483,35
	926	92601	2800	Doposażenie boiska sportowego	3500,00
				Razem	54 525,38

Nazwa Sołectwa	Dział	Rozdział	Paragraf	Wyszczególnienie (opis zadania)	Wykonanie na 31.12.2025
Niegoszów	900	90003	4170	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	1 8000,00
	900	90003	4210	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	7 838,33
	921	92109	2800	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich (zakup materiałów i usług)	6 500,00
	926	92601	2800	Zakup kostki brukowej i materiałów do utwardzenia terenu pod stół do ping-pong	1 000,00
				Razem	17 138,33
Opoczka	900	90003	4210	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	3 999,04
	900	90003	4210	Zakup kontenera	0,00
	900	90003	6060	Zakup kontenera	0,00
	921	92109	2800	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich (zakup materiałów i usług)	7 054,97
	926	92601	2800	Zakup kontenera na obiekt sportowy	11 000,00
	926	92601	2800	Zakup sprzętu dla dzieci i młodzieży (tenis stołowy) oraz zorganizowanie podsumowania osiągniętych wyników	1 996,96
	926	92601	2800	Zakup sprzętu dla dzieci i młodzieży (piłka nożna) będącego wyposażeniem boiska sportowego	990,15
				Razem	25 041,12
Panków	900	90003	4170	Utrzymanie porządku i estetyki wsi	5 425,00
	900	90003	4210	Utrzymanie porządku i estetyki wsi	2 574,68
	900	90095	2800	Doposażenie świetlicy i terenów sportowo rekreacyjnych	10 000,00
	921	92109	2800	Rozwój kulturalny wsi	5 634,11
				Razem	23 633,79
Pogorzata	750	75075	4210	Promocja wsi (zakup materiałów i usług)	3 000,00
	754	75412	4210	Doposażenie OSP	900,00
	900	90003	4210	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	5 765,45
	900	90003	4300	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	6 200,00
	921	92109	2800	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich (zakup materiałów i usług)	8 819,28
				Razem	24 684,73
Pszemno	900	90003	4170	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	7 223,00
	900	90003	4210	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	8 720,46
	900	90003	4300	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	864,00

Nazwa Sołectwa	Dział	Rozdział	Paragraf	Wyszczególnienie (opis zadania)	Wykonanie na 31.12.2025
	900	90095	2800	Zagospodarowanie terenów rekreacyjnych (zakup materiałów i usług)	0,00
	921	92109	2800	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich (zakup materiałów i usług)	8 999,74
	921	92109	2800	Doposażenie kuchni	4 000,00
	926	92601	2800	Utrzymanie porządku na boisku sportowym	7 868,39
	926	92601	2800	Zakup kontenera na obiekt sportowy (z wyposażeniem i umocowaniem)	16 679,96
				Razem	54 355,55
Stołwina	900	90003	4170	Utrzymanie porządku i estetyki wsi, zagospodarowanie terenów gminnych	1 860,00
	900	90003	4210	Utrzymanie porządku i estetyki wsi, zagospodarowanie terenów gminnych	16 111,02
	900	90003	4270	Utrzymanie porządku i estetyki wsi, zagospodarowanie terenów gminnych	100,00
	900	90003	4300	Utrzymanie porządku i estetyki wsi, zagospodarowanie terenów gminnych	500,00
	900	90095	2800	Zagospodarowanie terenów sportowo-rekreacyjnych znajdujących się w obrębie placów zabaw i zbiornika wodnego	11 000,00
	921	92109	2800	Imprezy okolicznościowe i integracyjne dla mieszkańców wsi	15 995,24
	921	92109	2800	Modernizacja i doposażenie świetlicy	2 937,24
	926	92601	2800	Rozwój infrastruktury sportowej oraz modernizacja boiska	6 000,00
				Razem	54 503,50
Sulistawice	900	90003	4170	Utrzymanie porządku i estetyki wsi – umowa zlecenie	4 200,00
	900	90003	4210	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	5 994,12
	921	92109	2800	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich	5 738,11
				Razem	15 932,23
Stachowice	754	75412	4210	Straż OSP Lutomia	795,45
	900	90003	4170	Estetyka wsi	3 100,00
	900	90003	4210	Estetyka wsi	5 346,05
	921	92109	2800	Kultura i rozrywka	5 742,68
	921	92109	2800	Stół piknikowy drewniany 2 szt.	1 798,00
	921	92109	2800	Organizacja imprez – zakup namiotu 3x6	1 399,00
	921	92109	2800	Gastronomiczny grill cateringowy	1 490,00
	926	92601	2800	Zakup sprzętu i ubrań sportowych	500,00
				Razem	20 171,18

Nazwa Sołectwa	Dział	Rozdział	Paragraf	Wyszczególnienie (opis zadania)	Wykonanie na 31.12.2025
Wieruszów	754	75412	4210	Doposażenie OSP Grodziszczce	500,00
	900	90003	4210	Zagospodarowanie działek gminnych, utrzymanie porządku i estetyki wsi	1 492,16
	900	90015	6050	Oświetlenie na terenie sołectwa (posesja nr 3)	2 5000,00
	900	90095	2800	Zagospodarowanie placu zabaw oraz tereny boisk	6 783,69
	921	92109	2800	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich	6 998,72
				Razem	18 274,57
Wilków	900	90003	4170	Utrzymanie porządku i estetyki wsi	4 000,00
	900	90003	4210	Utrzymanie porządku i estetyki wsi	3 803,04
	921	92109	2800	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich (zakup materiałów i usług)	11 937,29
	921	92109	2800	Doposażenie świetlicy	9 963,00
				Razem	29 703,33
Wiśniowa	900	90003	4210	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	6 022,10
	900	90003	4300	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	1 975,38
	921	92109	2800	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich (zakup materiałów i usług)	13 1000,00
				Razem	21 097,48
Witoszów Dolny	750	75075	4210	Promocja Wsi Witoszów Dolny	1 000,00
	754	75412	4210	Ochotnicza Straż Pożarna Witoszów Dolny	2 5000,00
	900	900003	4170	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	7 2000,00
	900	90003	4210	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	7 794,16
	921	92109	2800	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich (zakup materiałów i usług)	28 000,00
	921	92109	2800	Zakup materiałów na budowę wiaty przy Leśniczówce	0,00
	921	92109	6050	Opracowanie dokumentacji projektowej na budowę wiaty przy Leśniczówce	5 583,00
	926	92601	2800	Zakup sprzętu sportowego dla dzieci i młodzieży	25000,00
				Razem	54 580,16
Witoszów Górny	600	60095	4170	Sprzątanie przystanków – umowa zlecenie	1 000,00
	754	75412	4210	Dofinansowanie Straży Pożarnej	500,00
	900	90003	4210	Estetyka wsi	4 383,99
	921	92109	2800	Obsługa zebrań i imprez	16 496,48
	921	92109	2800	Doposażenie i remont Świetlicy Wiejskiej	997,99

Nazwa Sołectwa	Dział	Rozdział	Paragraf	Wyszczególnienie (opis zadania)	Wykonanie na 31.12.2025
	921	92109	6050	Opracowanie dokumentacji projektowej na budowę Świetlicy Wiejskiej	2 000,00
	926	926	4300	Sport i rekreacja	3 000,00
				Razem	28 378,46
Zawiszów	900	90003	4170	Utrzymanie porządku i estetyki wsi	4 650,00
	900	90003	4210	Utrzymanie porządku i estetyki wsi	627,62
	900	90003	4300	Utrzymanie porządku i estetyki wsi	4 716,00
	921	92109	2800	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich	5 988,88
				Razem	15 982,50
				Razem	1 131 810,81

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych działu Budżetu i Finansów Urzędu Gminy Świdnica

16.4. Stan mienia

TABELA 74. Informacja o ilości i wartości gruntów wg stanu na dzień 31.12 [2025].

Miejscowość	Użytki rolne		Tereny mieszkaniowe i przemysłowe		Inne		Ogółem	
	ha	zł	ha	zł	ha	zł	ha	zł
Bojanice	5,3511	97 857,86	0,5278	10 793,49	12,8400	238 349,06	18,7189	347 000,41
Boleścín	6,1602	131 016,11	0,4147	13 774,33	12,4793	226 800,17	19,0542	371 590,61
Burkatów	3,6051	136 649,62	0,3876	3 158,05	20,9061	774 423,63	24,8988	914 231,30
Bystrzyca Dolna	2,1981	141 259,13	0,2481	32 465,88	9,0934	311 493,57	11,5396	485 218,58
Bystrzyca Górna	10,4317	99 081,96	1,5964	169 948,93	13,4242	376 706,79	25,4523	645 737,68
Gogołów	26,5284	276 857,44	1,8609	55 830,14	22,5879	443 046,58	50,9772	775 734,16
Grodziszczce	23,6274	208 565,99	1,7897	40 350,13	31,8074	625 085,06	57,2245	874 001,18
Jagodnik	5,6583	260 468,28	1,4557	255 700,00	8,4415	263 001,23	15,5555	779 169,51
Komorów	3,8572	20 491,84	0,7927	5 486,45	13,4763	256 086,00	18,1262	282 064,29
Krzczonów	4,2316	27 888,34	1,1295	7 351,84	9,4191	174 942,00	14,7802	210 182,18
Krzyżowa	8,1872	36 157,31	0,0608	184,47	12,9300	242 673,42	21,1779	279 015,20
Lubachów	5,6832	131 028,50	0,9927	26 700,35	8,1805	185 633,15	14,8564	343 362,00
Łutomia Dolna	12,8337	379 722,38	2,1648	27 249,46	29,7238	600 359,05	44,7223	1 007 330,89
Łutomia Górna	13,5100	117 164,56	1,9199	30 445,67	35,3102	703 457,75	50,7401	851 067,98
Makowice	5,2485	181 898,17	0,1528	7 750,07	13,6965	247 973,79	19,0978	437 622,03
Miłochów	3,4200	128 943,25	0,1500	3 449,67	13,2799	242 229,85	16,8499	374 622,77
Modliszów	6,7790	114 394,02	0,7787	6 764,03	11,2940	200 625,69	18,8518	321 783,74
Mokrzyszów	43,8464	1 125 628,75	4,5711	117 349,69	54,7932	1 406 655,99	103,2107	2 649 634,44
Niegoszów	2,5700	33 959,56	0,0900	1 189,25	8,3000	157 558,36	10,9600	192 707,17
Opczka	1,9294	35 194,08	0,3700	6 931,56	8,8500	173 340,97	11,1494	215 466,61
Panków	4,3690	25 310,69	0,2822	11 013,38	11,2227	174 225,54	15,8738	210 549,61

Miejscowość	Użytki rolne		Tereny mieszkaniowe i przemysłowe		Inne		Ogółem	
	ha	zł	ha	zł	ha	zł	ha	zł
Pogorzata	15,8998	568 323,21	0,9901	8 572,49	19,5905	473 776,51	36,4804	1 050 672,21
Pszemno	10,6896	380 682,27	5,5131	177 919,14	26,1824	543 017,58	42,3851	1 101 618,99
Słotwina	15,4094	714 617,34	0,5784	10 032,56	27,4300	513 877,42	43,4178	1 238 527,32
Sulistawice	1,0673	700,90	0	0,00	5,8900	295 479,10	6,9573	296 180,00
Wieruszów	7,6140	55 638,51	0,1000	730,74	3,1320	60 837,65	10,846	117 206,90
Wilków	4,4269	36 777,06	0,2334	930,20	11,1022	207 259,24	15,7625	244 966,50
Wiśniowa	3,0247	130 523,36	0,1900	1 082,09	5,7707	114 349,14	8,9854	245 954,59
Witoszów Dolny	14,496	570 915,91	1,4013	160 837,00	56,4508	999 628,69	72,3481	1 731 381,60
Witoszów Górny	10,4949	231 153,53	0,4290	52 386,67	10,6022	206 059,10	21,5261	489 599,30
Zawiszów	0	0,00	16,4597	1 615,70	4,6560	91 020,00	21,1157	92 635,70
Miasto	0,0932	30 947,37	0,1932	64 152,69	0	0,00	0,2864	95 100,06
Łącznie pow. w ha	283,2413		47,82425		532,8628		863,9283	
Łącznie wartość ewidencyjna		6 429 817,30		1 312 146,12		11 529 972,08		19 271 935,51

Źródło: Informacja o stanie mienia Gminy Świdnica, marzec 2026.

Wartość rozpoczętych inwestycji według stanu na dzień 31.12.2024 roku wyniosła 20 122 515,45 zł. W 2025 r. poniesione zostały koszty w kwocie 42 299 157,02 zł, a rozliczone na majątek zadania i zakupy inwestycyjne w kwocie 31 440 621,23 zł.

Wartość środków trwałych w budowie według stanu na dzień 31.12.2025 r. wynosi 30 981 051,24 zł. W Gminie Świdnica w 2025 r. po dokonanych zmianach majątek gminy stanowi kwotę 276 155 903,95 zł, czyli zwiększył się o 30 882 955,89 zł.

TABELA 75. Wartość środków trwałych wg grup Klasyfikacji Środków Trwałych (zgodnie z ewidencją księgową) na dzień 31.12 [2025].

L.p.	GRUPA środków trwałych wg Klasyfikacji Środków Trwałych	Wartość brutto	Wartość netto	Wartość Umorzenia
1	0-GRUNTY	19 271 935,51	19 271 935,51	0,00
2.	1- BUDYNKI I LOKALE	58 003 022,57	48 597 885,86	9 405 136,71
3.	2- OBIEKTY INŻYNIERII LĄDOWEJ I WODNEJ	190 226 712,26	114 946 488,95	75 280 223,31
4	3- KOTŁY I MASZYNY ENERGETYCZNE	1 172 147,69	1 007 442,91	164 704,78
5.	4- MASZYNY, URZĄDZENIA I APARATY OGÓLNEGO ZASTOSOWANIA	871 635,50	200 109,72	671 525,78
6.	5-MASZYNY, URZĄDZENIA I APARATY SPECJALISTYCZNE	164 000,00	80 418,17	83 581,83

7.	6- URZĄDZENIA TECHNICZNE	1 983 057,39	635 788,03	1 347 269,36
8.	7- ŚRODKI TRANSPORTU	3 753 977,18	135 644,38	3 618 332,80
9	8- NARZĘDZIA, PRZYRZĄDY, RUCHOMOŚCI I WYPOSAŻENIE	709 415,85	398 435,66	310 980,19
RAZEM		276 155 903,95	185 274 149,19	90 881 754,76

Źródło: Informacja o stanie mienia Gminy Świdnica, marzec 2025 rok.

Na dzień 31.12.2025 roku Gmina Świdnica posiada udziały o wartości 12 164 918,17 zł

w następujących spółkach:

- Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji sp. z o.o. – 578 900,00 zł (tj. 5 789 udziałów o wartości nominalnej 100 zł, udział w ogólnej wartości kapitału wynosi 15,33%),
- Świdnickie Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o. – 11 353 700,00 zł (tj. 113 537 udziałów o wartości nominalnej 100 zł, udział w ogólnej wartości kapitału 100%) i kapitał zapasowy w kwocie 318,17 zł,
- Przedsiębiorstwo Utylizacji Odpadów – 232 000,00 zł (tj. 232 udziały o wartości nominalnej 1 000 zł, udział w ogólnej wartości kapitału wynosi 4,64%).

TABELA 76. Informacja o stanie mienia komunalnego stan na 31.12 [2025]

Lp.	Wyszczególnienie			zwiększenia /+/ zmniejszenia /-/	w				
				w roku 2026					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Grunty ogółem /ha/, w tym	857,74	863,93	10,00	711,26	8,82	110,84	30,71	2,30
	Rolne	282,84	283,24	-3,00	166,58		106,72	9,94	
	działki budowlane	44,33	47,82	-3,00	15,93	8,82		20,77	2,30
	tereny rekreacyjne	31,60	31,14		31,14				
	pozostałe	473,44	476,48		472,36		4,12		
	Lasy /ha/	25,53	25,25		25,25				
	Parki /ha/								
2.	Budynki - liczba ogółem, w tym:								
	mieszkalne:								
	a) 100% udziału Gminy	12	14	0	14				
	b) % udział Gminy	31	27	-2					27
	obiekty oświatowe	13	13	1					13
	obiekty kulturalne-świetlice	26	27	2					27
	obiekty służby zdrowia								
	pozostałe obiekty użyt. publicznej- remizy, żłobek	9	9	1					9
	Inne-szatnie sportowe, stacje rowerowe	9	9	1					9
3.	Budowle i urządzenia techniczne								
	wodociągi								
	* liczba								
	* długość w km	224,63	225,78		3,71				222,07

	* SUW szt.	3,00	3,00					3,00
	kanalizacja							
	* liczba	13,00	13,00					13,00
	* długość w km	84,49	84,49		1,22			83,27
	oczyszczalnie ścieków	2,00	2,00					2,00
	wysypiska - liczba							
	drogi gminne /ulice miejskie/ dł. w km	91,29	91,29		91,29			
	obiekty sportowe	1,00	2,00					2,00
	inne							

Źródło: Informacja o stanie mienia komunalnego Gminy Świdnica, marzec

Zadłużenie Gminy Świdnica

Rok 2025 = 76 200 000,00 zł

na koniec 2025 r.

+5,54%

do roku 2024

Zadłużenie na mieszkańca

Rok 2025 = 4 366,76 zł

na koniec 2025 r.

+3,73%

do roku 2024

Wynik budżetu ogółem

Rok 2025

-12 654 070,80 zł

Określa nominalną różnicę pomiędzy wysokością uzyskanych dochodów i zrealizowanych wydatków.

Rok 2024

-8 449 228,14 zł

Określa nominalną różnicę pomiędzy wysokością uzyskanych dochodów i zrealizowanych wydatków.

Wynik budżetu bieżącego

Rok 2025 = 13 935 501,84 zł

Wartość wskazuje na zdolność do realizacji inwestycji i spłaty zobowiązań bez pozyskiwania finansowania zewnętrznego.

Rok 2024 = 11 121 417,12 zł

Wartość wskazuje na zdolność do realizacji inwestycji i spłaty zobowiązań bez pozyskiwania finansowania zewnętrznego.

Zadłużenie w stosunku do dochodów

Rok 2025 = 51,41%**Rok 2024 = 48,27%**

Wartość wskazuje na udział kwoty długu w dochodach budżetowych.

Koszt obsługi długu

Rok 2025 = 4 888 659,00 zł**Rok 2024 = 5 029 811,00 zł**

Wartość wydatków na zapłatę odsetek.